

Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Σχολή Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Ψυχολογίας

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔ.ΕΤΟΥΣ 2020-2021

I. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Αλεξιάς Γιώργος, Καθηγητής, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία της υγείας και του σώματος

EMail: galexias(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201721, Γραφείο Γ13

Αναγνωστόπουλος Φώτιος, Καθηγητής, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Ψυχολογία της Υγείας

EMail: fganang(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201704, Γραφείο Β9

Γιωτσίδη Βασιλική, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Κλινική Ψυχολογία

Email: v.yiotsidi@panteion.gr

Βατάκη Αργυρώ, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τομέας: Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Γνωστική Πειραματική Ψυχολογία

Email: argiro.vatakis(at)panteion.gr

Τηλ.: 210 9201708, Γραφείο Β7

Καζή Σμαράγδα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τομέας: Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Εξελικτική Ψυχολογία,

EMail: kazisma(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201711, Γραφείο Β13

Κατερέλος Ιωάννης, Καθηγητής, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Μεθοδολογία Έρευνας στην Κοινωνική Ψυχολογία

EMail: iokat(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201685, Γραφείο Α10

Κορδούτης Παναγιώτης, Καθηγητής, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων,

EMail: kordouti(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201802, Γραφείο Ε3

web: www.kordoutis.gr

Κορωναίου Αλεξάνδρα, Καθηγήτρια, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου και των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας

EMail: alexkoron(at)gmail.com

Τηλ.: 2109201688, Γραφείο Ε21

Κοσκινάς Κωνσταντίνος, Καθηγητής, Τομέας: Κοινωνικής Θεωρίας και Έρευνας

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία των Δυνητικών Πολιτικών Κοινοτήτων

EMail: kkoski(at)panteion.gr

Τηλ.: 210 9201701 Γραφείο Ζ1

Μαντόγλου Σουλτάνα, Καθηγήτρια, Τομέας Κοινωνικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχολογία

E-Mail: madoglou(at)panteion.gr

Τηλ.: 210 9201691 , Γραφείο Α6

Μέλλον Ρόμπερτ, Καθηγητής, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Κλινική Ψυχολογία με Πειραματικές Προσεγγίσεις Συμπεριφοράς

E-Mail: mellon.robert(at)gmail.com

Τηλ.: 2109201800, Γραφείο Ε8

Παρπούλα Χριστίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τομέας : Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Εφαρμοσμένη Στατιστική και Μεθοδολογία Έρευνας στις Επιστήμες του Ανθρώπου και της Κοινωνίας

E-Mail: chrarroula(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201701, Γραφείο Β11

Προδρομίτης Γεράσιμος, Καθηγητής, Τομέας : Κοινωνικής Ψυχολογίας

Γνωστικό αντικείμενο : Πειραματική Κοινωνική Ψυχολογία

Email: gprod(a)panteion.gr

Τηλ.: 2109201686, Γραφείο Α9

Σαμαρτζή Σταυρούλα, Καθηγήτρια, Τομέας: Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Γνωστική Ανάπτυξη

E-Mail: samartzi(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201695, Γραφείο Α11

Σταλίκας Αναστάσιος, Καθηγητής, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Μεθοδολογία Έρευνας στην Κλινική Ψυχολογία

E-Mail: anstal(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201702, Γραφείο 10

Στυλιανίδης Στυλιανός, Καθηγητής, Τομέας: Κλινικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχιατρική

E-Mail: s.stylianidis(at)epapsy.gr

Τηλ.: 2109201711, 2106141350, , Γραφείο Β13

Χαντζή Αλεξάνδρα, Καθηγήτρια, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχολογία

E-Mail: alhantzi(at)yahoo.gr hantzi@panteion.gr

Τηλ.: 2109201707, Γραφείο Β7

Χρυσόχου Ξένη, Καθηγήτρια, Τομέας: Κοινωνικής Ψυχολογίας

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική και Πολιτική Ψυχολογία

E-Mail: xeniachr(at)panteion.gr, xeniachrysochoou(at)yahoo.gr,

Τηλ.: 2109201696, Γραφείο Ε5

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.ΔΙ.Π.) ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ευθυμίουπουλος Αχιλλέας,

Γνωστικό Αντικείμενο: Διαδικασίες μάθησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Email: efthimiopoulos@hotmail.com, a.efthimiopoulos(at)panteion.com

Γραφείο Ε13

Θεοδοσάκης Δημήτριος

Γνωστικό Αντικείμενο: Εκπαιδευτική Συμβουλευτική
Email: d.theodosakis(at)panteion.gr
Τηλ.: 2109201702, Γραφείο Β10

Μπραίλας Αλέξιος

Γνωστικό Αντικείμενο: Ψυχολογικές εφαρμογές στα μέσα και τις νέες τεχνολογίες
Email: abraillas(at)panteion.gr τηλ. 2109201701, Γραφείο Ζ1

Μωραΐτου Δέσποινα

Γνωστικό αντικείμενο: Φιλοσοφικές και ιστορικές διαστάσεις της ψυχολογίας
Email: dmoraitou(at)hotmail.com, d.moraitou(at)panteion.gr
Τηλ. : 2109201770, Γραφείο Ε3

Ντοροπούλου Μαρία

Γνωστικό Αντικείμενο: Διαπολιτισμική Παιδαγωγική
Email: mdoropoulou(at)panteion.gr
Τηλ: +30 2109201780 Γραφείο : Ε13, 5ος όροφος Νέου Κτιρίου

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.ΔΙ.Π.) ΣΧΟΛΗΣ

Κανάκη Χριστίνα, Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό Ε.ΔΙ.Π. Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Γνωστικό αντικείμενο: Πληροφοριακή Παιδεία: μεθοδολογία αναζήτησης, αξιολόγησης και χρήσης της πληροφορίας.

E-mail: christina.kanaki(at)lis.panteion.gr , c.kanaki(at)panteion.gr
Τηλ. 2109201354, Βιβλιοθήκη, Γραφείο ΝΠ1

Λειβανά Γεωργία, Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό Ε.ΔΙ.Π. Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Γνωστικό αντικείμενο: Πληροφοριακή Παιδεία και μέθοδοι ακαδημαϊκής δημοσίευσης

E-Mail: georgia.leivana(at)lis.panteion.gr, g.leivana(at)panteion.gr
Τηλ. : 2109201405, Βιβλιοθήκη, Γραφείο ΝΠ1

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΑΛΛΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ Ή/ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Δουζένης Αθανάσιος, Καθηγητής, Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Γνωστικό Αντικείμενο: Ψυχιατρική – Ψυχοϊατροδικαστική
Email: thandouz(at)med.uoa.gr

Κολαΐτης Γεράσιμος, Καθηγητής Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Γνωστικό Αντικείμενο: Παιδοψυχιατρική
Email: gkolaitis(at)med.uoa.gr

Κριάρη Ισμήνη, Καθηγήτρια Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης

Γνωστικό αντικείμενο: Συνταγματικό Δίκαιο
Email:

Παναγοπούλου Φερενίκη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης

Γνωστικό αντικείμενο: Συνταγματικό Δίκαιο
Email: fereniki(at)panteion.gr

Πόταγας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ
Γνωστικό Αντικείμενο: Νευρολογία - Νευροψυχολογία
Email: [cprotagas\(at\)med.uoa.gr](mailto:cprotagas(at)med.uoa.gr)

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΑΛΛΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ : Άννα Τουλουμάκου, Υπότροφος ΕΣΠΑ, a.touloumakou@panteion.gr,
και: annatouloumakos@gmail.com,

Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ: Σταματίνα Καλογεράκου, Υπότροφος διδάκτορας ΕΣΠΑ,
mkalogerakou@gmail.com, τηλ. 6944849683

Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ: Κατερίνα Πετκανοπούλου, Υπότροφος διδάκτορας ΕΣΠΑ,
aik.petkanopoulou@panteion.gr,

Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ: Καρακασίδου Ειρήνη, Υπότροφος διδάκτορας ΕΣΠΑ,
irenekarakasidou@yahoo.com

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

I. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

6002 - «Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι» - “Introduction to Social Psychology I”

Υποχρεωτικό Α΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αποσκοπεί σε μια πρώτη εξοικείωση των φοιτητών με τις επιστημολογικές αρχές, τα αντικείμενα μελέτης, τις μεθοδολογικές επιλογές και τις θεωρητικές προσεγγίσεις της Κοινωνικής Ψυχολογίας, ώστε να γίνουν κατανοητά η ιδιομορφία και οι στόχοι του συγκεκριμένου αυτού κλάδου της ψυχολογικής επιστήμης.

Μετά από μια ιστορική αναδρομή στα σχήματα σκέψης, στις ερευνητικές προσπάθειες και στα θεωρητικά κείμενα, που διαμόρφωσαν και σε μεγάλο βαθμό προδιέγραψαν την πορεία της κοινωνιοψυχολογικής σκέψης, γίνεται αναφορά σε κεντρικές έννοιες και θεωρίες γύρω από τις οποίες αυτή αναπτύχθηκε.

Θεματικές ενότητες:

- Θεωρία των μαζών του G. LeBon
- Η ανακάλυψη του «κοινού» και η εφεύρεση της «κοινής γνώμης» από τον G. Tarde
- Γνωστική Ασυμφωνία
- Ψυχολογική Αναδραστικότητα
- Κοινωνική Σύγκριση

6006 - «Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Νοητική Ανάπτυξη» -

“Introduction to Developmental Psychology: Mental Development”

Υποχρεωτικό Α΄ εξαμήνου

Διδάσκουσα: Σμαράγδα Καζή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Ο κλάδος της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας μελετά τη διαδοχή των αλλαγών (σωματικών, ψυχολογικών και κοινωνικών) που μετέρχονται τα ανθρώπινα όντα καθώς μεγαλώνουν. Το μάθημα στοχεύει στη συστηματική παρουσίαση των ερευνητικών εργαλείων, αλλά, κυρίως, των θεωρητικών προσεγγίσεων ερμηνείας των αναπτυξιακών αλλαγών (Piaget, Vygotsky, συμπεριφορισμός, προσέγγιση βιολογίας-ωρίμανσης).

Θεματικές ενότητες:

- Τα κρίσιμα ερωτήματα του κλάδου της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας
- Ερευνητικά εργαλεία της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας
- Παρουσίαση των κυριότερων θεωρητικών προσεγγίσεων για την ανάπτυξη
- Βρεφική ηλικία
 - Τα θεμελιώδη στοιχεία της γλώσσας
- Προσχολική ηλικία
 - Γλώσσα και μάθηση
- Μέση παιδική ηλικία
 - Σχολική εκπαίδευση

- Εφηβεία
 - Γνωστικός εγωκεντρισμός

6043 - «Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα Ι» - “Introduction to Social Research I”

Υποχρεωτικό Α΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Ιωάννης Κατερέλος, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Εισαγωγή στην ερευνητική διαδικασία στις κοινωνικές επιστήμες.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή Ι
- Εισαγωγή ΙΙ: Το ερευνητικό ερώτημα
- Εισαγωγή ΙΙΙ: Η προσέγγιση
- Η συμμετοχική παρατήρηση Ι
- Η συμμετοχική παρατήρηση ΙΙ
- Η συστηματική παρατήρηση Ι
- Η συστηματική παρατήρηση ΙΙ
- Η συστηματική παρατήρηση ΙΙΙ
- Επανάληψη Ι
- Επανάληψη ΙΙ
- Συμπεράσματα

6119 - «Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινικές Εφαρμογές» -

“Theories of Personality and Clinical Applications”

Υποχρεωτικό Α΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Φώτιος Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Στόχος του παρόντος μαθήματος είναι να παρουσιάσει στον φοιτητή τις βασικότερες θεωρητικές απόψεις που αφορούν στη διαμόρφωση και εξέλιξη της προσωπικότητας καθώς επίσης και τις ψυχολογικές θεραπευτικές προσεγγίσεις και κλινικές εφαρμογές οι οποίες απορρέουν από τις εν λόγω θεωρίες.

Ο κορμός του μαθήματος αποτελείται από την εισαγωγή στις θεωρίες προσωπικότητας (η έννοια της προσωπικότητας, οι τρόποι αξιολόγησής της, η κλινική έρευνα κλπ.) και από επιμέρους θεωρητικές προσεγγίσεις.

Θεματικές ενότητες:

- Ψυχαναλυτική προσέγγιση του S. Freud
- Συμπεριφορισμός (I. Pavlov, B.F. Skinner)
- Κοινωνικο-γνωστική θεωρία (A. Bandura)
- Προσωποκεντρική προσέγγιση του C. Rogers
- Θεωρίες των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας (H. Eysenck)
- Ψυχοθεραπεία και επιστημονική έρευνα

6312 - «Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Κοινωνική Ανάπτυξη και Ανάπτυξη της Προσωπικότητας» -

«Introduction to Developmental Psychology: Social Development and Personality Development”

Υποχρεωτικό Α΄ εξαμήνου

Διδάσκουσα: Σμαράγδα Καζή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει στον φοιτητή τις βασικότερες θεωρητικές απόψεις για την κοινωνική ανάπτυξη και την ανάπτυξη της προσωπικότητας από τη βρεφική ηλικία έως την ενηλικίωση. Οι επιμέρους ενότητες που θα παρουσιαστούν είναι:

- Βρεφική ηλικία
 - Συναισθήματα
 - Ανάπτυξη της έννοιας του εαυτού
 - Προσκόλληση
- Προσχολική ηλικία
 - Ταυτότητα φύλου
 - Ανάπτυξη των σχέσεων φιλίας
 - Ηθικότητα και Επιθετικότητα
- Μέση παιδική ηλικία
 - Αντίληψη του εαυτού
- Εφηβεία
 - Ταυτότητα
- Πρώιμη ενήλικη ζωή
 - Επιλογή επαγγελματικής σταδιοδρομίας

6012 - «Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία II» - “Introduction to Social Psychology II”

Υποχρεωτικό Β' εξαμήνου

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί οργανική συνέχεια του μαθήματος «Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία I». Μετά από μια ιστορική και επιστημολογική ανασκόπηση, η οποία καλύπτει τη διαδρομή του κλάδου από τα τέλη του 19ου αιώνα μέχρι σήμερα, κατά την οποία τίθενται προβληματισμοί πάνω στο τι ήταν η Κοινωνική Ψυχολογία, πως εξελίχθηκε, τι θα μπορούσε να είχε γίνει και πως δομήθηκαν οι κατά καιρούς κυρίαρχες θεωρητικές, ερευνητικές και θεματολογικές της ενασχολήσεις, παρουσιάζεται η προβληματική των τεσσάρων επιπέδων ανάλυσης της κοινωνιο-ψυχολογικής πραγματικότητας. Η εν λόγω προβληματική προσεγγίζεται μέσω της αξιοποίησής της στους χώρους της Κοινωνικής Επιρροής και των Κοινωνικών Στάσεων και της αλλαγής τους.

Θεματικές ενότητες:

- Ιστορική και επιστημολογική επισκόπηση
- Τα τέσσερα επίπεδα ανάλυσης της Κοινωνιοψυχολογικής πραγματικότητας και της Ερευνητικής πρακτικής
- Συμμόρφωση και Υποταγή
- Ενδοτικότητα και Ιδεολογική Μεταστροφή
- Μειονοτική Επιρροή
- Κοινωνικές Στάσεις
- Μοντέλα Πειθούς και αλλαγής των κοινωνικών στάσεων

6013 - «Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία» - “Introduction to Cognitive Psychology”

Υποχρεωτικό Β' εξαμήνου

Διδάσκουσα: Αργυρώ Βατάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Στόχοι

- Παρουσίαση της θεωρίας της γνωστικής ψυχολογίας και της σχέσης της με την Γνωσιακή επιστήμη

- Μελέτη των πιο σημαντικών γνωστικών λειτουργιών (αντίληψη, προσοχή, μνήμη κτλ)
- Εξοικείωση με την πειραματική μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την μελέτη της συμπεριφοράς
- Ανάπτυξη της κριτικής εξέτασης των θεωρητικών απόψεων και πειραματικών εργασιών στο χώρο της γνωστικής ψυχολογίας

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα αυτό είναι μια γενική εισαγωγή στο πεδίο της γνωστικής ψυχολογίας. Γνωστική ψυχολογία είναι η επιστημονική μελέτη των νοητικών διεργασιών για το πώς λειτουργεί ο νους. Θα μελετήσουμε τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε πληροφορίες από το περιβάλλον, πώς η προσοχή χρησιμοποιείται για την επιλογή των εισερχόμενων αισθητηριακών πληροφοριών, πώς η γνώση οργανώνεται στη μνήμη, πώς νέες πληροφορίες προστίθενται στην μνήμη, και πώς παίρνουμε αποφάσεις και λύνουμε προβλήματα. Θα συζητήσουμε παλιές και νέες θεωρίες και θα αποκτήσουμε πρακτική εμπειρία κλασικών πειραμάτων που χρησιμοποιούνται για την μελέτη των παραπάνω διεργασιών. Στο τέλος του μαθήματος θα έχουμε αποκτήσει σημαντική γνώση για το πώς ξεκίνησε η Γνωστική Ψυχολογία, πού βρισκόμαστε σήμερα και τι πρέπει ακόμη να απαντηθεί.

6031 - «Βιολογική Ψυχολογία» - “Biological Psychology”

Υποχρεωτικό Β΄ εξαμήνου

Διδάσκουσα: Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ

Περιγραφή μαθήματος:

Στο μάθημα αυτό γίνεται μια εισαγωγή στη σύγχρονη θεώρηση της συμπεριφορικής νευροεπιστήμης. Σκοπός του είναι αφενός η εξοικείωση με τη σύγχρονη βιολογική θεώρηση της ψυχολογίας και, αφετέρου, η προετοιμασία για τη μελέτη της βιολογικής βάσης σύνθετων ψυχολογικών φαινομένων.

Παρουσιάζονται οι βιοψυχολογικές μέθοδοι έρευνας από την ιστολογική, νευροανατομική και ηλεκτροφυσιολογική μελέτη της δραστηριότητας των νευρώνων μέχρι τη λειτουργική απεικόνιση του εγκεφάλου, σε συνδυασμό με τη μεθοδολογία προσδιορισμού και καταγραφής συμπεριφορικών μεταβλητών. Μελετώνται οι βασικές δομικές και λειτουργικές μονάδες του νευρικού συστήματος, τα νευρικά κύτταρα και ο τρόπος μετάδοσης μηνυμάτων εντός και μεταξύ νευρώνων, δηλαδή τα δυναμικά ηρεμίας και ενεργείας, η συναπτική επικοινωνία και οι νευροδιαβιβαστές. Επίσης, περιγράφεται η νευροανατομία του νευρικού συστήματος, οι βασικές δομικές και λειτουργικές υποδιαιρέσεις του και η εξελικτική του πορεία φυλογενετικά και οντογενετικά. Κατόπιν μελετάται η διαχείριση των ερεθισμάτων από την αίσθηση μέχρι την αντίληψή τους, καθώς και το βασικό σύστημα ελέγχου των κινητικών αντιδράσεων. Το τελικό μέρος του μαθήματος επικεντρώνεται στη σύνδεση της Βιολογικής Ψυχολογίας με την κλινική Ψυχολογία και Ψυχιατρική, με την παρουσίαση στοιχείων ανάκαμψης από εγκεφαλικές βλάβες καθώς και στοιχείων αιτιοπαθογένειας ψυχιατρικών διαταραχών.

Θεματικές ενότητες:

- Μέθοδοι Έρευνας στη Βιολογική Ψυχολογία
- Νευρώνες και συνάψεις: νευροχημεία και φαρμακολογία του νευρικού συστήματος
- Η ανατομία, ανάπτυξη και εξέλιξη του νευρικού συστήματος
- Η διαχείριση των ερεθισμών: όραση και οπτική αντίληψη
- Η διαχείριση των αντιδράσεων: κινητικό σύστημα
- Το βιολογικό υπόστρωμα των ανώτερων γνωστικών λειτουργιών: μάθηση, μνήμη, συναίσθημα, στρες, γλώσσα
- Στοιχεία νευροψυχολογίας: ανάκαμψη από εγκεφαλική βλάβη
- Στοιχεία αιτιοπαθογένειας ψυχιατρικών διαταραχών.

6094 - «Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα II» - “Introduction to Social Research II”

Υποχρεωτικό Β΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Ιωάννης Κατερέλος, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Εισαγωγή στην ερευνητική διαδικασία στις κοινωνικές επιστήμες. Συνέχεια του Ι.

Θεματικές ενότητες:

- Η συνέντευξη Ι
- Η συνέντευξη ΙΙ
- Η συνέντευξη ΙΙΙ
- Το ερωτηματολόγιο Ι
- Το ερωτηματολόγιο ΙΙ
- Το ερωτηματολόγιο ΙΙΙ
- Το πείραμα Ι
- Το πείραμα ΙΙ
- Το πείραμα ΙΙΙ
- Επανάληψη
- Συμπεράσματα

6353 – «Κλινική Ψυχολογία Ι» - “Clinical Psychology I”

Υποχρεωτικό Β΄ εξαμήνου

Διδάσκουσα: Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών στο αντικείμενο, το έργο και τις βασικές θεωρητικές και πρακτικές αρχές του κλάδου της κλινικής ψυχολογίας. Το περιεχόμενο του μαθήματος αναπτύσσεται γύρω από τους τρεις κύριους άξονες της Κλινικής Ψυχολογίας: (α) την κλινική εκτίμηση, διάγνωση και αξιολόγηση, (β) την κλινική παρέμβαση, θεραπεία και πρόληψη, και (γ) την έρευνα σε θέματα προαγωγής της ψυχικής υγείας και αντιμετώπισης της ψυχικής δυσφορίας και της ψυχικής ασθένειας. Στο τέλος του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να έχουν αναπτύξει τις βασικές θεωρητικές γνώσεις και τις κλινικές δεξιότητες που συναρθρώνουν το μοντέλο του «επιστήμονα-κλινικού» στην κλινική ψυχολογία.

Θεματικές ενότητες

- Ορισμός αντικειμένου, πλαίσια εργασίας, εκπαίδευση και σχέση κλινικής ψυχολογίας με άλλους κλάδους στην ψυχική υγεία
- Ιστορική εξέλιξη κλινικής ψυχολογίας – μελλοντικές ανάγκες και προκλήσεις
- Κύρια θεωρητικά και ψυχοθεραπευτικά μοντέλα κατανόησης της ψυχοπαθολογίας και μελέτης των προβλημάτων ψυχικής υγείας
- Βασικές έννοιες και εφαρμογές της κλινικής ψυχολογίας παιδιού και εφήβου
- Η σημασία της ψυχοδιαγνωστικής αξιολόγησης στην κλινική πράξη - Βασικές αρχές και δεξιότητες διεξαγωγής κλινικής συνέντευξης – Σύνδεση με τον θεραπευτικό σχεδιασμό και τη θεραπευτική παρέμβαση
- Κλινική εκτίμηση νοητικής λειτουργίας και γνωστικής λειτουργικότητας με ψυχοδιαγνωστικές δοκιμασίες
- Κλινική εκτίμηση προσωπικότητας, ψυχικής λειτουργίας και ψυχοπαθολογίας με ψυχοδιαγνωστικές δοκιμασίες
- Αρχές δεοντολογίας, επαγγελματικά και ηθικά ζητήματα στην κλινική αξιολόγηση, τον θεραπευτικό σχεδιασμό και την κλινική παρέμβαση
- Ο ρόλος της πολυπολιτισμικότητας και της διαφορετικότητας στην κλινική ψυχολογία

- Προγράμματα πρόληψης στην κοινότητα: σχεδιασμός, εφαρμογές, αξιολόγηση
- Βασικές αρχές αξιολόγησης και κλινικής έρευνας και σύγχρονα ερευνητικά θέματα στην κλινική ψυχολογία

6005 - «Στατιστική Ι: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Μονομεταβλητής Ανάλυσης» - “Statistics I: An introduction to Univariate Analysis”

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Διδάσκουσα: Χριστίνα Παρπούλα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί μια εμπειριστατωμένη εισαγωγή στις μεθόδους περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής σε επίπεδο μονομεταβλητής ανάλυσης. Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος Ψυχολογίας στις βασικές έννοιες και στη χρήση της στατιστικής μεθοδολογίας που εφαρμόζεται στην ψυχολογική έρευνα. Η έμφαση δίνεται α) στη σημασία επιλογής κατάλληλης στατιστικής μεθόδου ανάλογα με το υπό εξέταση πρόβλημα και τη φύση των δεδομένων, και β) στο να αναπτύξει ο/η φοιτητής/τρια «στατιστική σκέψη» εξάγοντας λογικά συμπεράσματα μέσα από την εφαρμογή στατιστικών τεχνικών ανάλυσης δεδομένων και ορθή ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Στο μάθημα γίνεται παράλληλα σύντομη επίδειξη εφαρμογών σε πραγματικά δεδομένα με χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS. Με το πέρας του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια, αναμένεται να α) έχει κατανοήσει τις βασικές αρχές που διέπουν τη Στατιστική στα πλαίσια των Κοινωνικών Επιστημών και ειδικότερα της Ψυχολογίας, β) είναι σε θέση να περιγράφει, οργανώνει τα δεδομένα που συλλέγει (περιγραφική στατιστική) και να επιλύει προβλήματα εκτιμητικής και έλεγχου υποθέσεων (επαγωγική στατιστική), σε επίπεδο κυρίως μονομεταβλητής ανάλυσης.

Θεματικές ενότητες:

- Ο ρόλος της Στατιστικής και της Πιθανοθεωρίας στην Επιστημονική Έρευνα και στην Ψυχολογία
- Είδη μεταβλητών, μετρήσεις και κλίμακες μέτρησης
- Επίπεδα στατιστικής ανάλυσης (μονομεταβλητή, διμεταβλητή και πολυμεταβλητή)
- Η σημασία της Περιγραφικής και της Επαγωγικής Στατιστικής
- Μέθοδοι περιγραφικής στατιστικής (κατανομές συχνοτήτων, γραφικές παραστάσεις, μέτρα θέσης, μέτρα διασποράς κ.ά.)
- Στοιχεία Θεωρίας Πιθανοτήτων (τυχαίο πείραμα, ορισμοί πιθανότητας, τυχαία μεταβλητή, η κατανομή πιθανότητας και τα χαρακτηριστικά της, θεωρητικές κατανομές πιθανότητας: κανονική, διωνυμική, Poisson κ.ά.)
- Η σημασία του δείγματος και του πληθυσμού (στατιστικές δείγματος και παράμετροι πληθυσμού)
- Δειγματικές κατανομές και τα χαρακτηριστικά τους (κατανομές χ^2 , t και F , δειγματική κατανομή του αριθμητικού μέσου, της διασποράς κ.ά.)
- Εκτιμητική: Σημειακή και με Διάστημα Εμπιστοσύνης (συντελεστής εμπιστοσύνης, διάστημα εμπιστοσύνης για τις παραμέτρους πληθυσμού)
- Έλεγχος υποθέσεων (μονόπλευρος και δίπλευρος έλεγχος, σφάλμα τύπου I και II, επίπεδο σημαντικότητας, έλεγχος υποθέσεων για τις παραμέτρους πληθυσμού)

Παρατηρήσεις:

Το μάθημα είναι το πρώτο μιας σειράς τριών μαθημάτων [Στατιστική Ι (6005), Στατιστική ΙΙ (6052) και Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής (6079)] του Τμήματος Ψυχολογίας, κοινός σκοπός των οποίων είναι να δοθεί μια εισαγωγή σε ολόκληρο το φάσμα των στατιστικών μεθόδων (μονομεταβλητής, διμεταβλητής και πολυμεταβλητής ανάλυσης) που είναι απαραίτητες για την ανάλυση εμπειρικών δεδομένων από το χώρο της Ψυχολογίας και των Κοινωνικών Επιστημών γενικότερα.-

Αξιολόγηση μαθήματος:

Γραπτή εξέταση με ανοιχτά βιβλία.

6053 - «Κοινωνική Επιρροή Ι» - “Social Influence I”

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Στην εισαγωγή του μαθήματος ορίζονται οι έννοιες της κοινωνική επιρροής, τη στάσης και αλλαγής της στάσης, της πλειοψηφίας-μειοψηφίας, πλειονότητας-μειονότητας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην έννοια της μειονότητας (άνομες, αντινομιστικές ορθόδοξες ή κανονιστικές, αντινομιστικές ετερόδοξες ή αντικανονιστικές μειονότητες). Παρουσιάζονται οι έννοιες της συμμόρφωσης-καινοτομίας, του τρίπολου πηγή - μήνυμα - στόχος και της ιδιομορφίας του κοινωνιοψυχολογικού βλέμματος στα φαινόμενα πειθούς. Επίσης, παρουσιάζεται το πρώτο θεωρητικό μοντέλο των διαδικασιών κοινωνικής επιρροής (Sherif, Asch, Milgram, Hollander), το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως «λειτουργικό», και περιγράφονται τα βασικά χαρακτηριστικά που το διέπουν.

Θεματικές ενότητες:

- Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζεται το θεωρητικό μοντέλο των διαδικασιών μειονοτικής κοινωνικής επιρροής, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως «γενετικό». Οι διαδικασίες διάδοσης μιας καινοτομίας από τις ενεργές μειονότητες εγγράφεται σε ένα σύνθετο τριαδικό κοινωνικό πλαίσιο, όπου εμπλέκονται τρεις κοινωνικές οντότητες -Εξουσία(ες) - Μειονότητα(ες) - Πληθυσμός(οι)-, οι οποίες διατηρούν σχέσεις διαφορετικής υφής μεταξύ τους.
- Στη δεύτερη ενότητα, παρουσιάζεται ο πειραματικός έλεγχος των θεωρητικών προτάσεων της πρώτης ενότητας.
- Όσο για την τρίτη ενότητα, αυτή αφορά εφαρμογές του τριαδικού μοντέλου κοινωνικής επιρροής στην κοινωνιοψυχολογική πραγματικότητα.

6123 - «Ψυχομετρία Ι» - “Psychometrics I”

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Διδάσκων: Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Ο στόχος του μαθήματος είναι η εκμάθηση των βασικών αρχών της ψυχομετρίας σαν κλάδος της ψυχολογίας. Θα παρουσιαστούν οι αρχές και τα αξιώματα της ψυχομετρίας όπως και εκείνα τα στοιχεία της εγκυρότητας, αξιοπιστίας και στάθμισης ψυχομετρικών δοκιμασιών που θεωρούνται ως τα πλέον σημαντικά. Επιπλέον θα ασχοληθούμε με τα ζητήματα δεοντολογίας και με τις κυριότερες θεωρίες που προσπαθούν να ορίσουν την έννοια της νοημοσύνης.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Ορισμός της Ψυχομετρίας
- Φιλοσοφία της επιστήμης και ψυχομετρία
- Μέτρηση και αξιολόγηση
- Είδη τεστ και δοκιμασιών
- Αναγνωρίζοντας τα καλά τεστ
- Κοινωνικές βάσεις της ψυχομετρικής μέτρησης
- Μαθηματικές βάσεις της ψυχομετρικής μέτρησης
- Ψυχολογικές και φιλοσοφικές βάσεις της ψυχομετρικής μέτρησης
- Αξιοπιστία και τεστ νοημοσύνης
- Η Ψυχομετρία στη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου
- Ζητήματα εγκυρότητας
- Εγκυρότητα κριτηρίου
- Σχέση εγκυρότητας και αξιοπιστίας

- Λειτουργικοί ορισμοί
- Εγκυρότητα περιεχομένου
- Εννοιολογική εγκυρότητα
- Εσωτερική σταθερότητα
- Ανάλυση ερωτημάτων
- Εφαρμογή κριτηρίων

6257 - «Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς Ι» - “Behavior Analysis I”

Υποχρεωτικό Γ΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Ρόμπερτ Μέλλων, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα είναι το πρώτο μιας σειράς τεσσάρων μαθημάτων (6257, 6258, 6239 & 6238) που εισάγουν τη φιλοσοφία του θεμελιώδους συμπεριφορισμού, την πειραματική ανάλυση της συμπεριφοράς και τις εφαρμογές αυτής της επιστήμης στην ψυχοθεραπεία, στην εκπαίδευση και στη δημόσια πολιτική. Σε αντίθεση με τις δεσπόμενες προσεγγίσεις στην ψυχολογία, οι οποίες αιτιολογούν τη συμπεριφορά αναφορικά με μεταφυσικά γεγονότα του νου, της ψυχής, της προσωπικότητας κτλ., στη συμπεριφοριστική προσέγγιση ερμηνεύουμε την προέλευση όλων των ψυχολογικών φαινομένων (π.χ., αντίληψη, σκέψη, λύση προβλημάτων, ψυχοπαθολογία) μέσω της ανάλυσης της μακροπρόθεσμης σχέσης του ατόμου με τα γεγονότα του φυσικού κόσμου. Έτσι, το μάθημα αυτό εισάγει την ψυχολογία ως μια θετική επιστήμη, απόλυτα συνυφασμένη με την εξελικτική βιολογία. Η ερμηνεία της προέλευσης των ψυχολογικών φαινομένων βασίζεται σε αρχές καθορισμού της συμπεριφοράς, αρχές πειραματικής προέλευσης οι οποίες έχουν βρεθεί να ισχύουν ανεξάρτητα από χαρακτηριστικά όπως το φύλο, η ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, ή ακόμα το βιολογικό είδος του ατόμου. Επομένως, οι αρχές αυτές αποδεικνύεται να είναι ιδιαίτερα ωφέλιμες στους φοιτητές ψυχολογίας, αφού εκπαιδεύονται στην ερμηνεία και την αιτιολόγηση μιας πληθώρας συμπεριφορών, σκέψεων και συναισθημάτων που χαρακτηρίζουν την καθημερινή ζωή του ανθρώπου. Επιπρόσθετα, εκπαιδεύονται σε παρεμβάσεις ρύθμισης των κατάλληλων συνθηκών, που βοηθούν στην αλλαγή των μη επιθυμητών ψυχολογικών καταστάσεων.

Θεματικές ενότητες:

- Ο πραγματισμός και ο θεμελιώδης συμπεριφορισμός ως εναλλακτικός τρόπος αιτιολογίας στην ψυχολογική ουσιαστικοποίηση.
- Συμπεριφοριστική μεθοδολογία: Η επιστημονική παρατήρηση, η πειραματική ανάλυση και τέλος η εκτεταμένη ατομική ανάλυση ως εναλλακτική στην στατιστική-ομαδική μέθοδο.
- Η κοινή, λανθασμένη παρουσίαση του συμπεριφορισμού ως ψυχολογία «ερεθίσματος-αντίδρασης», «μαύρου κουτιού» και «tabula rasa».
- Η πειραματική ανάλυση και η επιστημονική ερμηνεία ψυχολογικών φαινομένων.
- Η προκαλούμενη συμπεριφορά: Η φύση της, οι εξαρτημένες μεταβλητές και οι πρώτες αρχές καθορισμού της.
- Τα εξαρτημένα αντανακλαστικά και το ατομικό ιστορικό συσχέτισης ερεθισμάτων.
- Η γενίκευση και αποδυνάμωση των εξαρτημένων αντανακλαστικών, η δημιουργία συγκεκριμένων αντανακλαστικών και αντανακλαστικών της δεύτερης τάξης.
- Πολύπλοκα ιστορικά συσχέτισης ερεθισμάτων που ευνοούν ή αναστέλλουν την απόκτηση εξαρτημένων αντανακλαστικών.
- Τα συναισθήματα, η σεξουαλική διέγερση και άλλες εξαρτημένες αντιδράσεις στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
- Η διάκριση μεταξύ της πρόκλησης αντιδράσεων και της εκδήλωσης των δράσεων.
- Η συντελεστική συμπεριφορά: Η φύση της, οι εξαρτημένες μεταβλητές και οι πρώτες αρχές καθορισμού της.

- Η ενίσχυση, η εξάλειψη της ενίσχυσης και η επαγωγή δράσεων.
- Η διαφορική ενίσχυση και εξάλειψη της ενίσχυσης και η διαμόρφωση δράσεων.
- Η συντελεστική γενίκευση ερεθισμάτων και η συντελεστική διάκριση ερεθισμάτων.
- Η γνώση, η αντίληψη, η προσοχή, η έννοια και η αυτογνωσία ως φαινόμενα συντελεστικής διάκρισης ερεθισμάτων.

6323 - «Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχιατρική και Κοινωνική Ψυχολογία» - “Introduction to Social Psychiatry and Community Psychology”

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Διδάσκων: Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής και συνεργάτης

Περιγραφή μαθήματος:

Η τρέχουσα κοινωνικο-οικονομική κρίση που πλήττει την Ευρώπη και ιδιαιτέρως τη χώρα μας, διαμόρφωσαν μία νέα οδυνηρή πραγματικότητα, στην οποία οι ανάγκες για φροντίδα ψυχικής υγείας παρουσιάζουν ραγδαία αύξηση. Νέες μορφές ψυχοπαθολογίας και κοινωνικής οδύνης καλούν την ψυχιατρική και ευρύτερα επιστημονική κοινότητα να επανεξετάσει το ερώτημα του «τι είναι φυσιολογικό» και τι είναι «παθολογικό»;

Απέναντι σε αυτή την πολυπλοκότητα των νέων αναγκών, η Κοινωνική Ψυχιατρική και Κοινωνική Ψυχολογία, ως «όχημα παροχής υπηρεσιών», διευρύνει τα πεδία των ερευνών της και αναπτύσσει δυναμική σχέση με άλλα πεδία, όπως της Επιδημιολογίας, της Δημόσιας Υγείας, της Φιλοσοφίας, της κριτικής Κοινωνιολογίας, της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας της Ψυχανάλυσης, της Ψυχοθεραπείας και της Παιδοψυχιατρικής.

Η Κοινωνική Ψυχιατρική και Κοινωνική Ψυχολογία πραγματεύεται βασικές θεωρητικές και ιστορικές έννοιες και παρουσιάζει τις σύγχρονες τάσεις και δεδομένα, αναδεικνύοντας καλές πρακτικές Κοινωνικής Ψυχιατρικής τόσο στην Ελλάδα όσο και στον Ευρωπαϊκό χώρο. Οι επαγγελματίες συναντώνται στη βάση του βιοψυχοκοινωνικού μοντέλου για την αντιμετώπιση της ψυχικής ασθένειας και συμβάλλουν στην κατανόηση εννοιών και πρακτικών στο πλαίσιο της Προαγωγής και αγωγής ψυχικής υγείας, της Ψυχιατρικής μεταρρύθμισης, της Ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης. Παράλληλα, δίνεται έμφαση σε καινοτόμες θεωρίες και πρακτικές, αλλά και νέες προσεγγίσεις, όπως εκείνες του μοντέλου Recovery, του ACT, της κουλτούρας της ενδυνάμωσης, της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ψυχική υγεία και της εταιρικής σχέσης με τους συλλόγους οικογενειών και ληπτών, προκειμένου να συγκροτηθεί και να εμπεδωθεί και στη χώρα μας ένα νέο παράδειγμα ψυχικής υγείας στην κατεύθυνση μιας κριτικής ανθρωποκεντρικής ψυχιατρικής.

6052 – «Στατιστική II: Εισαγωγή στις Μεθόδους Διμεταβλητής και Πολυμεταβλητής Ανάλυσης» - “Statistics II: An Introduction to Bivariate and Multivariate Analysis”

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Διδάσκουσα: Χριστίνα Παρπούλα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιεχόμενο μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί μια εμπειριστατωμένη εισαγωγή στις μεθόδους περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής σε επίπεδο κυρίως διμεταβλητής, και εν μέρει πολυμεταβλητής ανάλυσης. Στόχος του μαθήματος είναι η εμπάθυνση των φοιτητών σε στατιστικές μεθόδους που εφαρμόζονται σε ένα σημαντικό μέρος της επιστημονικής έρευνας στο χώρο της Ψυχολογίας. Η έμφαση δίνεται α) στην παρουσίαση ειδικών θεωρητικών και εφαρμοσμένων θεμάτων στατιστικής ανάλυσης διμεταβλητών ή/και πολυμεταβλητών δεδομένων, και β) στην επιλογή της κατάλληλης στατιστικής μεθόδου, στις προϋποθέσεις χρήσης της καθώς και στην ερμηνεία και παρουσίαση (APA Style) των αποτελεσμάτων της. Στο μάθημα γίνεται παράλληλα σύντομη επίδειξη εφαρμογών σε πραγματικά δεδομένα με χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS. Με το πέρας του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια, αναμένεται να έχει αποκτήσει μια πληρέστερη γνώση της στατιστικής μεθοδολογίας που

εφαρμόζεται στην ψυχολογική έρευνα αλλά και την ικανότητα να την εφαρμόζει στην πράξη για την ανάλυση εμπειρικών ερευνητικών δεδομένων και την εξαγωγή λογικών συμπερασμάτων.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγικές έννοιες (διμεταβλητά και πολυμεταβλητά δεδομένα, χρήση και χρησιμότητα πολυμεταβλητής ανάλυσης)
- Η σημασία της σχέσης μεταξύ δύο ή περισσότερων μεταβλητών
- Συνιστώσες στη διερεύνηση σχέσης μεταξύ δύο ή περισσότερων μεταβλητών (ύπαρξη, ισχυρότητα και μορφή σχέσης)
- Ανάλυση σχέσης ποιοτικών μεταβλητών (η συνάφεια και τα χαρακτηριστικά της, πίνακες συνάφειας, τετραγωνικοί πίνακες, περιθώρια και από κοινού κατανομή συχνοτήτων, έλεγχος ανεξαρτησίας, χ^2 τεστ, στατιστικά μέτρα συνάφειας για ονομαστικά και διατάξιμα δεδομένα κ.ά.)
- Ανάλυση συσχέτισης (γραμμική συσχέτιση, διάγραμμα διασποράς, συνδιακύμανση, πληθυσμιακός και δειγματικός συντελεστής συσχέτισης, έλεγχος σημαντικότητας και ιδιότητες συντελεστή συσχέτισης, παραμετρικοί (Pearson) και μη παραμετρικοί συντελεστές συσχέτισης, προϋποθέσεις εφαρμογής, ψευδοσυσχέτιση, μερική συσχέτιση κ.ά.)
- Ανάλυση Παλινδρόμησης (στοχαστικά μοντέλα, η έννοια του όρου “γραμμικό”, απλή γραμμική παλινδρόμηση, μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων, εκτίμηση και ερμηνεία των παραμέτρων της παλινδρόμησης, ερμηνεία μεταβλητότητας, έλεγχος καλής προσαρμογής, προϋποθέσεις εφαρμογής, εισαγωγή στην πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση).
- Ανάλυση διακύμανσης (ανάλυση διακύμανσης κατά έναν παράγοντα και κατά δύο παράγοντες, έλεγχοι πολλαπλών συγκρίσεων, μέγεθος επίδρασης, προϋποθέσεις εφαρμογής, ανάλυση διακύμανσης επαναλαμβανόμενων μετρήσεων κ.ά.)

Παρατηρήσεις:

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του μαθήματος Στατιστική Ι (6005) του οποίου αντικείμενο είναι η μονοδιάστατη στατιστική προσέγγιση. Η βιβλιογραφία του μαθήματος της Στατιστικής Ι επίσης εξυπηρετεί μερικά τμήματα της ύλης του μαθήματος της Στατιστικής ΙΙ.

Αξιολόγηση μαθήματος:

Γραπτή εξέταση με ανοιχτά βιβλία

6060 - «Κοινωνικές Αναπαραστάσεις» - “Social Representations”

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Διδάσκουσα: Άννα Μαντόγλου, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Προϊόν κοινωνιοψυχολογικής παραγωγής και «κατανάλωσης», οι κοινωνικές αναπαραστάσεις εντάσσονται σε ένα σύνθετο αλληλεπιδραστικό πλέγμα, όπου εμπλέκεται τόσο το άτομο όσο και η κοινωνία. Ένας από τους ορισμούς που προτείνεται για τις κοινωνικές αναπαραστάσεις είναι ότι αφορούν διαδικασίες μέσω των οποίων τα κοινωνικά υποκείμενα (άτομα ή ομάδες) κατασκευάζουν το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον τους με σκοπό να το ιδιοποιηθούν και να αλληλεπιδράσουν.

Στο μάθημα παρουσιάζεται η ιδιαιτερότητα των κοινωνικών αναπαραστάσεων, η διαδικασία σχηματισμού τους, οι συνθήκες ανάδυσή τους, το περιεχόμενό τους, η οργάνωσή τους, οι σχέσεις τους με τα συστήματα επικοινωνίας. Επιχειρείται, επίσης, η προσέγγιση μιας δυναμικής αντίληψης των κοινωνικών αναπαραστάσεων που σχετίζεται με τις διαδικασίες μετασχηματισμού, εξέλιξης ή αλλαγής τους. Ένας επίκαιρος προβληματισμός συνδέει τις κοινωνικές αναπαραστάσεις με άλλες μορφές σκέψης, όπως την κοινωνική μνήμη (ατομικές, συλλογικές, ιστορικές), την κοινωνική λήθη (λανθάνουσες μορφές κοινωνικής σκέψης) και την ιδεολογία.

Επίσης, παρουσιάζεται η μεθοδολογία προσέγγισης των κοινωνικών αναπαραστάσεων (συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια γνώμης, πειράματα...), δίνοντας συγκεκριμένα ερευνητικά παραδείγματα. Τέλος, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα ερευνών που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα

αντικειμένων, όπως ιστορικά υποκείμενα, έννοιες, θεωρίες, κοινωνικές καταστάσεις, ιστορικο-πολιτικά γεγονότα (το παιδί, η γυναίκα, η ψυχανάλυση, η ασθένεια και η υγεία, το σώμα, η ψυχική ασθένεια, ο πολιτισμός, η πόλη, η οικονομία, η πολιτική, η συνεργασία-ανταγωνισμός, η εξέγερση του Πολυτεχνείου ...).

Θεματικές ενότητες:

- Ορισμός των κοινωνικών αναπαραστάσεων και η σχέση τους με την κοινωνική ψυχολογία
- Από τις συλλογικές στις κοινωνικές αναπαραστάσεις
- Περιεχόμενο και οργάνωση της κοινωνικών αναπαραστάσεων
- Διαδικασία σχηματισμού τους και συνθήκες ανάδυσης
- Διάκριση μεταξύ επιστημονικής και αναπαραστασιακής σκέψης
- Συστήματα επικοινωνίας και κοινωνικές αναπαραστάσεις
- Λειτουργίες των κοινωνικών αναπαραστάσεων
- Κεντρικά και περιφερειακά στοιχεία: ένα διπλό σύστημα
- Οργάνωση των κοινωνικών αναπαραστάσεων και διαδικασίες μετασχηματισμού τους
- Σχέσεις κοινωνικών αναπαραστάσεων και άλλων μορφών κοινωνικής σκέψης (μνήμη, λήθη, ιδεολογία)
- Μεθοδολογία προσέγγισης των κοινωνικών αναπαραστάσεων - συλλογή δεδομένων - περιορισμοί
- Ερευνητικά παραδείγματα
- Συμπεράσματα

6354 - «Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία» - “Introduction to Neuropsychology”

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Πόταγας, Αναπληρωτής Καθηγητής Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Περιγραφή μαθήματος:

Η νευροψυχολογία μελετά τη σχέση της νόησης με τη λειτουργία του νευρικού συστήματος, στον υγιή εγκέφαλο αλλά και σε περιπτώσεις εγκεφαλικών βλαβών που προκαλούν νοητικές διαταραχές. Ειδικότερα η κλινική νευροψυχολογία εστιάζει στη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ εγκεφαλικής λειτουργίας και νόησης όταν υπάρχει παθολογία, μέσω της μελέτης ατόμων με διαγνωσμένη ή πιθανή εγκεφαλική βλάβη.

Στόχος του μαθήματος είναι η γενική επισκόπηση του πεδίου της νευροψυχολογίας με έμφαση στη σχέση μεταξύ νευρολογικών βλαβών και νοητικών διαταραχών. Το μάθημα αποτελεί μια πρώτη γνωριμία με την κλινική νευροψυχολογία και προσφέρει μια γενική θεώρηση της ιστορίας της, των βασικών της αρχών, θεωριών, έρευνας κι εφαρμογών.

Ενδεικτικό περιεχόμενο

- Ιστορική ανασκόπηση της νευροψυχολογίας και επιστημολογική αποτίμηση των ιδεών που μας έχουν κληρονομηθεί στην πορεία της.
- Αδρή ανατομία και ανάπτυξη του νευρικού συστήματος, του εγκεφάλου και του εγκεφαλικού φλοιού. Εγκεφαλική λειτουργία και συμπεριφορά. Γενικές αρχές της εγκεφαλικής λειτουργίας και της νευροψυχολογίας. Συζήτηση των ιδεών σχετικά με την εντόπιση των νοητικών λειτουργιών στον εγκέφαλο, την ημισφαιρική εξειδίκευση, καθώς και την αντιστοίχιση βλάβης-ελλείμματος.
- Λειτουργική ανατομία του εγκεφάλου και νοητικές λειτουργίες. Εξετάζονται ο λόγος και η ομιλία, η μνήμη, η οπτικοχωρική επεξεργασία και οι επιτελικές λειτουργίες, καθώς και οι εγκεφαλικές περιοχές που εμπλέκονται σε αυτές. Σύγχρονοι τρόποι απεικόνισης και λειτουργικής μελέτης του εγκεφάλου και των λειτουργιών του. Πλαστικότητα του νευρικού συστήματος και λειτουργική αποκατάσταση.

- Παρουσίαση των βασικών αρχών της νευροψυχολογικής αξιολόγησης για την ανίχνευση νευροψυχολογικών διαταραχών και παρουσίαση των βασικών δοκιμασιών για την αξιολόγηση των βασικών νοητικών λειτουργιών.
- Βασικές διαταραχές που προκύπτουν μετά από εγκεφαλικές βλάβες (αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, όγκοι ή λοιμώξεις) ή άλλες αναπτυξιακές ή εκφυλιστικές παθολογίες σε ενήλικες και παιδιά. Παραδείγματα:
 - Αφασία.
 - Διαταραχές οπτικής ή χωρικής επεξεργασίας ανώτερης τάξεως (π.χ. αγνωσία μετά από βλάβη σε κροταφοϊνιακές περιοχές ή ημιαμέλεια μετά από βλάβες σε δεξιές βρεγματικές περιοχές).
 - Αναπτυξιακές διαταραχές, νοητική υστέρηση στα παιδιά και στους ενήλικες, άνοια τύπου Alzheimer και μετωποκροταφική άνοια, κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις.

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά το πέρας των μαθημάτων οι φοιτητές/φοιτήτριες θα:

1. Έχουν ενημερωθεί για τους σημαντικούς σταθμούς στην ιστορία της μελέτης των νοητικών διαταραχών μετά από εγκεφαλικές βλάβες.
2. Έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές ανάπτυξης, ανατομίας και λειτουργίας του εγκεφάλου και τους σύγχρονους τρόπους μελέτης τους.
3. Έχουν επαρκή γνώση επί των νοητικών διαταραχών/ελλειμμάτων που προκύπτουν μετά από εγκεφαλικές βλάβες και σε διαταραχές της ανάπτυξης του νευρικού συστήματος.
4. Έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές αρχές της νευροψυχολογικής αξιολόγησης για την ανίχνευση νοητικών διαταραχών και τους αντιπροσωπευτικούς τύπους δοκιμασιών για την αξιολόγηση των βασικών νοητικών λειτουργιών.

Θεματικές ενότητες:

1. Σύντομη ιστορική επισκόπηση

- Συσχέτιση του εγκεφάλου με τις νοητικές λειτουργίες. Εντοπιστές, μοναδιστές και ολιστές
- Ο εντοπιστικός χάρτης του Gall και η φρενολογία
- Φρενολόγοι εναντίον ολιστών
- Η αλλαγή του επιστημονικού παραδείγματος: Εντοπισμός και ημισφαιρική εξειδίκευση από τον Broca
- Η γένεση του συνδεσμισμού: Wernicke & Lichtheim
- Οι αντίπαλοι των “diagram-makers”: Jackson, Freud, Head, Goldstein.
- Η επικράτηση του νεο-συνδεσμισμού: Ο Geschwind και η Σχολή της Βοστώνης
- Σύγχρονη εποχή: Στο χείλος μιας επιστημονικής επανάστασης ή στην αυγή της «νεο-φρενολογίας»;
- Επιστημολογική αποτίμηση των ιδεών που μας έχουν κληρονομηθεί. Εντοπισμός – Μοναδισμός – Ολισμός – Συνδεσμολογία και αναβίωση Εντοπισμού – Ευρέως καταναμημένα δίκτυα και εγκεφαλικά «ρεύματα».

2. Βασικές εννοιολογικές κατασκευές

- Οι γέφυρες μεταξύ γνωστικής ψυχολογίας και νευροψυχολογίας
- Βασικοί όροι στη νευροψυχολογία: Γλώσσα, Μνήμη, Επιτελικές λειτουργίες, ενεργός μνήμη, οπτικοχωρικές λειτουργίες, δράση και πράξη
- Ιστορικά στοιχεία

3. Βασική νευροανατομία

- Νευρώνας
- Βασικές πληροφορίες για το Κεντρικό και το Περιφερικό Νευρικό Σύστημα και την ανάπτυξή του
- Βασική ανατομία εγκεφάλου: λοβοί, κύριες έλικες και αύλακες
- Παρεγκεφαλίδα

- Φαϊά και Λευκή ουσία: Κυτταροαρχιτεκτονικοί χάρτες, τα είδη και η λειτουργία των δεσμίδων λευκής ουσίας.
- Επισκόπηση βασικών μεθόδων δομικής απεικόνισης και λειτουργικής μελέτης του εγκεφάλου

4. Βασική λειτουργική ανατομία

- Εμπλοκή μετωπιαίων, κροταφικών, βρεγματικών και ινιακών περιοχών του εγκεφαλικού φλοιού στη νόηση
- Υποφλοιικές δομές και η εμπλοκή τους στη συμπεριφορά
- Η εμπλοκή της παρεγκεφαλίδας στη συμπεριφορά
- Σύνθετα δίκτυα των δομών του φλοιού που υποστηρίζονται από φλοιο-φλοιικές συνδέσεις και αποτελούν το υπόστρωμα ανώτερων νοητικών λειτουργιών
- Βασικές αρχές και ιδέες πλαστικότητας και αποκατάστασης

5. Διαταραχές οπτικής και χωρικής αντίληψης: Αγνωσίες, ανοψία, ημιαμέλεια

- Διάγνωση
- Ταξινόμηση
- Κλινική εικόνα
- Νευρολογικό υπόστρωμα

6. Δράση και κίνηση: Απραξίες

- Διάγνωση
- Ταξινόμηση
- Κλινική εικόνα
- Νευρολογικό υπόστρωμα

7. Διαταραχές λόγου: Αφασίες

- Διάγνωση
- Ταξινόμηση
- Κλινική εικόνα
- Νευρολογικό υπόστρωμα

8. Αναπτυξιακές διαταραχές και εκφυλιστικές νόσοι

- Νοητική υστέρηση στα παιδιά και στους ενήλικες
- Άνοια τύπου Alzheimer και Μετωποκροταφική άνοια: Διάκριση από οξείες συγχυτικές καταστάσεις, Διάγνωση, Ταξινόμηση, Κλινική εικόνα, Νευρολογικό υπόστρωμα
- Διαταραχές μνήμης (αμνησίες): Εστιακές βλάβες, κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, σύνδρομο Korsakoff. Διαταραχές συνείδησης και κώμα.
- Πολλαπλή σκλήρυνση: Το νευροψυχολογικό προφίλ των ατόμων με ΣΚΠ και το ερώτημα περί προοδευτικής νοητικής έκπτωσης

9. Σπάνια περιστατικά

- Αμιγής αλεξία
- Αμιγής λεκτική κώφωση
- Προσωποαγνωσία
- Μέλη φαντάσματα
- Το σύνδρομο "Alien hand"
- Νευρολογικοί ασθενείς με μη αναμενόμενες νοητικές διαταραχές

10. Διαδραστικά σεμινάρια για την παρουσίαση των βασικών δοκιμασιών για την αξιολόγηση των νοητικών λειτουργιών

- Βασικές αρχές νευροψυχολογικής αξιολόγησης
- Αξιολόγηση επιμέρους νοητικών τομέων (π.χ. λόγου και ομιλίας, επιτελικών λειτουργιών, μνήμης)

“Experimental research in Psychology”.

Υποχρεωτικό Δ΄ εξαμήνου

Διδάσκουσα: Αργυρώ Βατάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Στόχοι

Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει τη δυνατότητα θεωρητικής και πρακτικής κατανόησης της πειραματικής μεθοδολογίας, τη δυνατότητα κριτικής υπαρχουσών ερευνών, καθώς και την ικανότητα πειραματικού σχεδιασμού με βάση τις αρχές της πειραματικής προσέγγισης

Περιγραφή μαθήματος:

Σε πολλά επιστημονικά πεδία είναι εύκολο να κατανοήσουμε πώς έχουμε αποκτήσει το σύνολο της γνώσης μας πάνω σε αυτά. Στην Ψυχολογία όμως δεν είναι πάντα προφανές το πώς γνωρίζουμε όσα γνωρίζουμε. Η μεθοδολογία έρευνας και ο πειραματικός σχεδιασμός αποτελούν τη βάση της μελέτης στην ψυχολογία, λόγω των οποίων η ψυχολογία χαρακτηρίζεται ως επιστήμη. Αυτό το μάθημα έχει σκοπό να εισάγει τους μαθητές στα βασικά στάδια διεξαγωγής μίας έρευνας σε θέματα ανθρώπινης συμπεριφοράς. Το μάθημα καλύπτει θέματα πάνω στη δημιουργία ερευνητικών υποθέσεων, στον ορισμό εξαρτημένων και ανεξάρτητων μεταβλητών, στην αξιολόγηση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας μιας μελέτης, στον πειραματικό σχεδιασμό για την αξιολόγηση αιτιωδών ισχυρισμών, καθώς και θέματα σχετικά με την επαναληψιμότητα και γενικευσιμότητα μιας μελέτης στον πραγματικό κόσμο.

6196 - «Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία» - “Introduction to Sociology”

Υποχρεωτικό Δ΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Γεώργιος Αλεξιάς, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις βασικές θεωρίες, έννοιες, κατηγορίες και μεθόδους της Κοινωνιολογίας. Η Κοινωνιολογία ως κοινωνική επιστήμη, ερευνά τις κοινωνικές σχέσεις και τους κοινωνικούς θεσμούς καθώς και τους τρόπους με τους οποίους οι κοινωνίες συγκροτούνται, σχηματίζονται και εξελίσσονται. Υιοθετώντας μια κριτική προσέγγιση των κοινωνιολογικών θεματικών και προβλημάτων, προσδιορίζονται οι τοπικές, εθνικές, διεθνείς και παγκόσμιες διαστάσεις των κοινωνικών φαινομένων. Το μεθοδολογικό κριτήριο για την κατανόηση των κοινωνικών σχέσεων και φαινομένων είναι αυτό που αφορά στη συλλογική πράξη των υποκειμένων, που, διαμέσου αυτής, κατασκευάζουν την ιστορία και τη βιογραφία τους. Οι κοινωνικές σχέσεις διέπονται από αυτές τις αρχές, όπως και οι τρόποι με τους οποίους τα υποκείμενα δρουν πάνω και μέσα στις διαφορετικές καταστάσεις και συνθήκες που βρίσκονται.

Θεματικές ενότητες:

- Κοινωνιολογία: Ορισμός και βασικές έννοιες
- Κοινωνιολογική Θεωρία
- Μέθοδοι κοινωνιολογικής έρευνας
- Ο πολιτισμός, η κοινωνία και το άτομο
- Κοινωνικοί τύποι, στρωμάτωση και ταξική δομή
- Οικογένεια, γάμος και προσωπική ζωή
- Παρέκκλιση και έγκλημα
- Εθνότητα και φυλή
- Σύγχρονες οργανώσεις
- Εργασία και οικονομική ζωή
- Επαναστάσεις και κοινωνικά κινήματα

6105 - «Εργαστήρια Κοινωνικής Ψυχολογίας» - “Laboratory of Social Psychology”

Υποχρεωτικό Ε΄ εξαμήνου

Διδάσκοντες: Ι.Κατερέλος, Π.Κορδούτης, Σ.Μαντόγλου, Γ.Προδρομίτης, Α.Χαντζή, Ξ.Χρυσοχόου

Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002)

Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα Ι (6043)

Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)

Στο μάθημα «Εργαστήρια Κοινωνικής Ψυχολογίας» οι παρακολουθήσεις είναι υποχρεωτικές, με ανώτατο όριο δύο (2) απουσιών, και ο φοιτητής οφείλει να συμμετάσχει ενεργά.

Περιγραφή μαθήματος

Στόχος του μαθήματος είναι να μυήσει τους φοιτητές στην κοινωνιοψυχολογική ερευνητική διαδικασία-η οποία ξεκινά από την επιλογή του θέματος και τελειώνει στη συγγραφή ενός επιστημονικού κειμένου- και κατά κύριο λόγο να τους κάνει να συμμετάσχουν εμπράκτως σε κάποια (ή κάποιες) φάσεις της ερευνητικής διαδικασίας, στη συλλογή ερευνητικών δεδομένων και στη στατιστική τους επεξεργασία.

Στο μάθημα παρουσιάζονται συνοπτικά τα ερευνητικά διαβήματα και πραγματοποιείται έρευνα στην οποία συμμετέχουν όλοι οι φοιτητές. Σημειώνεται ότι δεδομένης της ποικιλομορφίας των μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται κατά τη συλλογή και στατιστική επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων (ημι-κατευθυνόμενες συνεντεύξεις, ανάλυση περιεχομένου -θεματική, συχνοτήτων, αυτόματης ταξινόμησης, κ.ο.κ-, ερωτηματολόγια κλειστών ή/και ανοικτών ερωτήσεων, πειραματικός σχεδιασμός και εγχειρηματοποίηση ανεξάρτητων -και επικαλούμενων- μεταβλητών, χρήση μη παραμετρικών, παραμετρικών ή/και πολυδιάστατων στατιστικών τεστ), δεδομένου επίσης του περιορισμένου διαθέσιμου διδακτικού χρόνου, ο κάθε διδάσκων επιλέγει τη μέθοδο και τεχνική που κρίνει ότι ταιριάζει καλύτερα στην ιδιαιτερότητα των ερευνητικών δεδομένων που θα συλλέξουν και καλούνται να επεξεργαστούν οι φοιτητές, και αυτές τους διδάσκει, μέσω της ενεργούς συμμετοχής τους στη συγκεκριμένη ερευνητική διαδικασία.

Σημειώνεται επίσης πως η επιλογή αυτή μπορεί να διαφοροποιείται από μέλος ΔΕΠ σε μέλος ΔΕΠ και από έτος σε έτος.

Ενδεικτικό διάγραμμα παραδόσεων

- Επιλογή και ορισμός ερευνητικού αντικειμένου
- Συνέντευξη
- Ανάλυση περιεχομένου
- Κατασκευή ερωτηματολογίου
- Σχεδιασμός πειράματος
- Καταχώρηση δεδομένων σε στατιστικό λογισμικό πρόγραμμα (SPSS)
- Στατιστική επεξεργασία και ανάλυση εμπειρικών δεδομένων
- Συγγραφή τελικής ερευνητικής έκθεσης

Αξιολόγηση μαθήματος

Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται:

Στη βάση της ενεργής συμμετοχής των φοιτητών στο μάθημα και των ατομικών και ομαδικών εργασιών.

Με την τελική εργασία των φοιτητών, όπου οφείλουν να παρουσιάσουν το τμήμα της ερευνητικής διαδικασίας που συμμετείχαν κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων (η οποία συμπεριλαμβάνει τη συλλογή και επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων).

6148 - «Μέθοδοι Έρευνας στην Κλινική Ψυχολογία» –“Research Methods in Clinical Psychology”

Υποχρεωτικό Ε΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Ο στόχος του μαθήματος είναι η εκμάθηση των μεθόδων έρευνας που χρησιμοποιούνται σήμερα στην Κλινική, και Συμβουλευτική Ψυχολογία για την διερεύνηση εκείνων των μεταβλητών που θεωρούνται ως οι πλέον σημαντικές. Διαφορετικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί παρουσιάζονται κριτικά, και οι επιστημολογικές τους βάσεις εξετάζονται και σχετίζονται με την κάθε μέθοδο. Παρουσιάζονται και αναλύονται τα κύρια αποτελέσματα σχετικών ερευνών και οι τάσεις για την πορεία και ταυτότητα της έρευνας στην Κλινική Ψυχολογία στο μέλλον.

Θεματικές ενότητες:

- Ο ρόλος της επιστημονικής μεθόδου στη κλινική και συμβουλευτική ψυχολογία
- Η επιστημονική σαν μέσο γνώσης
- Η επιστημονική μέθοδος και η ανθρώπινη συμπεριφορά
- Φιλοσοφία της επιστήμης για την συμβουλευτική ψυχολογία
- Το μοντέλο του επιστήμονα-κλινικού
- Επιλογή ερευνητικών ερωτήσεων και υποθέσεων
- Λειτουργικοί ορισμοί
- Αναγνώριση ερευνητικών μεταβλητών
- Συλλογή και ανάλυση δεδομένων
- Επιλογή και σχεδιασμός της ανεξάρτητης μεταβλητής
- Επιλογή και σχεδιασμός της εξαρτημένης μεταβλητής
- Επιλογή ερευνητικών σχεδιασμών
- Ζητήματα εγκυρότητας
- Ζητήματα εγκυρότητας
- Θέματα μεροληψίας συμμετεχόντων και ερευνητή
- Επιλογή και μεροληψία δείγματος
- Μεταξύ- και εντός ομάδων ερευνητικοί σχεδιασμοί
- Οικονομικοί και διαχρονικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί
- Ποσοτικοί περιγραφικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί
- Ποιοτικοί περιγραφικοί ερευνητικοί
- Έρευνες τελικού αποτελέσματος (outcome studies): στρατηγικές και θέματα μεθοδολογίας
- Θέματα σχεδιασμού ερευνών της θεραπευτικής διαδικασίας (process research).

6152 «Κοινωνική Νόηση» - “Social Cognition”

Υποχρεωτικό Ε εξαμήνου

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Χαντζή, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Η κοινωνική νόηση αποτελεί μια προσέγγιση της Κοινωνικής Ψυχολογίας που επικεντρώνεται στο πως η νόηση επηρεάζεται από το ευρύτερο αλλά και το άμεσο κοινωνικό πλαίσιο και πως με τη σειρά της επηρεάζει την κοινωνική συμπεριφορά. Έχει θεωρηθεί από πολλούς επιστήμονες ως ίσως η πλέον κυρίαρχη προσέγγιση για την ερμηνεία της κοινωνικής συμπεριφοράς. Η κοινωνική ψυχολογία είχε έντονη «γνωστική χροιά», ακόμα και από την εποχή του Kurt Lewin, ο οποίος θεωρούσε ότι μπορούμε να κατανοήσουμε την κοινωνική συμπεριφορά πιο αποτελεσματικά αν την δούμε ως συνάρτηση των αντιλήψεων των ανθρώπων για τον περιβάλλοντα «κόσμο» τους. Η κοινωνική νόηση εξετάζει πως οι άνθρωποι ως «κοινωνικοί στοχαστές» επεξεργάζονται τις πληροφορίες που δέχονται από τους άλλους και το περιβάλλον και πως αυτές οι διαδικασίες επηρεάζουν την πρόσληψη των άλλων και την αλληλεπίδρασή τους με αυτούς. Η κοινωνική νόηση μελετά πως οι άνθρωποι κατανοούν τους άλλους και τον εαυτό τους και εστιάζει στο πως οι κοινοί άνθρωποι σκέφτονται και αισθάνονται για τους ανθρώπους και πως νομίζουν ότι σκέφτονται και αισθάνονται για τους ανθρώπους.

Θεματικές ενότητες:

- Τι είναι η κοινωνική νόηση. Μοντέλα του «κοινωνικού στοχαστή»
- Ο ρόλος του εγκεφάλου και της κουλτούρας στην κοινωνική νόηση
- Διαμόρφωση εντυπώσεων για τους άλλους ανθρώπους και ο ρόλος του εαυτού στη διαμόρφωση εντυπώσεων
- Βασικές έννοιες στην Κοινωνική Νόηση: Σχήματα
- Βασικές αρχές της κατηγοριοποίησης: Πρωτοτυπική και Υποδειγματική εκδοχή
- Χρήση των σχημάτων: Ποια σχήματα χρησιμοποιούν στην πράξη οι άνθρωποι; Στόχοι και χρήση σχημάτων
- Απόκτηση και ανάπτυξη σχημάτων. Αλλαγή σχημάτων
- Προσοχή και κωδικοποίηση
- Αίτια και συνέπειες της ευκρίνειας και της ζωηρότητας των ερεθισμάτων. Προσβασιμότητα των ερεθισμάτων
- Μνήμη για πρόσωπα
- Εξαγωγή κοινωνικών συμπερασμάτων: Σφάλματα και μεροληψίες
- Ευρετικές
- Κοινωνική νόηση και συναίσθημα
- Το συναίσθημα στις στενές σχέσεις
- Γνωστικές δομές και συναίσθημα

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

1. Hogg, M., & Vaughan, G. (2010). Κοινωνική Ψυχολογία. Αθήνα: Gutenberg.
2. Βοσνιάδου, Σ. (Επιμ.) (1999). Εισαγωγή στην Ψυχολογία (Τόμος Β΄). Αθήνα: Gutenberg.
3. Αλ. Χαντζή: Σημειώσεις Μαθήματος Κοινωνική Νόηση στο e-class

6286 - «Ψυχοπαθολογία του Ενήλικα» - “Adult Psychopathology”

Υποχρεωτικό Ε΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής και συνεργάτης

Περιγραφή μαθήματος:

Καλύπτεται όλο το πεδίο των ψυχικών διαταραχών και παρέχονται οι απαιτούμενες πληροφορίες για τη διάγνωση και θεραπεία τους στους ενήλικες. Παρουσιάζονται οι ψυχιατρικές διαταραχές των ενηλίκων και δίνεται έμφαση στην κατανόηση της ψυχοπαθολογίας, την επιδημιολογία, κλινική εικόνα και θεραπεία τους. Η ψυχιατρική συνέντευξη, η κλινική προσέγγιση του ψυχολόγου προς τους ασθενείς, η αντιμετώπιση της ασθένειας στην κοινότητα αποτελούν βασικά στοιχεία του μαθήματος. Αναφορά γίνεται και στην ψυχοφαρμακολογία ώστε η εκπαίδευση των ψυχολόγων σε θέματα ψυχοπαθολογίας να επιτευχθεί ολοκληρωμένα και να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις που θα τους επιτρέψουν να αντιληφθούν το ρόλο του ψυχολόγου σε μια πολυκλαδική θεραπευτική ομάδα αλλά και σε οποιοσδήποτε άλλες κλινικές συνθήκες και πλαίσιο απέναντι στην ψυχική ασθένεια.

Θεματικές ενότητες:

- Ψυχιατρική Κλινική συνέντευξη
- Κλινικά συμπτώματα και σημεία στην ψυχιατρική – Σημειολογία και Ψυχοπαθολογία
- Κλινική εικόνα και διάγνωση του κάθε συνδρόμου-διαταραχής με κλινικά παραδείγματα, με αναφορά και συσχέτισμό με κοινωνικο-πολιτισμικές συνιστώσες, επιδημιολογικά στοιχεία και ερευνητικά δεδομένα βάσει των πιο πρόσφατων ερευνητικών μελετών
- Αναφορά στην πολυπαραγοντική αιτιολογία και την το εξατομικευμένο θεραπευτικό σχέδιο σε κάθε διαγνωστική οντότητα.
- Η Ψυχοδυναμική εκτίμηση του ασθενούς και ευρύτερα της ψυχοπαθολογίας.
- Νομικά, ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα στην ψυχική ασθένεια.

- Ψυχοφαρμακολογία.
- Ψυχοθεραπείες.
- Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση

6294 - «Κοινωνική και Πολιτική Ψυχολογία» -“Social and Political Psychology”

Υποχρεωτικό Ε΄ εξαμήνου

Διδάσκουσα: Ξένη Χρυσόχου, Καθηγήτρια

Περιγραφή του μαθήματος:

Στο μάθημα παρουσιάζονται κεντρικές θεωρίες της κοινωνικής ψυχολογίας που εμπλέκονται στην εξήγηση πολιτικών φαινομένων και συμπεριφοράς. Στόχος του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με τα θεωρητικά και εμπειρικά εργαλεία ανάλυσης της σύγχρονης κοινωνικής και πολιτικής πραγματικότητας από κοινωνιο-ψυχολογική σκοπιά. Οι θεωρητικές έννοιες πλαισιώνονται με αναφορές στην παγκοσμιοποίηση, την έννοια του έθνους, την μετανάστευση, τις μορφές πολιτεύματος και την οικονομική κρίση. Ειδικότερα στο μάθημα γίνεται λόγος για: θεωρίες του κοινού νου (όψεις της ιδεολογίας και της ηγεμονίας στις φιλελεύθερες κοινωνίες), κοινωνική διαστρωμάτωση και status (με την παρουσίαση των εννοιών κοινωνική τάξη, φυλή, εθνότητα, φύλο), το ρόλο της κατηγοριοποίησης ως εργαλείο στήριξης της κοινωνικής διαστρωμάτωσης και των ανισοτήτων, κοινωνική επιρροή (εξουσία, μειονότητες και κοινωνική αλλαγή), τη λήψη συλλογικών αποφάσεων και το ρόλο της ηγεσίας, θεωρίες κοινωνικής ταυτότητας, τη διαμόρφωση συλλογικής συνείδησης και πολιτική συμπεριφορά, τη σχέση ταυτότητας και πολιτικής συμμετοχής, τη κοινωνική δικαιοσύνη (αναδιανομή και αναγνώριση ως εργαλεία κοινωνικής συνοχής αλλά και κοινωνικής διεκδίκησης), τη διαμόρφωση κινημάτων, τις θεωρίες ενδο-ομαδικών και διο-ομαδικών συγκρούσεων, τις μορφές πολιτικής συμπεριφοράς και πολιτικής βίας.

Θεματικές ενότητες:

- Ιδεολογικές αρχές των φιλελεύθερων Κοινωνιών (ατομισμός, ελευθερία και επιλογή, δημοκρατικό ιδεώδες, ανελιξιακή πλάνη και δικαιοσύνη)
- Νομιμοποίηση και ηγεμονία (διομαδικές σχέσεις κυριαρχίας, ο ρόλος των αμφίσημων στερεοτύπων, κοινωνικό κύρος, νομιμοποίηση του συστήματος, προσανατολισμός κοινωνικής κυριαρχίας, κοινωνική ταυτότητα και αλλαγή)
- Εξουσία και Κοινωνική Αλλαγή (εξάρτηση και κοινωνική ταυτότητα, πολιτικοποιημένη κοινωνική ταυτότητα και κοινωνική αλλαγή, μειονοτική επιρροή, Ψυχολογία της Τυραννίας)

6079 - «Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής» -“Practice in Statistical Analysis”

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Διδάσκοντες: Χ.Παρπούλα, Γ.Αλεξιάς, Ι.Κατερέλος, Σ.Καζή, Α.Μπράϊλας

Προαπαιτούμενα: Στατιστική Ι: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Μονομεταβλητής Ανάλυσης (6005)
Στατιστική ΙΙ: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Διμεταβλητής και Πολυμεταβλητής Ανάλυσης (6052)

- ❖ *Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική, με ανώτατο όριο δύο (2) απουσιών*
- ❖ *Η επιτυχής συμμετοχή στο μάθημα “Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής” είναι απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να γίνει η έναρξη της Πτυχιακής Εργασίας (αυτό ισχύει για τους φοιτητές που εισήχθησαν από το ακαδ.έτος 2011-2012 & μετά ≥0611..)*

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα έχει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών / τριών με τη χρήση του λογισμικού προγράμματος PASW Statistics 17.0 (Predictive Analytics Software). Το PASW είναι ένα εύχρηστο πρόγραμμα διαχείρισης και στατιστικής ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων και η γνώση του

αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον επιστήμονα – ερευνητή Ψυχολόγο. Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος οι φοιτητές / τριες ασκούνται στην εφαρμογή των γνώσεων Στατιστικής (Περιγραφικής και Επαγωγικής). Προαπαιτεί στοιχειώδεις γνώσεις χρήσης Η/Υ, καθώς είναι πρακτικά προσανατολισμένο.

Θεματικές ενότητες:

- Οργανωτική συνάντηση
- Κωδικοποίηση και εισαγωγή δεδομένων στο SPSS
- Αρχική επεξεργασία αρχείου I
- Αρχική επεξεργασία αρχείου II
- Αρχική επεξεργασία αρχείου III
- Αμφίδρομη σχέση μεταξύ μεταβλητών
- Αιτιώδης σχέση μεταξύ μεταβλητών I: Σύγκριση μεταξύ ομάδων
- Αιτιώδης σχέση μεταξύ μεταβλητών II: Σύγκριση εντός ομάδων
- Αιτιώδης σχέση μεταξύ μεταβλητών III: Ανάλυση Διακύμανσης (ANOVA)
- Αιτιώδης σχέση μεταξύ μεταβλητών IV: Πολυμεταβλητή Ανάλυση Διακύμανσης, Επαναλαμβανόμενες Μετρήσεις
- Αιτιώδης σχέση μεταξύ μεταβλητών V: Παλινδρόμηση
- Ανάλυση παραγόντων (1 μάθημα)
- Σύνοψη, προετοιμασία για τις εξετάσεις (1 μάθημα)

6272 - «Εισαγωγή στην Ψυχολογία της Υγείας» - “Introduction to Health Psychology”

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Γεώργιος Αλεξιάς, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην ψυχολογία της υγείας. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει την περιγραφή του αντικείμενου της ψυχολογίας της υγείας, του ρόλου του ψυχολόγου της υγείας και του βιοϊατρικού και βιοψυχοκοινωνικού μοντέλου υγείας. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των ατόμων κατά την πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη των ασθενειών. Στο τρίτο μέρος αναπτύσσονται οι ψυχολογικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην πιστή τήρηση της θεραπευτικής αγωγής και των ιατρικών οδηγιών, καθώς και στην καθυστέρηση αναζήτησης ιατρικής φροντίδας. Στο τέταρτο μέρος περιγράφεται το πλαίσιο μέσα στο οποίο λαμβάνει χώρα η επικοινωνία ιατρού-ασθενούς, αναλύεται η διαδικασία λήψης αποφάσεων από τους επαγγελματίες υγείας καθώς και η ιατρική διάλεκτος ως εμπόδιο στην ενημέρωση του ασθενούς για το πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζει. Στο πέμπτο μέρος εξετάζεται η διαδικασία σχηματισμού γνωστικών αναπαραστάσεων της ασθένειας και προσαρμογής στις νέες συνθήκες που αυτή επιβάλλει. Το έκτο μέρος περιλαμβάνει την ψυχολογία του ατόμου που πάσχει από καρκίνο, AIDS ή καρδιολογικό νόσημα, καθώς και του ασθενούς τελικού σταδίου που πεθαίνει. Το έβδομο μέρος αφορά τις ψυχολογικές παρεμβάσεις για τη διαχείριση του στρες των επαγγελματιών υγείας στο χώρο του Νοσοκομείου.

Θεματικές ενότητες:

- Ο κλάδος της ψυχολογίας της υγείας
- Βιοϊατρικό και βιο-ψυχοκοινωνικό μοντέλο υγείας και ασθένειας
- Ψυχολογικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά πρόληψης των ασθενειών, καθώς και τη διατήρηση και προαγωγή της υγείας
- Γνωστικές Αναπαραστάσεις των χρόνιων ασθενειών
- Η διαδικασία παροχής ιατρικής φροντίδας
- Η επικοινωνία ιατρού- ασθενούς
- Διατήρηση της υγείας και συστάσεις για θέματα υγείας
- Η διεργασία της ασθένειας

- Επαγγελματική εξουθένωση και ψυχολογικές παρεμβάσεις
-

6287 - «Ιστορία και συστήματα της Ψυχολογίας» - “History and Systems of Psychology”

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Διδάσκουσα: Δέσποινα Μωραΐτου, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα παρακολουθεί τη γέννηση, τη μεταμόρφωση και την εξέλιξη των αντιλήψεων περί ψυχής και ανθρώπινης ύπαρξης στην πορεία του χρόνου. Η αφήγησή του εκτυλίσσεται από τη σύλληψή τους στις Ανατολικές παραδόσεις και τη θεμελίωσή τους, ως ψυχολογικών ιδεών, στην αρχαία Ελληνική φιλοσοφία, μέχρι την συγκρότησή τους σε ανεξάρτητη ψυχολογική επιστήμη, τον εικοστό αιώνα. Το μάθημα παρουσιάζει τα ψυχολογικά συστήματα του εικοστού αιώνα και τις σύγχρονες μετασυστηματικές τάσεις, στη γνωστική επιστήμη, τις νευροεπιστήμες, την αναπτυξιακή, την κοινωνική ψυχολογία και τη θεωρία της προσωπικότητας. Ιχνηλατεί το εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο από το οποίο ανέκυψαν οι περιπέτειες των ψυχολογικών ιδεών, ενώ υποδεικνύει τις σημαντικότερες φιλοσοφικές, επιστημονικές και κοινωνικές συνέπειες της εμφάνισής τους. Ταυτόχρονα, επιχειρεί, συγκρίνοντας και αξιολογώντας τις ψυχολογικές προσεγγίσεις, να αναδείξει την επιστημονολογική και μεθοδολογική συνέχειά τους, τις αντιθέσεις τους, τη διαλεκτική σχέση τους και την προοπτική τους. Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να διαμορφώσουν ολοκληρωμένη αντίληψη για τη βάση, τη φύση, το έργο της ψυχολογικής επιστήμης και τις συνέπειές του.

Θεματικές ενότητες:

- Η ιστορική θεμελίωση της Ψυχολογίας
- Γιατί μας χρειάζεται το παρελθόν της ψυχολογίας. Η συμβολή των αρχαίων ανατολικών πολιτισμών. Θεμελίωση της ψυχολογικής σκέψης στην Αρχαία Ελλάδα.
- Ρώμη και Μεσαίωνα
- Η αφύπνιση του πνεύματος με το Σχολαστικισμό. Η Ιταλική Αναγέννηση. Η Μεταρρύθμιση. Η Κοπερνίκεια επανάσταση.
- Η έλευση της μοντέρνας επιστήμης
- Η Γαλλική, η Βρετανική και η Γερμανική παράδοση: αισθησιαρχία-θετικισμός, παθητική και ενεργητική σύλληψη του νου.
- Τα ψυχολογικά μοντέλα σε αντιπαράθεση και σύγκριση
- Οι βάσεις της επιστημονικής Ψυχολογίας το 19ο αιώνα: Φυσιολογία, Ψυχοφυσική, Θεωρία της Εξέλιξης.
- Η μοντέρνα Ψυχολογία: φυσική επιστήμη ή επιστήμη του ανθρώπου;
- Συστήματα Ψυχολογίας στον εικοστό αιώνα
- Ο Αμερικανικός Λειτουργισμός
- Το Κίνημα της Ψυχολογίας της Μορφής
- Η Ψυχανάλυση
- Ο Συμπεριφορισμός
- Το Κίνημα της Τρίτης Δύναμης στην Ψυχολογία
- Σύγχρονες τάσεις: Νεολειτουργισμός
- Τα συστήματα της Ψυχολογίας και οι ψυχολογικές ιδέες υπό συνθετικό πρίσμα. Η προβληματική της επιστήμης, συμπεράσματα και προοπτικές

6355 – «Κλινική Ψυχολογία II» - “Clinical Psychology II”

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Διδάσκουσα: Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενο: Κλινική Ψυχολογία I (6353)

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του μαθήματος Κλινική Ψυχολογία Ι και περιλαμβάνει τρεις ενότητες με βάση τους άξονες της κλινικής αξιολόγησης, της κλινικής παρέμβασης και της κλινικής έρευνας. Η πρώτη ενότητα εξετάζει τα διαφορετικά επίπεδα οργάνωσης της προσωπικότητας, τις βασικές άμυνες και την εξελικτική ψυχοπαθολογία και στοχεύει στην ανάπτυξη ειδικών κλινικών δεξιοτήτων κατά τη διαγνωστική φάση, σύμφωνα με τις αρχές των κύριων θεραπευτικών προσεγγίσεων. Στη δεύτερη ενότητα περιγράφονται οι θεραπευτικοί παράγοντες ψυχικής αλλαγής στα κύρια θεραπευτικά μοντέλα και αναπτύσσονται δεξιότητες κλινικής κατανόησης και παρέμβασης σε ένα ευρύ φάσμα διαταραχών, εστιάζοντας και εμβαθύνοντας ιδιαίτερα στην ψυχαναλυτική/ψυχοδυναμική προσέγγιση. Στην τρίτη ενότητα εξετάζονται σύγχρονα ερευνητικά πεδία και μέθοδοι στην κλινική ψυχολογία. Στόχος του μαθήματος είναι η σύνδεση θεωρίας, έρευνας και κλινικής πράξης, μέσω της επεξεργασίας κλινικού υλικού και ερευνητικών ευρημάτων. Στο τέλος του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να έχουν αποκτήσει τη δυνατότητα συνθετικής κλινικής σκέψης αναφορικά με την πρόληψη, την κατανόηση και την αντιμετώπιση ψυχικών διαταραχών και να έχουν εξοικειωθεί με την ψυχοδυναμική προσέγγιση του ανθρώπινου ψυχισμού και της ψυχικής δυσφορίας.

Θεματικές ενότητες:

- Επίπεδα οργάνωσης της προσωπικότητας και εξελικτική ψυχοπαθολογία
- Αμυντικοί μηχανισμοί, αμυντικές διεργασίες και τυπολογία προσωπικότητας
- Δεξιότητες διεξαγωγής κλινικής συνέντευξης με βάση τις αρχές της ψυχαναλυτικής/ψυχοδυναμικής προσέγγισης - Εισαγωγή στο Psychodynamic Diagnostic Manual (PDM)
- Δεξιότητες διεξαγωγής κλινικής συνέντευξης με βάση τις αρχές της γνωστικής-συμπεριφοριστικής προσέγγισης, της συστημικής προσέγγισης και της ανθρωπιστικής/υπαρξιακής προσέγγισης
- Θεραπευτικοί παράγοντες ψυχικής αλλαγής στην ψυχαναλυτική/ψυχοδυναμική, γνωσιακή-συμπεριφοριστική και ανθρωπιστική/υπαρξιακή θεραπευτική προσέγγιση
- Κλινική παρέμβαση στην οικογένεια (π.χ. συστημικά και ψυχοδυναμικά θεραπευτικά μοντέλα, ενδοοικογενειακή βία, θεραπεία ζεύγους)
- Κλινική κατανόηση και θεραπευτική παρέμβαση στις αγχώδεις νευρώσεις, τις διαταραχές διάθεσης, την ψύχωση, τις διαταραχές προσωπικότητας, τις ψυχοσωματικές και σωματόμορφες διαταραχές (π.χ. σωματοποιήσεις, χρόνιος πόνος, καρκίνος, διαταραχές μετατροπής), τις εξαρτήσεις και τις διαταραχές διατροφής, με έμφαση στην ψυχαναλυτική/ψυχοδυναμική προσέγγιση
- Νέα ερευνητικά πεδία στην κλινική ψυχολογία (π.χ. νευροψυχολογία και κλινική ψυχολογία, ψηφιακή κλινική πραγματικότητα, ποιοτική έρευνα στην κλινική ψυχολογία)

6356 – «Κυβερνοψυχολογία» - “Cyberpsychology”

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Κοσκινάς, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Η Κυβερνοψυχολογία (Cyberpsychology) αποτελεί διεπιστημονικό πεδίο μελέτης των ψυχολογικών φαινομένων που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης του ανθρώπου με τα ψηφιακά περιβάλλοντα και τις τεχνολογίες πληροφορίας, επικοινωνίας και οργάνωσης. Το νέο πεδίο της Κυβερνοψυχολογίας περιλαμβάνει όλα τα ψυχολογικά φαινόμενα που σχετίζονται ή επηρεάζονται από τις τεχνολογικές εξελίξεις. Η έννοια “cyber” προέρχεται από τη λέξη “cybernetics” (κυβερνητική), τη μελέτη της λειτουργίας του ελέγχου και της επικοινωνίας μεταξύ ζώντων οργανισμών και μηχανών. Καθώς η Ψυχολογία μελετά τον ανθρώπινο νου και συμπεριφορά, η Κυβερνοψυχολογία το πράττει στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας του ανθρώπου και της μηχανής, επεκτείνοντας περαιτέρω τα όριά της με την κουλτούρα του διαδικτύου, της

δυναμικής πραγματικότητας, της σκέψης και πράξης του ανθρώπου στα ψηφιακά περιβάλλοντα. Οι θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικές μελέτες επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους στην επίδραση του Διαδικτύου και του Κυβερνοχώρου στην ψυχολογία ατόμων και ομάδων. Ειδικότερα, μερικά από τα πλέον σημαντικά ζητήματα που θα αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου είναι τα εξής: διαδικτυακή ταυτότητα, διαδικτυακές σχέσεις, η έννοια της προσωπικότητας στον κυβερνοχώρο, ομάδες και κοινότητες, ζητήματα εξάρτησης στο διαδίκτυο και παραβατικότητα. Παράλληλα, στις θεματικές των μαθημάτων περιλαμβάνονται και ζητήματα που αφορούν στους κυβερνο-οργανισμούς (cyborgs), στις εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης και της δυναμικής και επαυξημένης πραγματικότητας. Οι φοιτητές με την ολοκλήρωση των μαθημάτων θα έχουν τη δυνατότητα: α) να γνωρίσουν τις βασικές θεωρητικές αρχές του νέου επιστημονικού πεδίου της Κυβερνοψυχολογίας, β) να αναγνωρίζουν τα πεδία έρευνας και παρέμβασης της Κυβερνοψυχολογίας, γ) να διακρίνουν τα όρια, τους περιορισμούς αλλά και τις δυνατότητες της τεχνολογικής εξέλιξης, ειδικότερα σε ό,τι αφορά στο επάγγελμα του Ψυχολόγου. Η εξέταση του μαθήματος πραγματοποιείται με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου υπάρχει η επιλογή εκπόνησης προαιρετικής εργασίας με ενισχυτική βαθμολογία στον τελικό βαθμό.

Θεματικές Ενότητες Μαθήματος:

1. Εισαγωγή
2. Κυβερνοψυχολογία και Κυβερνητική
3. Εγώ, ο εαυτός μου και ο άλλος στον Κυβερνοχώρο: Ταυτότητες και Σχέσεις
4. Διαδικτυακές Ομάδες και Κοινότητες
5. Η κουλτούρα του διαδικτύου και των δυναμικών κόσμων
6. Ρομπότ και Τεχνητή Νοημοσύνη
7. Ζητήματα ιδιωτικότητας και ψηφιακά δικαιώματα
8. Δυναμική και Επαυξημένη Πραγματικότητα
9. Διαδικτυακά Παιχνίδια και Εξαρτήσεις
10. Κυβερνοεκφοβισμός, trolling και διαδικτυακή παραβατικότητα
11. Αποκεντρωμένες τεχνολογίες οργάνωσης: από το διαδίκτυο στο blockchain
12. Θεωρία και κριτική της Singularity
13. Συμπεράσματα

6137 / 6269- «Πρακτική Άσκηση στην Ψυχολογία» - “Practicum training”

Υποχρεωτικό Ζ' / Η' εξαμήνου

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Φώτιος Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής.

Επόπτες: Όλα τα Μέλη Δ.Ε.Π.

Προαπαιτούμενα: Για τους εισαχθέντες από το ακαδ.έτος 2019-2020 και Εφεξής

- ❖ Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Νοητική Ανάπτυξη (6006)
- ❖ Θεωρίες Προσωπικότητας και Κλινικές Εφαρμογές (6119)
- ❖ Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Κοινωνική ανάπτυξη και Ανάπτυξη της Προσωπικότητας (6312)
- ❖ Ψυχομετρία Ι (6123)
- ❖ Ψυχοπαθολογία του Ενήλικα (6286)

Περιγραφή μαθήματος:

Η Πρακτική Άσκηση είναι υποχρεωτικό μάθημα για τους φοιτητές του τέταρτου έτους. Οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να ασκηθούν σε περίπου 80 διαφορετικούς φορείς δημοσίων ή ιδιωτικών υπηρεσιών. Πρωτεύων στόχος της Πρακτικής Άσκησης είναι να δοθεί η δυνατότητα στους φοιτητές

να παρατηρήσουν, να επισημάνουν, να προβληματιστούν αλλά και να αμφισβητήσουν και αναθεωρήσουν θέσεις και προσεγγίσεις που διδάχτηκαν δημιουργώντας έτσι την βάση για την ανάπτυξη των δικών τους θέσεων σχετικά με την παρουσία της Ψυχολογικής Επιστήμης στην Κοινωνία. Δευτερεύοντες, αλλά εξίσου σημαντικοί είναι οι στόχοι της ανάπτυξης επαγγελματικότητας (π.χ. συνοχή και συνέπεια), της ενημέρωσης των φορέων για τις δυνατότητες εφαρμογής των γνώσεων της Ψυχολογικής Επιστήμης, καθώς και της ενημέρωσης του Τμήματος για τις ανάγκες στον χώρο της αγοράς εργασίας που αφορούν τους ψυχολόγους και δημιουργούν δυνατότητες για επαγγελματική σταδιοδρομία. Η αμφίδρομη αυτή ενημέρωση έχει την έννοια της παρέμβασης, την έννοια της θετικής δράσης στη διαμόρφωση των αναγκών στην αγορά εργασίας που αφορούν τους ψυχολόγους. Η επίτευξη των στόχων αυτών διευκολύνεται ή / και διασφαλίζεται από το σύστημα εποπτείας της Πρακτικής Άσκησης που επιτελείται από δύο επόπτες, έναν στο χώρο όπου ασκούνται οι φοιτητές και έναν στο Τμήμα, δηλαδή, ένα μέλος ΔΕΠ.

6143 / 6142- «Πτυχιακή Εργασία» - “Dissertation project”

Υποχρεωτικό Ζ' / Η' εξαμήνου

Επόπτες: Όλα τα Μέλη Δ.Ε.Π.

Προαπαιτούμενα:

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 2011-2012 ΕΩΣ ΚΑΙ 2018-2019

- ❖ Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής (6079) – ΥΠ ΣΤ'
 - .1. Στατιστική I: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Μονομεταβλητής Ανάλυσης (6005) – ΥΠ Γ'
 - .2. Στατιστική II: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Διμεταβλητής και Πολυμεταβλητής Ανάλυσης (6052) – ΥΠ Δ'

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔ.ΕΤΟΣ 2019-2020 ΚΑΙ ΕΦΕΞΗΣ

- ❖ Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα I (6043) – ΥΠ Α'
- ❖ Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα II (6094) – ΥΠ Β'
- ❖ Πειραματικός Σχεδιασμός Έρευνας στην Ψυχολογία (6130) – ΥΠ Δ'
- ❖ Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής (6079) – ΥΠ ΣΤ'
 - .1. Στατιστική I: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Μονομεταβλητής Ανάλυσης (6005) – ΥΠ Γ'
 - .2. Στατιστική II: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Διμεταβλητής και Πολυμεταβλητής Ανάλυσης (6052) - ΥΠ Δ'

Καθώς και επιπλέον μαθήματα ανά Θεματική, εφόσον αυτή επιλεγεί για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας:

- ❖ Πειραματικής/Γνωστικής/Εξελικτικής/Νευροεπιστημών:
 - .1. Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Νοητική Ανάπτυξη– 6006 - ΥΠ Α'
 - .2. Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία – 6013 – ΥΠ Β'
- ❖ Κλινικής Ψυχολογίας:
 - .1. Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινικές Εφαρμογές – 6119 – ΥΠ Α'
 - .2. Ψυχομετρία I – 6123 – ΥΠ Γ'
- ❖ Κοινωνικής Ψυχολογίας:
 - .1. Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία I – 6002 - ΥΠ Α'
 - .2. Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία II – 6012 - ΥΠ Β'
- ❖ Συναφών προς την Ψυχολογία Κοινωνικών Επιστημών:
 - .1. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία – 6196 – ΥΠ Δ'
 - .2. Κυβερνοψυχολογία – 6356 – ΥΠ ΣΤ'

Περιγραφή μαθήματος:

Υποχρεωτικό μάθημα για τους τελειόφοιτους, η Πτυχιακή Εργασία δίνει την, χρονικά τελευταία, δυνατότητα αξιολόγησης αλλά και αυτο-αξιολόγησης των φοιτητών σχετικά με τις γνώσεις και

δεξιότητες που ανέπτυξαν στις προπτυχιακές τους σπουδές. Η εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας διαρκεί δύο εξάμηνα. Σε συνεργασία με τον επόπτη διδάσκοντα (μέλος ΔΕΠ) οι φοιτητές δοκιμάζουν την επιστημονική τους σκέψη σε ένα θέμα που τους ενδιαφέρει προκειμένου να συνθέσουν ένα επιστημονικό κείμενο το οποίο να επιδεικνύει δεξιότητες βιβλιογραφικής ανασκόπησης, δεξιότητες σχεδιασμού και διεξαγωγής επιστημονικής έρευνας αλλά κυρίως ικανότητες αποσαφήνισης της θεωρητικής τους θέσης καθώς και κριτικής αυτής της θέσης σε θεωρητικό ή/ και μεθοδολογικό επίπεδο. Να σημειωθεί ότι η Πτυχιακή Εργασία είναι υποχρεωτικά ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ.

II. ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

II.1. Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/ Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

6273 - «Δομή και λειτουργίες του Γνωστικού Συστήματος: Η περίπτωση της επίλυσης προβλημάτων» -

“Structure and process of the cognitive system: The case of problem solving”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκουσα: Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενο: *Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία (6013)*

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αφορά στην περιγραφή της δομής και των διεργασιών του γνωστικού συστήματος, μέσω της επίλυσης προβλημάτων. Η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων αποτελεί ανώτερη γνωστική λειτουργία που περιλαμβάνει το συλλογισμό, το σχεδιασμό της δράσης του λύτη, την ενεργοποίηση στρατηγικών και την αξιολόγηση της δράσης ως προς τον στόχο. Στην επίλυση προβλήματος υπεισέρχονται και συνεισφέρουν όλες οι άλλες γνωστικές λειτουργίες, από τις πιο θεμελιώδεις έως τις πιο αναπτυγμένες (μάθηση, αντίληψη, προσοχή, γλώσσα, μνήμη και νοητικές αναπαραστάσεις). Στο μάθημα εξετάζεται ο ρόλος κάθε μίας γνωστικής διεργασίας στην επίλυση καθώς και η μεταξύ τους αλληλεπίδραση. Τέλος, παρουσιάζονται σύγχρονες έρευνες επίλυσης προβλημάτων χρονικών σχέσεων τα οποία, ως ιδιαίτερα σύνθετα προβλήματα, αναδεικνύουν τη σημασία των αναπαραστάσεων και των στρατηγικών στην επίλυση.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Η επίλυση προβλήματος ως γνωστική λειτουργία
- Ο ρόλος της μάθησης στην επίλυση προβλημάτων
- Ο ρόλος της αντίληψης στην επίλυση προβλημάτων
- Ο ρόλος της προσοχής στην επίλυση προβλημάτων
- Ο ρόλος της γλώσσας στην επίλυση προβλημάτων
- Ο ρόλος της μνήμης στην επίλυση προβλημάτων
- Ο ρόλος των αναπαραστάσεων στην επίλυση προβλημάτων
- Τα προβλήματα χρονικών σχέσεων
- Φυσικές έννοιες, αναπαραστάσεις και προβλήματα χρονικών σχέσεων
- Ο ρόλος των στρατηγικών στην επίλυση προβλημάτων χρονικών σχέσεων
- Ο ρόλος της προσωπικής εμπλοκής και του συναισθηματικού περιεχομένου στην επίλυση προβλημάτων χρονικών σχέσεων
- Συμπερασματικές Παρατηρήσεις

6309 - «Γνωστική Ψυχολογία: Έρευνα και Εφαρμογές» -

“Cognitive Psychology: Research and Applications”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκουσα: Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενα: *Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία (6013)*

Περιγραφή μαθήματος:

Η σύγχρονη Γνωστική Ψυχολογία αποτελεί σημείο συνάντησης της έρευνας σχετικά με τη νόηση και τις γνωστικές λειτουργίες (αντίληψη, γλώσσα, μνήμη, επίλυση προβλήματος, κλπ) και των εφαρμογών (προϊόντων και υπηρεσιών) μέσω των οποίων αξιοποιούνται τα αντίστοιχα ερευνητικά ευρήματα. Στο μάθημα παρουσιάζονται και αναλύονται ζητήματα της γνωστικής ψυχολογίας που αφορούν:

- (α) Στην προβληματική περί βασικής (εργαστηριακής) και εφαρμοσμένης (σε πραγματικές συνθήκες) έρευνας, ενώ εξετάζονται περιπτώσεις εφαρμογών για τις οποίες αναλύεται ο ρόλος των συγκεκριμένων γνωστικών λειτουργιών που εμπλέκονται στην κάθε εφαρμογή.
- (β) Στις γνωστικές διαστάσεις του φαινομένου της *συναισθησίας*, ως ενδεικτικού της ανάμειξης των αισθήσεων. Η συναισθησία αφορά άμεσα στη λειτουργία της αντίληψης, καθώς έχει ως αποτέλεσμα μια τροποποιημένη αντίληψη της πραγματικότητας, ενώ αποτελεί ενδιαφέρον πεδίο πειραματικής διερεύνησης της γνωστικής ψυχολογίας και αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της εφαρμοσμένης έρευνας στο χώρο αυτό. Στο μάθημα συζητούνται τόσο οι αιτίες, όσο και οι συνέπειες της τροποποιημένης αυτής αντίληψης και η συναισθησία συνδέεται με ικανότητες και δεξιότητες που είναι παρούσες στην καθημερινή ζωή, όπως η δημιουργικότητα, η τέχνη, τα μαθηματικά, κλπ.

6317 - «Αναπτυξιακή προσέγγιση της εκπαιδευτικής ψυχολογίας» - “Educational Psychology: A developmental perspective”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκων: Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ

Περιγραφή μαθήματος:

Η Εκπαιδευτική Ψυχολογία ορίζεται ως ο επιστημονικός κλάδος που επικεντρώνεται στην εφαρμογή των θεωριών και των μεθόδων της Ψυχολογίας στη διδασκαλία και τη μάθηση. Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται τα σύγχρονα ζητήματα που άπτονται της ανάπτυξης του ατόμου, όπως είναι η μάθηση και τα κίνητρα, η εκπαιδευτική αξιολόγηση και οι ατομικές διαφορές. Δίνεται έμφαση στην κατανόηση των διαδικασιών της μάθησης, δηλαδή, των διεργασιών και των στρατηγικών που χρησιμοποιούν οι μαθητές κατά την απόκτηση και την αφομοίωση νέων πληροφοριών και δεξιοτήτων. Επιπλέον, η προσέγγιση που υιοθετείται στο μάθημα επικεντρώνεται στην αξιολόγηση των ατομικών διαφορών, κυρίως ως προς τα παιδιά που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες κατά την ανάπτυξη (π.χ., αισθητηριακές αναπηρίες, διαταραχές επικοινωνίας, αυτισμό, συναισθηματικές διαταραχές, Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα, μαθησιακές δυσκολίες).

6327- «Πολυαισθητηριακή Αντίληψη» - “Multisensory Perception”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκουσα: Αργυρώ Βατάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία (6013)

Στόχοι:

- Παρουσίαση της θεωρίας και των κανόνων που διέπουν την πολυαισθητηριακή αντίληψη
- Μελέτη του ποιες και πόσες αισθήσεις έχουμε και πως αλληλεπιδρούν μεταξύ τους
- Μελέτη του ρόλου γνωστικών λειτουργιών στην πολυαισθητηριακή ολοκλήρωση (προσοχή, μνήμη κτλ.)

- Εξοικείωση πειραματικών μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται για την μελέτη της αλληλεπίδρασης των διαφόρων τροπικοτήτων
- Πρακτική εμπειρία της αλληλεπίδρασης των διαφόρων τροπικοτήτων με την δημιουργία και παρουσίαση πολυαισθητηριακών φαινομένων

Περιγραφή:

Το μάθημα αυτό στοχεύει να παρέχει μια γενική εικόνα για το πώς οι αισθήσεις συνεργάζονται για να δημιουργήσουν μια σταθερή και συνεκτική αναπαράσταση του σώματος και του εξωτερικού κόσμου. Καλύπτοντας μια ποικιλία μεθοδολογιών, αυτό το μάθημα θα περιγράψει και θα αξιολογήσει τα αποτελέσματα πρόσφατων ερευνών πάνω στην αλληλεπίδραση των τροπικοτήτων και την πολυαισθητηριακή ολοκλήρωση. Θα μελετήσουμε τους βιολογικούς μηχανισμούς που διέπουν την πολυαισθητηριακή ολοκλήρωση, την αντίληψη πολυαισθητηριακών γεγονότων, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της αλληλεπίδρασης των διαφόρων τροπικοτήτων, και την καθοριστική επίδραση αυτής της αλληλεπίδρασης στην πραγματική ζωή (κλινικές περιπτώσεις, τεχνολογικές εφαρμογές κτλ).

6328- «Χρονισμός και Χρονική Αντίληψη» -

“Timing and Time Perception”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκουσα: Αργυρώ Βατάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενα: *Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία (6013)*

Στόχοι

- Παρουσίαση της θεωρίας και των μοντέλων σχετικά με την αντίληψη του χρόνου
- Γνώση των διαφορετικών πεδίων μελέτης του χρόνου: αντίληψη συγχρονίας, αντίληψη της διάρκειας, αισθητηριοκινητικός συγχρονισμός
- Μελέτη της αντίληψης του χρόνου και άλλων διεργασιών (προσοχή, μνήμη κτλ.)
- Εξοικείωση πειραματικών μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται για την μελέτη της αντίληψης του χρόνου

Περιγραφή μαθήματος:

Ο χρόνος αποτελεί ένα από τα δυσκολότερα θέματα μελέτης δεδομένου ότι δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο αισθητήριο όργανο για την πρόσληψη του, αλλά μπορούμε να το αντιληφθούμε μόνο μέσω της αλλαγής και τη δυναμική ροή των γεγονότων. Παρά τη δυσκολία αυτή, ο χρόνος είναι μια διάσταση που έχει σημαντικές επιπτώσεις σε μεγάλο εύρος της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Το μάθημα αυτό έχει στόχο να εξετάσει τον χρονισμό και την αντίληψη του χρόνου, καθώς και τη σχέση αυτής της αντίληψης με τη μνήμη, προσοχή, και γλώσσα. Θα μελετήσουμε τους αντιληπτικούς μηχανισμούς που δημιουργούν την υποκειμενική συγχρονία στις ασύγχρονες αισθητηριακές εισροές, τη χρονική δομή των γεγονότων (π.χ. μουσική, ομιλία, κινήσεις του σώματος) που ορίζουν την αντίληψη και μνήμη τους, καθώς και την ταχύτητα και διάρκειά τους. Θα μελετήσουμε επίσης πώς αλληλεπιδρά η αντίληψη του χρόνου στην αναπαράσταση εννοιών στη γλώσσα, καθώς και τη σχέση του χρόνου με άλλες διαστάσεις, όπως ο χώρος. Τέλος, το μάθημα θα καλύψει τα βασικά μοντέλα της αντίληψης του χρόνου, τις εγκεφαλικές δομές που σχετίζονται με αυτή την αντίληψη και πως η διαστρέβλωση της αντίληψής του χρόνου μπορεί να είναι σημαντικός παράγοντας σε διάφορες κλινικές περιπτώσεις.

6331 - «Εργαστήριο Πειραματικής Ψυχολογίας» -

“Experimental Psychology Laboratory”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκουσα: Αργυρώ Βατάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενα: *Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία (6013)*

Πειραματικός Σχεδιασμός Έρευνας στην Ψυχολογία (6130)

Στόχοι:

Σκοπός του μαθήματος είναι:

- Κατανόηση των βημάτων για τη δημιουργία μιας ερευνητικής υπόθεσης και το σχεδιασμό ενός πειράματος.
- Εξάσκηση στην επιλογή του κατάλληλου πειραματικού σχεδιασμού για τη διερεύνηση μιας ερευνητικής υπόθεσης.
- Εξάσκηση στην υλοποίηση κλασικών έργων και φαινομένων της γνωστικής ψυχολογίας.
- Σχεδιασμός πειραμάτων χρησιμοποιώντας ανοιχτό λογισμικό προγραμματισμού για άτομα χωρίς εμπειρία στον προγραμματισμό.

Περιγραφή:

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην πειραματική μεθοδολογία που χρησιμοποιείται σε ένα εργαστήριο Πειραματικής Ψυχολογίας. Η εισαγωγή αυτή πραγματοποιείται με τη μελέτη κλασικών έργων και πειραμάτων της γνωστικής ψυχολογίας. Η μελέτη αυτή γίνεται τόσο θεωρητικά, για την κατανόηση της υπόθεσης και του πειραματικού σχεδιασμού ενός πειράματος, όσο και πρακτικά, με την υλοποίηση αυτού του πειράματος σε ανοιχτό λογισμικό προγραμματισμού. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η άμεση σύνδεση θεωρίας και πράξης, αλλά και η δυνατότητα αξιολόγησης της μεθοδολογίας άλλων πειραμάτων όπως αυτά περιγράφονται σε επιστημονικά ή άλλα άρθρα. Το μάθημα δεν απαιτεί εξοικείωση με το συγκεκριμένο λογισμικό, ούτε πρότερη γνώση προγραμματισμού.

6357 – «Προηγμένες Στατιστικές Μέθοδοι Ανάλυσης Δεδομένων» –

“Advanced Statistical Methods for Data Analysis”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκουσα: Χριστίνα Παρπούλα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενα: *Στατιστική I: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Μονομεταβλητής Ανάλυσης (6005)*

Στατιστική II: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Διμεταβλητής και Πολυμεταβλητής Ανάλυσης (6052)

Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής (6079)

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αποσκοπεί στην εμπέδωση των γνώσεων στατιστικής και μεθοδολογίας έρευνας που έχουν αποκτηθεί από τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος Ψυχολογίας, καθώς και την περαιτέρω εξοικείωσή τους με προηγμένες στατιστικές μεθόδους ανάλυσης δεδομένων που εφαρμόζονται σε σημαντικό μέρος της επιστημονικής έρευνας στο χώρο των Κοινωνικών Επιστημών και ειδικότερα της Ψυχολογίας. Η έμφαση δίνεται α) στη διαδραστικότητα των διαλέξεων με σύνθεση ομάδων εργασίας, συζήτηση (brainstorming) επί διαφόρων στατιστικών ζητημάτων και αποσαφήνισή τους, και β) παρουσίαση πληθώρας εφαρμογών σε σύνθετα (και μη) ζητήματα στατιστικής επεξεργασίας και ανάλυσης πολυμεταβλητών δεδομένων (με χρήση του SPSS). Με το πέρας των μαθημάτων, αναμένεται ότι ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να α) οργανώνει/παρουσιάζει δεδομένα πολυμεταβλητής φύσης, β) επιλέγει και εφαρμόζει κατάλληλες στατιστικές τεχνικές λαμβάνοντας υπόψη τον ερευνητικό σχεδιασμό, τη διαδικασία συλλογής και τη φύση των δεδομένων, γ)

ερμηνεύει αποτελέσματα προηγμένων μεθόδων στατιστικής ανάλυσης όπως αυτά δίνονται από το στατιστικό πακέτο (ή/και από δημοσιευμένες εργασίες), δ) συγγράφει τα αποτελέσματα αναλύσεων ακολουθώντας τους κανόνες του συστήματος APA.

Παρατηρήσεις:

Το μάθημα παράλληλα θα λειτουργεί συμβουλευτικά ως προς την υποστήριξη των ερευνητικών πτυχιακών εργασιών με τους/τις φοιτητές/τριες να ασκούνται έμπρακτα στο στατιστικό χειρισμό ερευνητικών δεδομένων, να αποπειρώνται να ερμηνεύσουν τα ευρήματα και εν γένει να κάνουν τη σύνδεσή τους με την ήδη γνωστή θεωρία.

Θεματικές ενότητες

- Σύντομη επισκόπηση βασικών εννοιών μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας, περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής
- Εισαγωγή στη μη παραμετρική στατιστική (σύγκριση και αντιστοιχία παραμετρικών και μη παραμετρικών στατιστικών μεθόδων, προϋποθέσεις χρήσης, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, διατύπωση και ερμηνεία αποτελεσμάτων κ.ά.)
- Ειδικά θέματα παλινδρόμησης (λογιστική παλινδρόμηση, πολλαπλό γραμμικό μοντέλο, πολυσυγγραμμικότητα, επαναληπτικές μέθοδοι επιλογής μεταβλητών, επιλογή βέλτιστου μοντέλου, στατιστικά κριτήρια αξιολόγησης κ.ά.)
- Ειδικά θέματα παραγοντικής ανάλυσης διακύμανσης (factorial analysis of variance)
- Βασικές έννοιες στην πολυμεταβλητή έρευνα. Πολυμεταβλητά στατιστικά υποδείγματα και εφαρμογές (διερευνητική ανάλυση παραγόντων, ανάλυση κυρίων συνιστωσών κ.ά.)
- Εισαγωγή στις αρχές και μεθοδολογία συστηματικής ανασκόπησης της βιβλιογραφίας (μετα-ανάλυση και ποσοτική σύνθεση των ευρημάτων διαφορετικών μελετών)

Αξιολόγηση μαθήματος:

Στη βάση της ενεργής συμμετοχής των φοιτητών στο μάθημα και των ατομικών ή/και ομαδικών εργασιών.

6358 – «Γνωστική Νευροψυχολογία» -

“Cognitive Neuropsychology”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκων: Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ

Περιγραφή του μαθήματος:

Το μάθημα έχει ως σκοπό την εμβάθυνση σε βασικές και υψηλού επιπέδου νοητικές διεργασίες ως προς τους νευρωνικούς μηχανισμούς που διέπουν την ανθρώπινη νόηση. Θα γίνει μια εισαγωγή σε νευροανατομία, μεθοδολογίες μέτρησης της συμπεριφοράς και απεικόνισης της εγκεφαλικής δραστηριότητας. Θα παρουσιαστούν οι γνωστικές και νευρωνικές διεργασίες που υποστηρίζουν την αίσθηση και αντίληψη, προσοχή, μνήμη και μάθηση, γλώσσα, συγκίνηση, και ανάπτυξη. Τέλος, θα παρουσιαστούν γνωστές περιπτώσεις εγκεφαλικών βλαβών και άλλων προβλημάτων σε σχέση με τις παραπάνω νοητικές διεργασίες, καθώς και κλινικές εφαρμογές.

6073 - «Γνωστική Ανάπτυξη» -

“Cognitive development”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκουσα: Σ. Σαμαρτζή, Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενα: *Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία (6006)*

Περιγραφή μαθήματος:

Η γνωστική ανάπτυξη αποτελεί το σημείο τομής της γνωστικής με την αναπτυξιακή ψυχολογία. Η ανάπτυξη της ανθρώπινης σκέψης ακολουθεί μια ενδιαφέρουσα διαδρομή η οποία εξελίσσεται με κανονικότητες αλλά και ιδιαιτερότητες και στην οποία συνεισφέρουν όλες οι επιμέρους γνωστικές λειτουργίες. Οι θεωρίες για τη γνωστική ανάπτυξη εντάσσονται σε δύο βασικά πλαίσια: το πιαζετικό και αυτό της επεξεργασίας των πληροφοριών. Η θεωρία του Πιαζέ εστιάζει στην περιγραφή των γενικών χαρακτηριστικών της ανάπτυξης ενώ οι θεωρίες επεξεργασίας των πληροφοριών, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ατομικές διαφορές. Οι διάφορες γνωστικές λειτουργίες όπως η αντίληψη, η μνήμη, η γλώσσα, κλπ., εμφανίζουν επίσης κοινά σημεία (π.χ. ανάπτυξη κατά στάδια ή κύκλους, προϋπόθεση βιολογικής ωρίμανσης, κ.ά.) αλλά και διαφορές (π.χ. ταχύτητα ανάπτυξης). Δεδομένης της σύγχρονης αντίληψης περί "ικανών βρεφών" ή ακόμα και "ευφυών εμβρύων" η οποία οφείλεται τόσο σε κοινωνικούς παράγοντες όσο και στην ανάπτυξη της τεχνολογίας και των εργαλείων έρευνας, στο μάθημα υιοθετείται μια κριτική στάση απέναντι στη ηλικιακά όρια τα οποία φαίνεται να αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα γνωστικά επιτεύγματα. Συγχρόνως, επιχειρείται μια συγκριτική προσέγγιση των θεωριών γνωστικής ανάπτυξης αφενός και των διαφόρων γνωστικών λειτουργιών, αφετέρου.

Θεματικές ενότητες:

- Ενότητα 1η: Εισαγωγή
- Ενότητα 2η: Σκέψη των παιδιών vs σκέψη "παιδική"
- Ενότητα 3η: Η έννοια των σταδίων, η έννοια της γνωστικής αλλαγής, η διαφοροποίηση των ατόμων
- Ενότητα 4η: Η θεωρία του Πιαζέ για την ανάπτυξη
- Ενότητα 5η: Θεωρίες επεξεργασίας των πληροφοριών για την ανάπτυξη: δομή και διεργασίες
- Ενότητα 6η: Θεωρίες επεξεργασίας των πληροφοριών για την ανάπτυξη: νεοπιαζετικές θεωρίες, ψυχομετρικές θεωρίες, συστήματα παραγωγής, συνδυαστικές θεωρίες, γνωστική εξέλιξη
- Ενότητα 7η: Ανάπτυξη της αντίληψης
- Ενότητα 8η: 8. Ανάπτυξη της μνήμης
- Ενότητα 9η: Ανάπτυξη της γλώσσας
- Ενότητα 10η: Εννοιολογική ανάπτυξη
- Ενότητα 11η: Ανάπτυξη της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων
- Ενότητα 12η: Ανάπτυξη ακαδημαϊκών δεξιοτήτων (μαθηματικά, ανάγνωση, γραφή)
- Ενότητα 13η: Συμπερασματικές Παρατηρήσεις

6136 - «Ανάπτυξη Μαθηματικής Σκέψης» - "Development of Mathematical Thought"

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκουσα: Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Τα μαθηματικά αποτελούν ένα αυστηρά δομημένο σύστημα, η λειτουργία του οποίου διέπεται από σαφείς κανόνες "λογικής". Η κατάκτηση ενός τέτοιου συστήματος στην πορεία της γνωστικής ανάπτυξης του ατόμου είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και εκφράζει, σε γενικές γραμμές, το πέρασμα από την απλοϊκή στην επιστημονική σκέψη. Ενδιαφέρον είναι εξάλλου το γεγονός ότι, ενώ οι αριθμοί και οι μεταξύ τους σχέσεις είναι προσφιλείς στα παιδιά από την προσχολική ήδη ηλικία γρήγορα, στη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, εξελίσσονται σε ένα "δύσκολο" και αντιπαθητικό αντικείμενο. Ο κυριότερος λόγος για αυτό είναι η διάσταση μεταξύ αφενός, του

συστήματος κωδικοποίησης και των αναπαραστάσεων που διαθέτουν τα παιδιά για τις αριθμητικές σχέσεις και αφετέρου, αυτών που οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι τα παιδιά διαθέτουν. Το μάθημα εστιάζει στην έννοια του αριθμού ως έκφραση της έννοιας «μέγεθος» που συνδέεται, π.χ. με τον χρόνο, το χώρο, το σχήμα κ.ά, και την κατανόηση της αριθμητικής. Συζητείται η σημασία των αναπαραστάσεων των συμβόλων των αριθμών και των σημείων των πράξεων κατά τη νηπιακή και τη σχολική ηλικία, η σχέση τους με τα αριθμητικά συστήματα άλλων πολιτισμών, η συνεισφορά των αριθμητικών παιχνιδιών και των υπολογιστών στην κατανόηση της αριθμητικής και γενικά, η ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης.

6233 - «Σύγχρονα Θέματα Αναπτυξιακής» - “Contemporary Issues in Developmental Psychology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκουσα: Σμαράγδα Καζή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Στόχος του μαθήματος η εμβάθυνση σε τρέχοντα ζητήματα του κλάδου της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος επιλέγονται θεματικές ενότητες (όπως, η διαμόρφωση της ταυτότητας κατά την εφηβεία, η προσκόλληση κατά τη βρεφική ηλικία, η έννοια του εαυτού, οι επιπτώσεις των προγεννητικών εμπειριών, η αυτορρύθμιση, οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις του εκφοβισμού, η σύνδεση της προσωπικότητας με τη γνωστική ανάπτυξη) και, με βάση δημοσιεύσεις, αναλύονται οι σύγχρονες θεωρητικές απόψεις και η αντίστοιχη εμπειρική τους τεκμηρίωση. Η θεματολογία καλύπτει θέματα τόσο της γνωστικής όσο και της κοινωνικής ανάπτυξης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κατανόηση τόσο των θεωρητικών ισχυρισμών όσο και των ερευνητικών σχεδιασμών οι οποίοι απαντώνται αποκλειστικά στον κλάδο της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας (όπως, διαχρονικές έρευνες, μικρογενετικές έρευνες).

6346 - «Θεωρία και εφαρμογές σχολικής ψυχολογίας: Γνωστικές Διεργασίες» - “Theory and applications in School Psychology: Cognitive Processes”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

Διδάσκων: Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ

Περιγραφή μαθήματος:

Η Σχολική Ψυχολογία αποτελεί εφαρμοσμένο κλάδο της ψυχολογίας. Συνδέεται με τη σχολική πραγματικότητα και αφορά σε σχεδιασμό προγραμμάτων παρέμβασης και πρόληψης, με στόχο τη βέλτιστη δυνατή λειτουργικότητα των ατόμων (παιδιών – γονέων – εκπαιδευτικών) και των θεσμών. Στο μάθημα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο των γνωστικών διεργασιών που ενεργοποιούνται κατά την ένταξη των μαθητών/τριών στο σχολικό πλαίσιο, όπως οι διαδικασίες της μάθησης, της προσοχής, της μνήμης και της επίλυσης προβλημάτων. Επιπλέον, εξετάζονται οι αναπτυξιακές αποκλίσεις ως προς τις παραπάνω διεργασίες, οι πιθανές συνέπειες τους στη σχολική προσαρμογή και οι τρόποι διαχείρισής τους στο σχολικό περιβάλλον (για παράδειγμα, σχεδιασμός κατάλληλων παρεμβάσεων ως προς τις στρατηγικές που χρησιμοποιούν οι μαθητές/τριες κατά την απόκτηση και την αφομοίωση νέων πληροφοριών και δεξιοτήτων).

II.2. Θεματική:

Κλινική Ψυχολογία

6135 - «Ψυχολογία της Υγείας II» - “Health Psychology II”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Φώτιος Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση ειδικών θεμάτων ψυχολογίας της υγείας. Το πρώτο μέρος επικεντρώνεται στην επικοινωνία μεταξύ του επαγγελματία υγείας και του ασθενούς. Τονίζεται η ανάγκη απόκτησης, από την πλευρά του προσωπικού υγείας, εκείνων των δεξιοτήτων επικοινωνίας με τον ασθενή που θα διευκολύνουν την συζήτηση σχετικά με ορισμένα δυσάρεστα νέα που άπτονται της υγείας του ασθενούς. Τέτοια δυσάρεστα νέα μπορεί να αφορούν τη διάγνωση μιας απειλητικής για τη ζωή ασθένειας (όπως ο καρκίνος), την επανεμφάνιση και υποτροπή της νόσου, τη μετάσταση της ασθένειας, την αποτυχία του θεραπευτικού σχήματος να αναστείλει την εξέλιξη της νόσου, την εμφάνιση μη αντιστρεπτών παρενεργειών της θεραπείας. Με τη χρήση video και παραδειγμάτων αναλύονται τα διαδοχικά βήματα που πρέπει να ακολουθήσει το προσωπικό υγείας προκειμένου η επικοινωνία με τον ασθενή να συμβάλλει στην προσαρμογή του στις νέες συνθήκες που επιβάλλει η νόσος. Αυτά τα βήματα ξεκινούν από τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης με τον ασθενή, προχωρούν στη διερεύνηση των γνώσεων του ασθενούς σχετικά με την κατάσταση της υγείας του και την εκτίμηση των αναγκών και της ετοιμότητας του σχετικά με την πληροφόρηση του, και φθάνουν στην παροχή των πληροφοριών για το υπάρχον πρόβλημα υγείας, την αναγνώριση των συναισθημάτων που ανακινούνται λόγω αυτής της πληροφόρησης και τέλος, τον προγραμματισμό και την υποστήριξη για καλή προσαρμογή στην αρρώστια. Επίσης αναλύονται οι συναισθηματικές αντιδράσεις του επαγγελματία υγείας απέναντι στον χρόνια ασθενή, που αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο του θανάτου.

Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζονται οι ψυχολογικές παρεμβάσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη του κοινωνικού περιβάλλοντος (σύντροφος, παιδιά) του ασθενούς που πάσχει από μια απειλητική για τη ζωή αρρώστια.. Εξετάζεται η αξιολόγηση της προσαρμογής του ζευγαριού στην ασθένεια, η ανάπτυξη των γνωστικών δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση της ασθένειας, η διεύρυνση των δεξιοτήτων του ζεύγους για την αντιμετώπιση της ασθένειας, αλλά και η υποστήριξη των παιδιών προκειμένου να διαχειριστούν αποτελεσματικά την ασθένεια της μητέρας τους.

Θεματικές ενότητες:

- Τεχνικές επικοινωνίας με τον χρόνια ασθενή
- Εμπόδια στην επικοινωνία μεταξύ επαγγελματία υγείας και ασθενούς
- Τεχνικές ανακοίνωσης της διάγνωσης και πρόγνωσης στο χρόνια ασθενή
- Διερεύνηση των αναγκών του ασθενούς σχετικά με την επιθυμητή ενημέρωση για την κατάσταση της υγείας του
- Υποστήριξη του ασθενούς, μετά την ανακοίνωση της διάγνωσης της νόσου
- Ο ασθενής τελικού σταδίου και το συγγενικό του περιβάλλον
- Ο ασθενής στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας και υποστήριξη της οικογένειάς του
- Ψυχολογική υποστήριξη του ζευγαριού που έρχεται αντιμέτωπο με τη χρόνια και απειλητική για τη ζωή αρρώστια

6239 - «Συμπεριφορισμός και Ψυχοπαθολογία» - “Behaviorism and Psychopathology”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Ρόμπερτ Μέλλον, Καθηγητής

Προαπαιτούμενο: Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς I (6257)

Συμβουλευείται επίσης η ολοκλήρωση του μαθήματος Ανάλυση της Συμπεριφοράς II (6258)

Περιγραφή μαθήματος:

Στο τρίτο αυτό μάθημα, ολοκληρώνεται η εισαγωγή στις βασικές αρχές καθορισμού συμπεριφοράς και δίνεται έμφαση στην εφαρμογή αυτών των αρχών στην επιστημονική ερμηνεία της προέλευσης των φαινομένων που περιγράφονται ως «ψυχοπαθολογικά». Στη συμπεριφοριστική άποψη, τα φαινόμενα της ψυχοπαθολογίας μπορεί να είναι ανεπιθύμητα, όμως δεν αποτελούν ανωμαλίες· οι συμπεριφορές που χαρακτηρίζουν τις ψυχολογικές διαταραχές δεν είναι «εκτός ελέγχου», αλλά καθορίζονται σύμφωνα με τις ίδιες αρχές πειραματικής προέλευσης που περιγράφουν ωφέλιμα τον καθορισμό της λεγόμενης «υγιούς» συμπεριφοράς. Ως παραδείγματα, ο καθορισμός των βίαιων και «μαζοχιστικών» δράσεων, καθώς επίσης και οι λεγόμενοι «μηχανισμοί άμυνας» (π.χ., «άρνηση, «προβολή») περιγράφονται ως μη επιθυμητές προσαρμογές στην κοινωνική χρήση της τιμωρίας και των απειλών τιμωρίας για τον έλεγχο της συμπεριφοράς των άλλων. Στη συνέχεια αναλύονται οι λεγόμενες «γνωστικές λειτουργίες», όπως η μίμηση προτύπου, η λύση προβλημάτων, η μνήμη και λήθη, η τήρηση κανόνων και ο συλλογισμός. Ενώ οι «δυσλειτουργίες» στα ρεπερτόρια αυτά φέρονται σαν να είναι αιτίες τις ψυχοπαθολογίας, η προέλευση των ίδιων αυτών γνωστικών δυσλειτουργιών συνήθως παραμένει χωρίς αιτιολογία. Στο μάθημα παρουσιάζεται η απόδειξη ότι τα μη επιθυμητά και τα επιθυμητά επίπεδα αυτών των γνωστικών λειτουργιών καθορίζονται μέσω της μακροπρόθεσμης αλληλεπίδρασης του ατόμου με τα γεγονότα της ζωής του, είδος αιτιολογίας που διευκολύνει την αποτελεσματική παρέμβαση.

Θεματικές ενότητες:

- Η συμπεριφοριστική θεώρηση των φαινομένων της «ψυχοπαθολογίας».
- Η λεγόμενη «μαθημένη ανικανότητα»: Παθολογία ή μη επιθυμητή προσαρμογή;
- Η συμπτωματική αρνητική ενίσχυση ως πηγή «δυσλειτουργικών» ερμηνειών και αντιλήψεων.
- Η τιμωρία ως παρωθητική διαδικασία και ο καθορισμός των βίαιων δράσεων.
- Μαζοχισμός, καταστροφολογία και κατάθλιψη: Ο καθορισμός της θετικά ενισχυτικής δύναμης των επώδυνων ερεθισμάτων.
- Οι «μηχανισμοί άμυνας»: Η θεμελίωση της αρνητικά ενισχυτικής δύναμης των «απαγορευμένων» μορφών δράσης.
- Οι «μηχανισμοί άμυνας»: Η θεμελίωση της θετικά ενισχυτικής δύναμης των «επιτρεπομένων» μορφών δράσης στο πλαίσιο της τιμωρίας.
- Η αντιμετώπιση των επιδράσεων της τιμωρίας και της αρνητικής ενίσχυσης στην ψυχοθεραπεία.
- «Γνωστικές λειτουργίες»: Η συντελεστική διάκριση υπό όρους.
- Η γενικευμένη αντιστοίχιση ερεθισμάτων με καθυστέρηση, η «μνήμη» και οι διαταραχές της.
- Το ενδεδειγμένο διακριτικό ρεπερτόριο: Η γενικευμένη μίμηση και αντίθεση προτύπου και ο ρόλος τους στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
- Ο καθορισμός της λύσης προβλημάτων και ο ρόλος της στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
- Ο καθορισμός της παραγωγής και της τήρησης κανόνων και οι ρόλοι τους στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
- Ο συλλογισμός και οι αναδυόμενες συντελεστικές διακρίσεις: Αιτιολογούνται αποτελεσματικά από τις υπάρχουσες αρχές καθορισμού της συμπεριφοράς;
- Επίλογος: Η πειραματική ανάλυση και η επιστημονική ερμηνεία της «ψυχοπαθολογίας».

**6290 - «Ψυχοθεραπευτικές Προσεγγίσεις και Τεκμηρίωση Αποτελεσματικότητας» -
“Current Psychotherapeutic Approaches & Evidence-Based Interventions”**

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Προαπαιτούμενο: *Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινικές Εφαρμογές (6119)*

Διδάσκουσα: Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Η τεκμηριωμένη ψυχοθεραπεία βρίσκεται στο επίκεντρο των εξελίξεων της έρευνας και της πρακτικής των κλινικών ψυχολόγων. Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση βασικών ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων και η ανάλυση της έννοιας και πρακτικής της σύγχρονης ψυχοθεραπείας με ιδιαίτερη έμφαση στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς της.

Στο μάθημα οι φοιτητές θα βοηθηθούν (α) να ορίσουν το αντικείμενο της ψυχοθεραπείας ιστορικά, πολιτισμικά και επιστημονικά, (β) να ξεχωρίσουν και να ορίσουν τα κύρια είδη ψυχοθεραπείας και τις σύγχρονες εφαρμογές τους, (γ) να έρθουν σε επαφή με ορισμένες βασικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται στην ψυχοθεραπεία, (δ) να μάθουν πότε και υπό ποιες συνθήκες είναι η ψυχοθεραπεία αποτελεσματική, και (ε) να γνωρίσουν τις ερευνητικές εργασίες στο αντικείμενο της επιστημονικά τεκμηριωμένης ψυχοθεραπείας.

Οι φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν σε μία διαρκή συζήτηση για το αντικείμενο και την αποτελεσματικότητα της ψυχοθεραπείας. Συγκεκριμένα, οι στόχοι του μαθήματος αναμένεται να επιτευχθούν μέσω (α) της σύνδεσης των κυριότερων και σύγχρονων ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων με την έρευνα και την κλινική πράξη, με παραδείγματα εφαρμογής σε επιμέρους διαγνωστικές κατηγορίες τόσο σε παιδιά/εφήβους όσο και σε ενήλικο πληθυσμό, (β) της ανάδειξης των κριτηρίων και των μεθόδων τεκμηρίωσης της αποτελεσματικότητας της ψυχοθεραπείας, με παραδείγματα ερευνών στο αντικείμενο της επιστημονικά τεκμηριωμένης ψυχοθεραπείας, και (γ) την ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών σε βασικές τεχνικές των ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων, καθώς και σε σύγχρονα δεοντολογικά θέματα, στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασης στην ευρύτερη ομάδα.

**6325 - «Κλινική Νευροεπιστήμη» -
“Clinical Neuroscience”**

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ

Περιγραφή μαθήματος:

Στο μάθημα γίνεται μία εισαγωγή στην κλινική εικόνα νευρολογικών και ψυχιατρικών διαταραχών και στην υποβόσκουσα αιτιοπαθογένεια και παθοφυσιολογία τους. Η διδασκαλία γίνεται από τη σκοπιά της συγκριτικής Ψυχολογίας και περιλαμβάνει την παρουσίαση σύγχρονων μελετών από το ευρύ πεδίο των νευροεπιστημών με έμφαση στη βιολογική και βασική έρευνα, τη νευροαπεικόνιση και τη νευροψυχολογία. Τα μαθήματα επικεντρώνονται στις συνήθεις νευροψυχιατρικές διαταραχές όπως

Α) οι νευροεκφυλιστικές - νευρονοητικές διαταραχές,

Β) οι διαταραχές αιμάτωσης του εγκεφάλου (πχ. αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, μικροϊσχαιμικές διαταραχές),

Γ) οι νευροαναπτυξιακές διαταραχές (πχ. αυτισμός, νοητική υστέρηση, ΔΕΠΥ),

Δ) οι ψυχιατρικές διαταραχές (πχ. σχιζοφρένεια, διπολική διαταραχή, κατάθλιψη, άγχος),

Ε) η φυσιολογική αντίδραση στρες. Παράλληλα οι φοιτητές θα εκπαιδευτούν στην αξιολόγηση και κατάλληλη ερμηνεία ερευνών του συγκεκριμένου επιστημονικού πεδίου.

6359 – «Βασικές Αρχές της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας» - “Basic Principles of counselling psychology”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ

Περιγραφή μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές της συμβουλευτικής ψυχολογίας, μελετώντας τις βασικές θεωρίες και τα μοντέλα ψυχοθεραπείας που υποστηρίζουν την πρακτική της ατομικής και ομαδικής συμβουλευτικής ψυχολογίας. Ακόμα θα διδαχθούν νεότερες και μεταμοντέρνες θεωρίες αναφορικά με τη φύση του ανθρώπου. Μέσα από την διδασκαλία του παρόντος μαθήματος οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις βασικές δεξιότητες συμβουλευτικής και θα εντρυφήσουν στο κομμάτι της δεοντολογίας και της ηθικής.

Στα πλαίσια του μαθήματος οι φοιτητές θα κατανοήσουν τη φύση της συμβουλευτικής ψυχολογίας και τον ρόλο του συμβουλευτικού ψυχολόγου και θα μάθουν να αναλύουν κριτικά τις θεωρητικές ιδέες που πλαισιώνουν την συμβουλευτική διαδικασία αλλά και τις ερευνητικές μεθοδολογίες που έχει να προσφέρει αυτός ο κλάδος

6051 - «Εγκληματολογική Ψυχολογία: Σύγχρονα θέματα Ψυχοϊατροδικαστικής» - “Criminal Psychology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκοντες: Στυλιανός Στυλιανίδης, Καθηγητής, Αθανάσιος Δουζένης, Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ & Συνεργάτες Β΄ Ψυχιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ

Περιγραφή μαθήματος:

Κεντρική στην Εγκληματολογική Ψυχολογία είναι η σχέση ψυχικής διαταραχής και εγκληματικότητας. Στο συγκεκριμένο μάθημα θα πραγματευθούμε αυτήν την σχέση σε τρεις άξονες:

- Πρώτον, τη σχέση ψυχιατρικής και δικαίου, την ηθική και δεοντολογία της ψυχοιατροδικαστικής, την αποσαφήνιση του επαγγελματικού ρόλου του ψυχολόγου με ειδικευση στην εγκληματολογική ψυχολογία, καθώς και τα πλαίσια εργασίας του εντός διεπιστημονικής ομάδας
 - Δεύτερον, τη σύνδεση διαφόρων ψυχιατρικών και ψυχοπαθολογικών εκδηλώσεων (μείζων ψυχοπαθολογία, διαταραχές προσωπικότητας, αλκοολισμός, εξαρτήσεις από παράνομες ψυχοδραστικές ουσίες) με την τέλεση εγκληματικών πράξεων, καθώς και την εκτίμηση της δυνητικής επικινδυνότητας των δραστών για εκδήλωση βίαιης συμπεριφοράς
 - Τρίτον, τον ρόλο του πρώιμου τραύματος και της αποστέρησης στην ψυχική υγεία των ανηλίκων όπως αποτυπώνεται στις περιπτώσεις παιδικής κακοποίησης, παραμέλησης και έκθεσης σε ενδοοικογενειακή βία, τη διαδικασία ανίχνευσης, αξιολόγησης και αντιμετώπισης των παραπάνω φαινομένων βάσει καλών πρακτικών και πρωτοκόλλων, καθώς και τη συσχέτισή τους με τη νεανική παραβατικότητα και τη θεσμική διαχείρισή της.
-

6122- «Ψυχοπαθολογία του βρέφους, του παιδιού & του εφήβου» - “Child’s and Adolescent’s Psychopathology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Γεράσιμος Κολαΐτης, Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ,

Περιγραφή μαθήματος:

Στο συγκεκριμένο μάθημα αναπτύσσεται η φυσιολογική ψυχική εξέλιξη του παιδιού από τη γέννηση μέχρι την ενηλικίωση.

Αναδεικνύονται και οι τρεις συνιστώσες, δηλαδή η βιολογική, η ψυχολογική και η κοινωνική, που διαμορφώνουν αυτή την εξελικτική πορεία του ανθρώπου τόσο στην μεταξύ τους σχέση όσο και στην ιδιαίτερη συμβολή του καθενός.

Στη βάση αυτή εξετάζονται οι ψυχοπαθολογικές καταστάσεις που εμφανίζονται τόσο στην βρεφική – νηπιακή ηλικία όσο και στην παιδική και εφηβική ηλικία.

Επισημαίνονται οι συννοσηρές καταστάσεις καθώς και η συνέχεια των ψυχικών διαταραχών από την πρώιμη παιδική ηλικία μέχρι και την ενήλικη ζωή.

Θεματικές ενότητες:

- Ανάπτυξη του βιοψυχοκοινωνικού μοντέλου
- Ψυχοπαθολογία βρεφών και νηπίων
- Ψυχοπαθολογία παιδιών προσχολικής ηλικίας
- Ψυχιατρικές διαταραχές παιδικής ηλικίας
- Ψυχοπαθολογία της εφηβείας
- Ψυχοκοινωνικά προβλήματα
- Συνέχειες και ασυνέχειες στην ψυχοπαθολογία του παιδιού και του εφήβου

**6238 - «Εργαστήρια στην ανάλυση της συμπεριφοράς» -
“Laboratory Course in Behavior Analysis”**

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Ρόμπερτ-Τσάρλς Μέλλον, Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: *Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς I (6257)*

Συμβουλευτείται επίσης η ολοκλήρωση των μαθημάτων: Ανάλυση της Συμπεριφοράς II (6258) και Συμπεριφορισμός και Ψυχοπαθολογία (6239)

Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική, με ανώτατο όριο δύο (2) απουσιών

Περιγραφή μαθήματος:

Το τελευταίο της σειράς μαθημάτων στη συμπεριφοριστική προσέγγιση απευθύνεται στους φοιτητές οι οποίοι, έχοντας μάθει τις βασικές αρχές καθορισμού της συμπεριφοράς, επιθυμούν μια σταδιοδρομία συνεισφοράς στην πρόοδο αυτής της επιστήμης και στις εφαρμογές της στη ρύθμιση αποτελεσματικών θεραπευτικών και εκπαιδευτικών συνθηκών. Αποτελεί δηλαδή ένα εισαγωγικό μάθημα στην παραγωγή επιστημονικής γνώσης για τη μακροπρόθεσμη σχέση της συμπεριφοράς με άλλα γεγονότα του φυσικού κόσμου. Μέσω της μελέτης πειραματικών ερευνών, αναλύεται η συμπεριφορά του επιστήμονα και τού πώς αυτός ρυθμίζει τις δικές του συνθήκες ώστε να αυξήσει την πιθανότητα εκδήλωσης πρωτότυπων και ωφέλιμων παρατηρήσεων, δηλαδή την πιθανότητα προσφοράς στην ψυχολογική επιστήμη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη ρύθμιση των ειδικών συνθηκών που ταυτίζονται με τη συμπεριφοριστική προσέγγιση, δηλαδή στη μέθοδο της εκτεταμένης, ατομικής πειραματικής ανάλυσης της συμπεριφοράς. Μέσω της συμμετοχής των φοιτητών ως βοηθών σε πειράματα που ήδη διεξάγονται στο Εργαστήριο, τους παρέχεται η δυνατότητα να βιώσουν μια δοκιμαστική επαφή με κάθε φάση της παραγωγής γνώσης, από τη διαμόρφωση ερωτήσεων έρευνας και του πειραματικού σχεδιασμού, στον προγραμματισμό του

υπολογιστή για τον έλεγχο των συνθηκών και την καταγραφή της συμπεριφοράς, στην ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Τέλος, το μάθημα παρέχει εργαστηριακή υποστήριξη στους φοιτητές στη διαμόρφωση της δικής του ολοκληρωμένης πρότασης για μια πρωτότυπη πειραματική ανάλυση.

Θεματικές ενότητες:

- Η φυσική προέλευση της επιστημονικής συμπεριφοράς.
- Η γεφύρωση του χάσματος μεταξύ πειραματικής και εφαρμοσμένης ψυχολογίας: Μεθοδολογικές προτάσεις για πειραματικούς ψυχολόγους.
- Πρακτική άσκηση στην ανάλυση της ωφελιμότητας επιστημονικών μελετών.
- Οι αρχικές μελέτες του B. F. Skinner: Μια μελέτη ατομικής περίπτωσης στην εφαρμογή της επιστημονικής μεθόδου.
- Ανάλυση της προέλευσης των πειραμάτων που διεξάγονται από τους υποψήφιους διδάκτορες, τους μεταπτυχιακούς και τους 4ετείς προπτυχιακούς φοιτητές του Εργαστηρίου.
- Ανάλυση επιστημονικών άρθρων σχετικά με τα τρέχοντα πειράματα του Εργαστηρίου.
- Εισαγωγή στον προγραμματισμό πειραματικών συνθηκών μέσω του Η/Υ με παραδείγματα από τα τρέχοντα πειράματα του Εργαστηρίου.
- Συμμετοχή των φοιτητών ως βοηθών στη διεξαγωγή των τρεχόντων πειραμάτων του Εργαστηρίου.
- Πρακτική άσκηση στην ανάλυση και στην ερμηνεία δεδομένων με παραδείγματα από τα τρέχοντα πειράματα του Εργαστηρίου.
- Πρακτική άσκηση και εργαστηριακή υποστήριξη στην πρόταση ενός πρωτότυπου πειράματος με τη μέθοδο της εκτεταμένης ατομικής ανάλυσης της συμπεριφοράς.

6258 - «Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς II» -

“Behavior Analysis II”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Ρόμπερτ-Τσάρλς Μέλλον, Καθηγητής

Προαπαιτούμενο: Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς I (6257)

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα ξεκινάει με μια κριτική ανάλυση της χρήσης εννοιών όπως είναι τα «κίνητρα», τα «ενδιαφέροντα», τα «πάθη» ή οι «προτιμήσεις» ενός ατόμου ως την αιτιολογία της ενασχόλησής του με ορισμένα θέματα, αντικείμενα ή πρόσωπα. Οι έννοιες αυτές δεν περιγράφουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες τα γεγονότα που παράγονται από οποιοδήποτε δραστηριότητα αποκτούν τη δύναμη να προκαλούν χαρά, ώστε και η πιθανότητα συνέχειας αυτής της δραστηριότητας να αυξηθεί. Ούτε μας πληροφορούν για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες τα αποτελέσματα των δράσεών μας θα χάσουν τελικά αυτή την ενισχυτική δύναμη. Το κλειδί της κατανόησης των φαινομένων της «ψυχολογίας των κινήτρων» αποτελεί η συντελεστική διάκριση ερεθισμάτων: τα ερεθίσματα ή γεγονότα τα οποία αποτελούν τα διαφορετικά πλαίσια ενίσχυσης δράσεων. Η λειτουργία αυτών των εξαρτημένα ενισχυτικών ερεθισμάτων μας βοηθά στην επιστημονική ερμηνεία συμπεριφορών οι οποίες σπάνια παράγουν ερεθίσματα ή γεγονότα, όπως η τροφή, το νερό ή σεξουαλική επαφή. Οι δράσεις αυτές επιφέρουν τα διαφορετικά πλαίσια ενίσχυσης επομένων δράσεων, φαινόμενο γνωστό ως συντελεστική αλυσίδα. Η αρχή της συντελεστικής διάκρισης ερεθισμάτων εφαρμόζεται με παρόμοιο τρόπο στην ερμηνεία της μακροπρόθεσμης σχέσης δράσεων-ενισχυτών που ονομάζονται προγράμματα ενίσχυσης. Το μάθημα τελειώνει με μια εισαγωγή της ανάλυσης των επιδράσεων της τιμωρίας και των απειλών τιμωρίας στη συμπεριφορά μας.

Θεματικές ενότητες:

- Παρωθητικές διαδικασίες: Γεγονότα που θεμελιώνουν ή μηδενίζουν την ενισχυτική δύναμη των συνεπειών των δράσεων.
- Η ενισχυτική λειτουργία των διακριτικών ερεθισμάτων.
- Η συντελεστική αλυσίδα: διασυνδεδεμένες συναρτήσεις τριών όρων.
- Συντελεστικές αλυσίδες με και χωρίς λειτουργική ένωση στη δημιουργική τέχνη, στο παιχνίδι και στην ψυχοθεραπεία.
- Η δημιουργία συντελεστικών αλυσίδων «προς τα πίσω» και «προς τα εμπρός».
- Τα εξαρτημένα ενισχυτικά ερεθίσματα γενικής αποτελεσματικότητας.
- Οι αυτόματοι ενισχυτές και η αρχή του Premack.
- Προγράμματα ενίσχυσης: Η μακροπρόθεσμη σχέση δράσεων-συνεπειών.
- Οι χαρακτηριστικές επιδράσεις των βασικών προγραμμάτων ενίσχυσης.
- Οι συντελεστικές διακρίσεις ερεθισμάτων στα προγράμματα ενίσχυσης.
- Ο καθορισμός της μεταβλητότητας μορφής δράσεων στα προγράμματα ενίσχυσης και η σχέση της με τη λεγόμενη «δημιουργικότητα».
- Αρνητική ενίσχυση και τιμωρία.
- Η εξάλειψη της αρνητικής ενίσχυσης και η διακριτική λειτουργία των αρνητικών ενισχυτών.
- Γιατί η τιμωρία δε μειώνει οπωσδήποτε την πιθανότητα εκδήλωσης δράσεων;
- Οι πιθανές επιδράσεις (και οι «παρενέργειες») της τιμωρίας.

6292 - «Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία» – “Introduction to Positive Psychology”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Ο Κλάδος της Θετικής Ψυχολογίας αποτελεί έναν από τους νεώτερους και διαρκώς αυξανόμενο κλάδο της επιστήμης της Ψυχολογίας. Η Θετική Ψυχολογία επικεντρώνεται στη μελέτη, της φύσης, ανάπτυξης και ρόλου των συναισθημάτων, γνωσιών και συμπεριφορών που συνδέονται με αυξημένη ικανοποίηση από την ζωή και λειτουργική σχέση με το κοινωνικό περιβάλλον. Ο στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στις βασικές θεωρίες, μοντέλα και έννοιες της Θετικής Ψυχολογίας και να παρουσιάσει τα σχετικά ερευνητικά αποτελέσματα και γνώση σε αυτό το γνωστικό πεδίο.

Θεματικές ενότητες:

- Ιστορική αναδρομή
- Αρχές και αξιώματα
- Θεωρίες και μοντέλα
- Θετικά χαρακτηριστικά
- Θετικά Συναισθήματα
- Ψυχολογική ανθεκτικότητα
- Νόημα ζωής – νοηματοδότηση
- Ενδιαφέρον – περιέργεια
- Υποκειμενική ευτυχία – ευ ζην – ικανοποίηση από την ζωή
- Αυτοπραγμάτωση

6310 - «Εργαστήριο: Ενδυνάμωση και συνηγορία στο χώρο της ψυχικής υγείας: εφαρμογές κοινοτικής ψυχολογίας» -

“Laboratory: Empowerment and advocacy in the field of mental Health: applications of community psychology”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Στυλιανός Στυλιανίδης, Καθηγητής

Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχιατρική και Κοινωνική Ψυχολογία (6323)

Περιγραφή μαθήματος:

Η φωνή των ατόμων που πάσχουν από ψυχικές ασθένειες και των συγγενών τους υπήρξε ιστορικά αδύναμη. Στόχος της ενδυνάμωσης είναι η αύξηση του βαθμού ελέγχου τον οποίο μπορούν να έχουν τα άτομα πάνω στις αποφάσεις που αφορούν στην ψυχική τους υγεία και την ποιότητα ζωής τους, και μακροπρόθεσμα η αλλαγή των σχέσεων ισχύος και εξουσίας ανάμεσα στους εμπλεκόμενους. Η αλλαγή αυτή προϋποθέτει την τεκμηρίωση του κινήματος ενδυνάμωσης και συνηγορίας στην Ελλάδα και την αλλαγή του ψυχιατρικού παραδείγματος του βιοϊατρικού μοντέλου. Οι δράσεις για την ενδυνάμωση ξεκινούν από το ατομικό επίπεδο, αλλά καθώς πρόκειται για ένα σύνθετο κοινωνικό και πολιτικό φαινόμενο, πρέπει, παράλληλα, να αναπτύσσονται στρατηγικές σε κοινοτικό και ευρύτερα κοινωνικό επίπεδο. Γι' αυτό χρειαζόμαστε προσεγγίσεις που να εξετάζουν τις πολλαπλές διαστάσεις της ενδυνάμωσης σε θεωρητικό επίπεδο με τη σύμπραξη νησίδων καλής πρακτικής αλλά και σε επίπεδο ενεργειών διεκδίκησης με την ενεργό συμμετοχή των ληπτών και των οικογενειών.

Στο πλαίσιο του εργαστηρίου, ειδικοί από την Ελλάδα και το εξωτερικό, με εμπειρία μέσα από σημαντικούς θεσμούς, παρουσιάζουν θέματα που αφορούν άμεσα στους λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας και άλλους ευάλωτους πληθυσμούς (πχ. μέλη της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας), όπως: η εργασία, η νοσηλεία, τα δικαιώματα, η αυτοβοήθεια, το πλαίσιο της διαπραγμάτευσης ανάμεσα σε λήπτες, επαγγελματίες και φροντιστές και άλλα.

6320 - «Σχέση θεραπευτή θεραπευόμενου στο κλινικό πλαίσιο» -

“Therapist-client relationship in different clinical settings”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα στοχεύει στην εκμάθηση και εξοικείωση με συγκεκριμένες κλινικές δεξιότητες και με τεχνικές ψυχοθεραπείας και συμβουλευτικής που προάγουν τη θεραπευτική σχέση και ευοδώνουν την οικοδόμησή της. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται οι προϋποθέσεις και οι μέθοδοι ανάπτυξης της αποτελεσματικής θεραπευτικής σχέσης, σύμφωνα με τις κύριες θεραπευτικές προσεγγίσεις (π.χ. ψυχαναλυτική/ψυχοδυναμική, προσωποκεντρική, γνωσιακή-συμπεριφοριστική), δεξιότητες έκφρασης και αναγνώρισης συναισθημάτων, δεξιότητες προαγωγής της ενσυναίσθησης στη σχέση θεραπευτή-θεραπευόμενου, όπως είναι η παράφραση και η αντανάκλαση, τεχνικές διαχείρισης αντιστάσεων, τεχνικές διευκόλυνσης της επίλυσης προβλημάτων, η βελτίωση της συνομιλίας με τον εαυτό, οι δεξιότητες παροχής ανατροφοδότησης και περίληψης, καθώς και ευρύτερες δεξιότητες λεκτικής και μη-λεκτικής επικοινωνίας στη θεραπευτική σχέση. Ακόμη, θα γίνει εστίαση στην αναγνώριση των δυσλειτουργικών γνωσιών ή αυτόματων σκέψεων, στην τήρηση ημερολογίου καταγραφής σκέψεων, τη σύνδεση καταστάσεων με τις σκέψεις, τα συναισθήματα, τα σωματικά

συμπτώματα και τη συμπεριφορά, αλλά και την αμφισβήτηση και τροποποίηση των πυρηνικών πεποιθήσεων. Επίσης, θα δοθούν οι βασικές δεξιότητες ευόδωσης της θεραπευτικής σχέσης στη φάση της έναρξης και στη φάση τερματισμού της θεραπευτικής διαδικασίας, τεχνικές διαχείρισης ρήξεων στη θεραπευτική συμμαχία, καθώς και δεξιότητες χειρισμού θεραπευτικών διλημάτων και ζητημάτων δεοντολογίας στη θεραπευτική σχέση.

Το μάθημα βασίζεται στο συνδυασμό θεωρίας και πρακτικής εξάσκησης, μέσω της βιωματικής και ενεργητικής μάθησης σε κάθε διάλεξη. Έμφαση θα δοθεί στη σύνδεση της σχετικής θεωρίας με κλινικά παραδείγματα από διάφορα κλινικά πλαίσια αναφορικά με επιμέρους πτυχές της σχέσης θεραπευτή-θεραπευόμενου και στη συγκριτική παρουσίαση θεραπευτικών προσεγγίσεων αναφορικά με τις βασικές παραμέτρους που διέπουν τη θεραπευτική σχέση.

6360 – «Εφαρμογές της Θετικής Ψυχολογίας» -

“Applications of Positive Psychology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκοντες: Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής, Δημήτριος Θεοδοσάκης, Ε.Δι.Π.

Περιγραφή μαθήματος:

Αντικείμενο του συγκεκριμένου μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση με τις βασικές αρχές, τις μεθόδους, όσο και η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων και των εφαρμογών της Θετικής Ψυχολογίας. Επικεντρώνεται στα νεότερα ευρήματα σχετικών ερευνών του κλάδου, σε παρεμβάσεις και εφαρμογές στο πεδίο και στην κοινότητα. Η διδασκαλία του έχει στόχο την εμπάθυνση και την πληρέστερη κατανόηση εννοιών που συνδέονται με τη Θετική Ψυχολογία όσο και την αποτίμηση των αποτελεσμάτων που έχουν οι πρακτικές εφαρμογές των μεθόδων της. Μέσα από βιωματικές ασκήσεις επιδιώκει να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της δημιουργικής και κριτικής σκέψης των φοιτητών. Παρουσιάζονται εφαρμοσμένα ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες που εκπονήθηκαν μέχρι σήμερα, όπως και τα κύρια ευρήματά τους. Δίνεται έμφαση σε τεχνικές προαγωγής των θετικών συναισθημάτων, των θετικών σχέσεων, όσο και των δυνατών στοιχείων του χαρακτήρα. Αναλύονται οι θεωρητικές έννοιες της Ψυχικής Ανθεκτικότητας, της Αυτό-συμπόνιας, της Ευγνωμοσύνης, του Απολαμβάνειν και της Ενσυνειδητότητας. Στο πεδίο θετικών παρεμβάσεων περιλαμβάνονται επιμέρους τομείς όπως η σωματική και ψυχική Υγεία, η οικογενειακή ζωή, η κοινότητα, η εργασία, και η ψυχοθεραπεία. Αφιερώνεται ειδική ενότητα στο θεσμό της εκπαίδευσης και στην εφαρμογή σχετικών προγραμμάτων σε διάφορες βαθμίδες της.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Σταλίκας Α. & Μυτσκίδου, Π., (2011). Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία. Αθήνα: Τόπος
- Seligman, M.E.P. (2002). Positive psychology, positive prevention, and positive therapy. In C.R. Snyder & S.J.Lopez (Eds.), The handbook of positive psychology (pp. 3012). New York: Oxford Press.

6361 – «Συμβουλευτική Ψυχολογία σε ειδικούς πληθυσμούς» -

“Counselling Psychology: The counselling process in special populations”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ

Περιγραφή μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές της συμβουλευτικής ψυχολογίας και σε συγκεκριμένες πρακτικές, έτσι όπως εφαρμόζονται σε ειδικούς

πληθυσμούς. Πιο συγκεκριμένα στο παρόν μάθημα μελετώνται οι βασικές θεωρίες που υποστηρίζουν την πρακτική συμβουλευτικής σε πληθυσμούς που θεωρούνται ευάλωτοι, όπως είναι μέλη διαφόρων μειονοτικών ομάδων, συμπεριλαμβανομένης της εθνοτικής καταγωγής, της ηλικίας, του φύλου, του σεξουαλικού προσανατολισμού και των ατόμων με αναπηρία. Ακόμα στα πλαίσια του μαθήματος αυτού περιγράφονται οι νεότερες και μεταμοντέρνες θεωρίες αναφορικά με την ευάλωτη φύση του ανθρώπου την κατανόηση της διαφορετικότητας όπως και του διαφορετικού κοινωνικού-πολιτισμικού πλαισίου. Μέσα από την διδασκαλία του παρόντος μαθήματος οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις βασικές δεξιότητες συμβουλευτικής και τις πολιτισμικά "ευαίσθητες" προσεγγίσεις και θα εντυπώσουν στο κομμάτι της δεοντολογίας και της ηθικής κι όλα αυτά μέσα στο πλαίσιο της συμβουλευτικής διαδικασίας σε ειδικούς πληθυσμούς. Τέλος μέσα από την διδασκαλία του παρόντος μαθήματος θα τονιστεί η σημαντικότητα της διεπιστημονικής συνεργασίας και η σχέση με επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων (π.χ. ψυχίατροι, κλινικοί ψυχολόγοι, κοινοτικοί νοσηλευτές, εξειδικευμένοι κοινωνικοί λειτουργοί, δικηγόροι κ.λ.π.)

6362 – «Συμβουλευτική Ψυχολογία στην οικογένεια και στο σχολείο» -

“Counselling Psychology: The counselling Process in the Family and in the School Settings”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ

Περιγραφή του μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις εφαρμογές της συμβουλευτικής ψυχολογίας στην οικογένεια και το σχολικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του μαθήματος θα αναπτυχθούν βασικές αρχές της σχολικής συμβουλευτικής, μοντέλα συμβουλευτικών παρεμβάσεων στην οικογένεια και τη σχολική κοινότητα με στόχο τόσο την πρόληψη όσο και την αντιμετώπιση κρίσιμων ζητημάτων. Ακόμα θα υπάρχει ξεχωριστή μνεία στην αποτελεσματική συνεργασία της οικογένειας με το σχολείο και το ρόλο του συμβουλευτικού ψυχολόγου σε αυτή την σχέση. Στα πλαίσια του μαθήματος θα αναλυθούν οι σύγχρονες τάσεις στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στην οικογένεια και το σχολείο, η σημασία της διασύνδεσης σχολείου-οικογένειας και οι βασικοί τομείς της ανάπτυξης του εαυτού όπως η κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη, η ηθική ανάπτυξη, οι σχέσεις με συνομηλίκους και η σεξουαλική ανάπτυξη. Τέλος μέσα από την διδασκαλία του παρόντος μαθήματος θα τονιστεί η σημαντικότητα της διεπιστημονικής συνεργασίας και η σχέση με επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων (π.χ. εκπαιδευτικοί, ειδικοί παιδαγωγοί, ψυχίατροι, εκπαιδευτικοί και αναπτυξιακοί ψυχολόγοι, σχολικοί νοσηλευτές, κοινωνικοί λειτουργοί, κ.λ.π.)

II.3. Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

**6225 - «Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων I» -
“Psychology of Interpersonal Relationships I”**

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Παναγιώτης Κορδούτης, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Ο έρωτας και η στενή διαπροσωπική σχέση ορίζονται, αρχικά, μέσα από την απλοϊκή τους φαινομενολογία, όπως αποκαλύπτεται από εμβληματικούς μύθους. Γίνεται αναδρομή στην ιστορία της αντίληψης της ερωτικής σχέσης στο Δυτικό κόσμο, μέσα από κοινωνιοψυχολογικές σταθερές και πρότυπα ανέλιξης και εναλλαγής της. Παρουσιάζονται οι βασικές διεργασίες που διαμορφώνουν την ερωτική σχέση (συναίσθημα, σεξουαλικότητα, εγγύτητα, επικοινωνία) και περιγράφονται οι κύριες επιστημονικές θεωρίες περί ερωτικών σχέσεων. Οι εν λόγω θεωρίες επικεντρώνονται στα γνωστικά περιεχόμενα, στα δομικά συστατικά, στην τυπολογία των σχέσεων και την δυναμική της αλλαγής τους. Για να κατανοήσουν την ερωτική σχέση χρησιμοποιούν γνωστικές δομές και σχήματα, όπως διπολικές αντιθέσεις (αρέσκεια-έρως, περιπαθής έρωσ-συντροφικός έρωσ), το ύφος που υιοθετείται κατά το ερωτικώς σχετίζεσθαι, τα πρωτοτυπικά συστατικά του ερωτικού βιώματος (π.χ. πάθος-εγγύτητα-δέσμευση) αλλά και η υποκειμενική σύλληψη της σχέσης, ως εν εξελίξει ιστορίας. Συζητούνται ακόμη αντιπροσωπευτικές επιστημονικές θεωρίες ασχολούμενες με τις ψυχολογικές διεργασίες του ερωτικώς σχετίζεσθαι, όπως η σύναψη δεσμού, η κοινωνική ανταλλαγή στη σχέση και η εξελικτική προσαρμοστικότητα των φύλων.

Θεματικές ενότητες:

- Οι στενές διαπροσωπικές σχέσεις, ποιες είναι, πως τις αντιλαμβανόμαστε, γιατί τις μελετάμε;
- Κοινωνιοψυχολογική ιστορία της στενής διαπροσωπικής σχέσης και της περί έρωτος αντίληψης
- Το συναίσθημα στην ερωτική σχέση.
- Σεξουαλικότητα και ερωτική σχέση
- Η εγγύτητα στην ερωτική σχέση
- Επικοινωνία και ερωτική σχέση
- Γνωστικές δομές, αναπαραστάσεις και μύθοι των ερωτικών σχέσεων
- Θεμελιώδεις διαστάσεις (αρέσκεια-έρωτας, συντροφικότητα-πάθος)
- Είδη ύφους κατά το ερωτικώς σχετίζεσθαι
- Η τριγωνική θεωρία του έρωτα
- Η θεωρία του έρωτα σαν ιστορία
- Η μεγαθεωρία του Δεσμού
- Η Κοινωνιοσεξουαλικότητα
- Η θεωρία της ισοτιμίας
- Η μεγαθεωρία της Εξέλιξης. Η θεωρία της ερωτικής πλαστικότητας. Φύλο και ερωτική σχέση.
- Η νευροψυχολογική βάση του ερωτικώς σχετίζεσθαι και η θεωρία της Η. Fisher

**6282 - «Κοινωνική Μνήμη» -
“Social Memory”**

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Άννα Μαντόγλου, Καθηγήτρια, Αικατερίνη Καραγεώργου, Μεταδιδάκτορας

Προαπαιτούμενο: Κοινωνικές Αναπαραστάσεις (6060)

Περιγραφή μαθήματος:

Οι κοινωνικοί ψυχολόγοι άρχισαν να μελετούν συστηματικά την κοινωνική μνήμη τις τελευταίες δύο δεκαετίες, προσδιορίζοντας μια κοινωνική ψυχολογία της μνήμης, η οποία προσπαθεί να αποδεσμευτεί τόσο από μια ψυχολογιοποιημένη όσο και από μια κοινωνιολογιοποιημένη προσέγγιση. Η μνήμη είναι μια κοινωνική δραστηριότητα και συν-οικοδομείται στη σχέση με τους άλλους. Οι μνήμες -αυτοβιογραφικές, κοινωνικές, ιστορικές, παγκόσμιες...- αφορούν αναπαραστάσεις του παρελθόντος που αντανακλούν την ταυτότητα των κοινωνικών υποκειμένων, ενώ το αξιακό και κανονιστικό πλαίσιο του παρόντος καθορίζει τις στρατηγικές επιλογής του παρελθόντος.

Η κοινωνική μνήμη προσλαμβάνεται ως ένα κοινωνιοψυχολογικό φαινόμενο στο οποίο εμπλέκονται τόσο γνωστικές και ψυχικές όσο και κοινωνικές διεργασίες. Στο πλαίσιο αυτό, κοινωνική μνήμη και κοινωνική λήθη συνθέτουν τις δύο όψεις της κοινωνικής σκέψης, μιας έκδηλης και μιας λανθάνουσας ή μιας εκούσιας και ακούσιας αναπαραστάσης του παρελθόντος, που συμμετέχουν στη διαδικασία κοινωνικοποίησης και ιδεολογιοποίησης των κοινωνικών υποκειμένων.

Στο μάθημα δίνονται ορισμοί και παραδείγματα των διαφόρων μορφών κοινωνικής εκούσιας και ακούσιας μνήμης. Παρουσιάζεται η ιδιαίτερη σχέση που διατηρούν με τις κοινωνικές αναπαραστάσεις και με την κοινωνική ταυτότητα. Επίσης, αναφέρονται οι μνημοστρατηγικές και ληθοστρατηγικές που χρησιμοποιούν τα άτομα για να θυμηθούν ή να «διαγράψουν» (=αποσιωπήσουν) το παρελθόν. Τέλος, παρουσιάζονται έρευνες που αναδεικνύουν, σε αναπαραστασιακό επίπεδο, το αυτοβιογραφικό, ιστορικο-εθνικό και παγκόσμιο εκούσιο και ακούσιο παρελθόν τη σχέση του με διαστάσεις της κοινωνικής ταυτότητας, καθώς και τις στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για να την ανάκλησή του ή όχι.

Θεματικές ενότητες:

- Η κοινωνική διάσταση της μνήμης
- Κοινωνική μνήμη και κοινωνικές αναπαραστάσεις
- Σχέσεις ατομικής, συλλογικής και ιστορικής μνήμης
- Η τέχνη της λήθης και οι μορφές της
- Μνήμη και σχέσεις με το χρόνο και το χώρο - Τα κοινωνικά πλαίσια της μνήμης
- Εντοπισμός και ανάκληση των αναμνήσεων
- Στρατηγικές και τεχνικές μνήμης και λήθης
- Αναπαραστασιακές μνημοστρατηγικές και ληθοστρατηγικές
- Λειτουργίες κοινωνικής μνήμης και λήθης - Οικοδόμηση & διατήρηση της κοινωνικής ταυτότητας
- Το αναπαραστασιακό παρελθόν της Ελλάδας : ένα διακύβευμα μνήμης και λήθης
- Παγκόσμιες εκούσιες και ακούσιες μνήμες
- Αυτοβιογραφικές ρητές και άρρητες αναμνήσεις.
- Ανακεφαλαίωση – Συμπεράσματα

6350 - «Ταυτότητα Φύλου» - “Gender identity”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκοντες: Παναγιώτης Κορδούτης και Άννα Μαντόγλου επικουρούμενοι από τα μέλη του Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας Δρ. Ν. Παπαθανασίου, Υπ. Δρ. Ε. Ο. Χρηστίδη και Υπ. Δρ. Κ. Χρ. Δαουλτζή
Προαπαιτούμενα: Κανένα

Περιγραφή μαθήματος:

Ο σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτήτριες-τές, α) να αποκτήσουν τεκμηριωμένη σύγχρονη γνώση για ζητήματα φύλου και σεξουαλικότητας (και ειδικότερα θέματα σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου) και να έρθουν σε επαφή με τις σύγχρονες επιστημονικές και δεοντολογικές αρχές στην παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε ΛΟΑΤΚΙ άτομα [ΛΟΑΤΚΙ = Λεσβίες, Ομοφυλόφιλα, Αμφιφυλόφιλα, Τρανς, Κουίρ, & Ίντερσεξ άτομα], β) να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο συγκεκριμένα ιστορικά, κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια συνδιαμορφώνουν και ανακατασκευάζουν ζητήματα φύλου και σεξουαλικότητας καθώς και τη συμβολή των κοινωνικών επιστημών στα ζητήματα αυτά, γ) να αναγνωρίσουν την επίδραση των προσωπικών αντιλήψεων και προκαταλήψεων στη στάση τους απέναντι σε συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες και πώς αυτά επηρεάζουν την ποιότητα και το είδος των υπηρεσιών που μπορεί να προσφέρουν, δ) να ενημερωθούν για τις βέλτιστες πρακτικές και τις αρχές δεοντολογίας στην παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας, και ε) να προσδιορίσουν και να αναγνωρίσουν το ρόλο των ειδικών ψυχικής υγείας στην προσέγγιση αυτών των ζητημάτων σε συνέπεια με τις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις και το σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Επιπλέον, οι φοιτήτριες/τές θα κατανοήσουν την σημασία της διαθεματικότητας (intersectionality), δηλαδή του σημείου που διασταυρώνονται διαφορετικές ταυτότητες οι οποίες δέχονται διακρίσεις για την αναγκαία ανάλογη προσαρμογή των υπηρεσιών ψυχικής υγείας (π.χ. ΛΟΑΤΚΙ+ οροθετικά άτομα, σεξεργάτριες-ες, πρόσφυγες).

Θεματικές ενότητες

1. Η παράδοση των ακαδημαϊκών Ψυχολογικών προσεγγίσεων στο ζήτημα της ταυτότητας φύλου: Βασικές έννοιες. Το δίλημμα του βιολογικού ή κοινωνικού φύλου. Η απόκριση της παλαιάς θεωρίας περί διαφορών φύλου (Maccoby & Jacklin, 1974) στο δίλημμα, η ιστορική επιρροή της και η ανατροπή της. Η προσέγγιση στο δίλημμα της Βιο-Εξελικτικής Ψυχολογίας. Η σκοπιά της θεωρίας περί εγκεφαλικής συνδεσιμότητας. Κριτική των δύο προσεγγίσεων. Η θεωρία των κοινωνικών ρόλων. Η θεωρία του κοινωνικά μαθημένου σχήματος φύλου κατά Bem. Η κοινωνική συντήρηση και ο έλεγχος των ρόλων φύλου, η ενδοατομική σύγκρουση ρόλων φύλου, η μειονοτική πίεση και οι κλινικές της συνέπειες.
2. Κοινωνική κλινική ψυχολογία, ψυχιατροποίηση και ιστορία κινήματων
3. Ζητήματα σεξουαλικότητας, φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού: Οι σύγχρονες προσεγγίσεις στην ψυχολογία και τις κοινωνικές επιστήμες.
4. Ζητήματα ταυτότητας φύλου σε κλινικά πλαίσια: αποπαθολογιοποίηση και καλές πρακτικές
5. Ίντερσεξ ταυτότητες: ανθρώπινα δικαιώματα στην Ελλάδα και παγκόσμια, παθολογιοποίηση, διακρίσεις
6. Προκαταλήψεις, στάσεις και αντιλήψεις (ομοφοβία/τρανσφοβία) ειδικών ψυχικής υγείας και η επίδρασή τους στην παροχή υπηρεσιών.
7. Καλές και κακές πρακτικές στην παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε ΛΟΑΤΚΙ άτομα: Οι διεθνείς οδηγίες (Όπως εκφράζονται επίσημα από την Αμερικανική Ψυχολογική Εταιρεία, τον Βρετανικό Σύλλογο Ψυχολόγων, και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας)
8. Διακρίσεις και η επίδρασή τους στην ψυχική υγεία: αναγνώριση, αντιμετώπιση και κλινικά στοιχεία.
9. Έμφυλη βία, κουλτούρα βιασμού, ετεροκανονικότητα και συνεπακόλουθες κοινωνικές αναπαραστάσεις: οι πιθανές επιπτώσεις στην ψυχική υγεία και τα εμπόδια στην αποτελεσματικότητα των σχετικών παρεμβάσεων.

10. Ομοφοβικός και τρανσφοβικός σχολικός εκφοβισμός: Αναγνώριση και αντιμετώπιση. Χαρακτηριστικά συμπεριληπτικού σχολείου.
11. Τα στάδια της αποδοχής και της αποκάλυψης των ΛΟΑΤΚΙ (ΛΟΑΤΚΙ: Λεσβίες, Ομοφυλόφιλα, Αμφιφυλόφιλα, Τρανς, Κουίρ, & Ιντερσεξ άτομα) ταυτοτήτων (coming out)
12. Διαθεματικότητα-διασταύρωση ταυτοτήτων που δέχονται διακρίσεις: αναγνώριση των αναγκών και προσαρμογή των υπηρεσιών ψυχικής υγείας (ενδεικτικά: ΛΟΑΤΚΙ+ οροθετικά άτομα, σεξεργάτριες-ες, πρόσφυγες)
13. ΛΟΑΤΚΙ οικογένειες: τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και ο ρόλος της/του ψυχολόγου

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

Νάνσυ Παπαθανασίου και Έλενα-Όλγα Χρηστίδη (επιμ., 2019). Συμπερίληψη και ανθεκτικότητα. βασικές αρχές ψυχοκοινωνικής στήριξης στα θέματα σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας, έκφρασης και χαρακτηριστικών φύλου. Εκδόσεις Gutenberg

6168 - «Ιδεολογία και Κοινωνική Ψυχολογία» - “Ideology and Social Psychology”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Στο μάθημα εξετάζονται οι στενές σχέσεις που εγκαθιδρύθηκαν και διατηρούνται ανάμεσα στην Ιδεολογία και την Κοινωνική Ψυχολογία. Γίνεται μια προσπάθεια ορισμού της έννοιας «Ιδεολογία» και επιχειρείται μια ιστορική αναδρομή σε σχήματα σκέψης που επηρέασαν τη γένεση και τις κατευθυντήριες μεθοδολογικές και θεωρητικές αρχές της Κοινωνικής Ψυχολογίας.

Θεματικές ενότητες:

- Ο τρόπος επιρροής της Κοινωνικής Ψυχολογίας από την Ιδεολογία, όσον αφορά τις θεματικές, θεωρητικές και μεθοδολογικές επιλογές των Κοινωνικών Ψυχολόγων
- Η συμβολή της Κοινωνικής Ψυχολογίας στην αναπαραγωγή Ιδεολογίας
- Η μελέτη των φαινομένων ιδεολογικής παραγωγής από την Κοινωνική Ψυχολογία με στόχο την ανάδειξη του κριτικού ρόλου που οφείλει να έχει κάθε κοινωνική επιστήμη.

6189 - «Κοινωνική Ταυτότητα και Διομαδικές Σχέσεις»- “Social Identity and Intergroup Relations”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκουσες: Ξένη Χρυσόχου, Καθηγήτρια, Αικατερίνη Γρίβα, Μεταδιδάκτορας

Προαπαιτούμενα: *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία I (6002)*
Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία II (6012)

Περιγραφή μαθήματος:

Η Θεωρία της Κοινωνικής Ταυτότητας (Tajfel & Turner, 1979) αποτελεί ίσως την πλέον σημαίνουσα μεγάλης θεωρητικής και ερμηνευτικής εμβέλειας θεωρία που εμφανίστηκε στην Κοινωνική Ψυχολογία τα τελευταία 30 χρόνια. Αρχικά παρουσιάστηκε ως θεωρία για την ερμηνεία της κοινωνικής αλλαγής, αλλά ουσιαστικά αποτελεί θεωρία για την κατανόηση των διομαδικών σχέσεων γενικά. Στόχος του μαθήματος είναι η διεξοδική μελέτη και κριτική της Θεωρίας της Κοινωνικής Ταυτότητας, αλλά και άλλων συναφών θεωριών, με απώτερο σκοπό την ερμηνεία των

διομαδικών σχέσεων με ιδιαίτερη έμφαση σε διομαδικά φαινόμενα όπως η προκατάληψη και η διάκριση. Επίσης δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε σύγχρονα θέματα τρέχοντος ερευνητικού ενδιαφέροντος που απασχολούν τη διεθνή βιβλιογραφία, όπως η θεωρία της επαφής για τη βελτίωση των διομαδικών σχέσεων, και οι ρυθμιστικοί και διαμεσολαβητικοί παράγοντες της αποτελεσματικότητας της επαφής.

Θεματικές ενότητες:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις της έννοιας της κοινωνικής ταυτότητας – 1: Θεωρία Ρεαλιστικής Σύγκρουσης, Θεωρία Σχετικής Αποστέρησης
- Θεωρητικές προσεγγίσεις της έννοιας της κοινωνικής ταυτότητας – 2: Θεωρία της Κοινωνικής Ταυτότητας (ΘΚΤ)
- Στρατηγικές διαχείρισης της κοινωνικής ταυτότητας
- Θεωρητικές προσεγγίσεις της έννοιας της κοινωνικής ταυτότητας – 3: Θεωρία Αυτό-κατηγοριοποίησης
- Ο εαυτός και η κοινωνική ταυτότητα
- Σημαντικά επιτεύγματα της ΘΚΤ
- Προβλήματα της ΘΚΤ
- Μελλοντικές προκλήσεις για την ΘΚΤ
- Βελτίωση των διομαδικών σχέσεων: Υπόθεση της επαφής
- Ρυθμιστικοί παράγοντες (moderators) της αποτελεσματικότητας της επαφής
- Διαμεσολαβητικοί παράγοντες (mediators) της αποτελεσματικότητας της επαφής
- Εκτεταμένη και Νοερή επαφή
- Πληθυσμιακά ποσοστά μειονοτήτων και προκατάληψη
- Συλλογική δράση και Κοινωνική Αλλαγή
- Η ειρωνεία της αρμονίας – Το παράδοξο των στρατηγικών μείωσης της ανισότητας : Μείωση της προκατάληψη έναντι συλλογικής δράσης.

6210 - «Ερμηνευτικές Διαδικασίες Συμπεριφορών και Ενισχύσεων» - “Interpretative Processes of Behavior and Reinforcement”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Υπότροφος Διδάκτορας ΕΣΠΑ

Προαπαιτούμενα: *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία I (6002)*
Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία II (6012)

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αναφέρεται σε έννοιες και θεωρητικές προτάσεις της Κοινωνικής Ψυχολογίας, οι οποίες μελετούν τους τρόπους μέσω των οποίων τα κοινωνικά υποκείμενα προσλαμβάνουν και εξηγούν τα κοινωνικά γεγονότα, εντοπίζουν και αξιολογούν τις ενισχύσεις των συμπεριφορών τους, διαμορφώνουν εκτιμήσεις και πεποιθήσεις για τα χαρακτηριστικά των άλλων και ενεργοποιούν στρατηγικές αιτιολόγησης για λόγους και συμπεριφορές, οι οποίες στρατηγικές έχουν κανονιστικό χαρακτήρα και συγκεκριμένες ιδεολογικές συνέπειες

Οι θεματικές του μαθήματος είναι:

- Θεωρίες Κοινωνικής Απόδοσης
- Έδρα Ελέγχου (Locus of Control)
- Άρρητες Θεωρίες Προσωπικότητας
- Ψυχολογιοποίηση

**6221 - «Ψυχολογία των Πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών και της Μετανάστευσης» -
“Psychology of migration and multiculturalism”**

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Ξένη Χρυσόχου, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αφορά τη θεώρηση των πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών από τη σκοπιά της κοινωνικής ψυχολογίας. Εξετάζονται τα κοινωνιοψυχολογικά φαινόμενα που αφορούν τις πολυπολιτισμικές κοινωνίες και τη μετανάστευση από την σκοπιά των μεταναστών και των προσφύγων αλλά και της κοινωνίας υποδοχής: η κοινωνιοψυχολογική διαχείριση της αλλαγής περιβάλλοντος, το επιπολιτισμικό άγχος, η διατήρηση και μετάδοση πολιτισμικών αξιών και ταυτότητας, οι διομαδικές σχέσεις, οι προκαταλήψεις, οι διακρίσεις και ο ρατσισμός, η κατασκευή της ετερότητας, οι μειονοτικές, πλειοψηφικές και πολλαπλές ταυτότητες, η υπηκοότητα, η ιδιότητα του πολίτη (citizenship) και τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα, οι θεωρίες δικαιοσύνης και η θετική δράση, οι θεωρίες και οι στρατηγικές της επιπολιτισμοποίησης καθώς και τα διάφορα μοντέλα πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών είναι μερικά από τα θέματα και τις έννοιες που θα μας απασχολήσουν. Η παρουσίαση των θεωριών συνοδεύεται από εμπειρικά δεδομένα ερευνών που έγιναν σε χώρες του λεγόμενου δυτικού πολιτισμού (Ευρώπη, ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία) αλλά ιδιαίτερη συζήτηση αφορά και τον ελληνικό χώρο.

Θεματικές ενότητες:

- Κοινωνική Ψυχολογία και μελέτη των σύγχρονων κοινωνιών
- Η μετακίνηση σε νέα περιβάλλοντα: η οπτική των ανθρώπων που ανήκουν σε μη κυρίαρχες πολιτισμικές ομάδες
- Υποδοχή των μεταναστών και αντιλήψεις για τον Άλλο: οι αντιδράσεις των ανθρώπων που ανήκουν σε κυρίαρχες πολιτισμικές ομάδες
- Η κοινή ζωή στις πολιτισμικά ανομοιογενείς κοινωνίες
- Σύγχρονες κοινωνίες: Αναπαραστάσεις, Ταυτότητα και κοινωνική επιρροή
- Δικαιώματα και Διακρίσεις

**6241 - «Πολύπλοκα Κοινωνικά Δίκτυα και Κοινωνικές Προσομοιώσεις» -
“Complex social networks and social simulations.”**

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Ιωάννης Κατερέλος, Καθηγητής

Προαπαιτούμενα: *Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα II (6094)*

Περιγραφή μαθήματος:

Σε αυτό το μάθημα θα μελετηθεί κατ' αρχήν η θεωρία πολυπλοκότητας όπως αυτή πλαισιώνεται στις κοινωνικές επιστήμες και ειδικότερα στην Ψυχολογία. Τίθενται επιστημολογικά και μεθοδολογικά θέματα της κοινωνιοψυχολογικής έρευνας όπως οι κλασσικοί δυισμοί bottom-up/top-down, inside-out/outside-in, upward causation/downward causation, η ανάδυση (emergence), η ανατροφοδότηση (feedback) και η μη-γραμμικότητα. Ιδιαίτερη σημασία δίδεται στη μέθοδο των προσομοιώσεων (simulations) η οποία χαρακτηρίζεται ως η Τρίτη οδός μεταξύ Παρατήρησης (in situ) και Πειράματος (in vitro): in silico. Παρουσιάζονται διάφορα μοντέλα όπως segregation, sugarscape, El farol, rumors mill, AIDS κτλ. μέσω του δωρεάν λογισμικού Netlogo.

Στη συνέχεια, δίδεται μια εισαγωγή στη θεωρία κοινωνικών δικτύων που αφορά τις βασικές έννοιες όπως τοπολογία δικτύου, στοιχεία δικτύου, αποστάσεις επί του δικτύου, δείκτες κεντρικότητας στο δίκτυο, δυναμικά δίκτυα και μοντέλα εγώ-δικτύου (ego-networks) με έμφαση στα δίκτυα υποστήριξης (support networks). Δίδονται παραδείγματα μέσω του δωρεάν λογισμικού Gephi.

Τέλος, παρουσιάζεται ένα μοντέλο προσομοίωσης στο οποίο εξετάζονται όλες οι προηγούμενες αναφορές τόσο επί της κλινικής αλλά και επί της κοινωνικής ψυχολογικής πρακτικής.

6242 - «Ψυχολογία των διαπροσωπικών σχέσεων II» – “Psychology of Interpersonal Relationships II”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Αχιλλέας Ευθυμίου, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα ασχολείται με την αρχική έλξη μεταξύ δύο ανθρώπων, τη δημιουργία στενής σχέσης, την πορεία, τη διατήρηση και τη διάλυσή της. Παρουσιάζονται οι κλασικές κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες και τα ευρήματα για την διαπροσωπική έλξη και οι πιο πρόσφατες θεωρίες σταδίων και φίλτρων για τη δημιουργία και πορεία της σχέσης, μετά την αρχική έλξη. Αναλύονται διεργασίες και στρατηγικές που υπεισέρχονται στη διατήρηση της σχέσης και φαινόμενα φθοράς και διάλυσής της, όπως οι συγκρούσεις, το ανικανοποίητο στη σχέση, οι εξωδυσιαδικές σχέσεις, η ζήλεια, η επιθετικότητα και η βία. Το μάθημα ολοκληρώνεται με τις θετικές και αρνητικές συνέπειες των σχέσεων αλλά και της απώλειάς τους για τη σωματική και ψυχική υγεία. Στην καλύτερη κατανόηση του μαθήματος συμβάλει η προηγούμενη παρακολούθηση του πρώτου επιπέδου (Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων I).

Θεματικές ενότητες:

Η δημιουργία της στενής διαπροσωπικής σχέσης.

- Διαπροσωπική έλξη. Τι την προξενεί;

Η πορεία και διατήρηση της σχέσης

- Θεωρίες φίλτρων και σταδίων (κατά Kerckhoff & Davis, Murnstein)
- Θεωρίες φίλτρων και σταδίων (κατά Levinger)
- Στρατηγικές διατήρησης των σχέσεων και συνήθεις συμπεριφορές
- Εξωδυσιαδικές σχέσεις και ζήλεια
- Οι αντιδράσεις προς την μη ικανοποιητική σχέση

Συγκρούσεις και διάλυση της σχέσης. Κατανόηση και διαχείριση

- Οι συγκρούσεις στις σχέσεις. Αρνητικές και θετικές πλευρές.
- Αποδόσεις αιτίου για τις συγκρούσεις
- Οι φάσεις διάλυσης της σχέσης κατά Duck
- Η βία στις σχέσεις
- Διαχείριση και επίλυση συγκρούσεων στις σχέσεις

Οι συνέπειες των σχέσεων και της απώλειάς τους

- Επιδράσεις στην σωματική, ψυχική υγεία και ευτυχία.
 - Κατάθλιψη στις στενές σχέσεις
 - Απώλεια και πένθος στη στενή διαπροσωπική σχέση.
-

6298- «Η έννοια της σύγκρουσης στην Κοινωνική Ψυχολογία» - “The notion of conflict in social psychology”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκουσες: Άννα Μαντόγλου, Καθηγήτρια, Αικατερίνη Καραγεώργου, Μεταδιδάκτορας

Προαπαιτούμενο: Κοινωνική Επιρροή I (6053)

Περιγραφή μαθήματος:

Το πέρασμα από μια διπολική συμπεριφορική κοινωνική ψυχολογία Εγώ-Αντικείμενο σε μια τριπολική αλληλεπιδρασιακή Εγώ-Άλλος-Αντικείμενο δηλώνει και το πέρασμα από μια κοινωνική ψυχολογία της ισορροπίας σε μια κοινωνική ψυχολογία της σύγκρουσης. Οι πρώτες κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες επικεντρώνονται στις ενδο-ατομικές διεργασίες και τις διατομικές σχέσεις, στη συνέχεια συγκρίνουν τα άτομα και τις ομάδες και, τέλος, φθάνουν στη μελέτη της αλληλεπιδρασιακής/συγκρουσιακής σχέσης ατόμου και κοινωνίας. Στην κοινωνιοψυχολογική θεώρηση, υπάρχουν θεωρίες που ασχολούνται με την αποφυγή της σύγκρουσης ή την επίλυσή της σ' ένα πλαίσιο διατήρησης της ισορροπίας, του status quo, των εγκαθιδρυμένων κοινωνικών δομών και σχέσεων στην κοινωνία, της διασφάλισης της κοινωνικής τάξης, της συνοχής, της σταθερότητας και της ομοιομορφίας. Υπάρχουν, όμως, και θεωρίες οι οποίες ασχολούνται με την αναζήτηση και τη διατήρηση της σύγκρουσης, με την αμφισβήτηση των κυρίαρχων κοινωνικών κανόνων και του κατεστημένου, με την κοινωνική αλλαγή και την καινοτομία ως αποτέλεσμα της διαχείρισης και επεξεργασίας συγκρουσιακών καταστάσεων.

Η σύγκρουση είναι μια πολύσημη έννοια. Αγκαλιάζει ένα μεγάλο αριθμό φαινομένων που ξεκινούν από το διάλογο, τη διαπραγμάτευση, την αλληλεπίδραση, τη διαφωνία, την απόκλιση, τη διαφορά, τον ανταγωνισμό για να φτάνουν στις πιο ακραίες της μορφές που είναι η διαφθορά, η βία, το πραξικόπημα, η δολοφονία και ο πόλεμος. Θα μπορούσαμε να την ορίσουμε ως μία κοινωνιοψυχολογική κατάσταση στην οποία εμπλέκονται τα άτομα ή οι ομάδες, όταν υπάρχει διαφορά μεταξύ τους. Αυτή η διαφορά μπορεί να είναι πραγματική ή συμβολική και να πάρει τη μορφή κοινωνικών κανόνων, συμφερόντων, στόχων, προσδοκιών, αξιών, ενδιαφερόντων, πεποιθήσεων, απόψεων κλπ.

Στο μάθημα θα γίνει μια σύντομη ιστορική αναδρομή της έννοιας της σύγκρουσης, έτσι όπως έχει αντιμετωπιστεί από τους κοινωνικούς επιστήμονες. Θα παρουσιαστούν μερικοί κεντρικοί άξονες της σύγκρουσης, όπως τα αίτιά της, οι μορφές που παίρνει, οι τρόποι επίλυσής της και τα αποτελέσματα που επιφέρει. Στη συνέχεια, θα παρουσιαστούν κλασσικές κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες αναγνωσμένες υπό το πρίσμα της σύγκρουσης, όπως η γνωστική ισορροπία, η γνωστική ασυμφωνία, η κοινωνική σύγκριση, η ψυχολογική αναδραστικότητα, η κοινωνική απόδοση, οι διομαδικές σχέσεις κ.λπ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα θεωρητικά μοντέλα κοινωνικής επιρροής (λειτουργικό και γενετικό) που συνδέονται ρητά με τη σύγκρουση και τον τρόπο διαχείρισής της (είτε αποφυγή=κοινωνική συμμόρφωση είτε δημιουργία=καινοτομία), και στη θεωρία επεξεργασίας της σύγκρουσης που προσλαμβάνεται ως οργανωτική αρχή των διαδικασιών κοινωνικής επιρροής. Επίσης, θα συζητηθούν ζητήματα «κατασκευής» νέων/συγκρουσιακών αναπαραστάσεων, μέσω των διαδικασιών αντικειμενοποίησης και επικέντρωσης, και ζητήματα αποσιώπησης, διαστρέβλωσης, αποφυγής, επανερμηνείας και περιοριστικών αναγωγών συγκρουσιακών καταστάσεων. Αναφερόμαστε συγκεκριμένα στην ψυχολογιοποίηση της σύγκρουσης ως στρατηγική αντίστασης στην αλλαγή, στις έκδηλες και λανθάνουσες μνήμες που επιλεκτικά κατασκευάζονται για να διαχειριστούν συγκρουσιακές καταστάσεις και στην κοινωνική ταυτότητα, η οποία οικοδομείται και διασφαλίζεται μέσω της διαχείρισης των συγκρούσεων.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή, σκοπός, δομή και περιεχόμενο μαθήματος
- Ιστορική αναδρομή της έννοιας της σύγκρουσης (κοινωνική, πολιτική, οικονομική, ψυχολογική...)
- Τα αίτια της σύγκρουσης, δυνατές μορφές εκδήλωσης και επίλυσης
- Η έννοια της σύγκρουσης στην κοινωνική ψυχολογία
- Επανερμηνεία κλασσικών κοινωνιοψυχολογικών θεωριών υπό το πρίσμα της «σύγκρουσης»

- Η σύγκρουση στις διαδικασίες κοινωνικής επιρροής (από το λειτουργικό στο γενετικό και τριαδικό μοντέλο και αντιστάσεις επιρροής)
- Η θεωρία επεξεργασίας τα σύγκρουσης: «νέα» θεωρητική πρόσληψη των διαδικασιών κοινωνικής επιρροής
- Πειραματικές αποδείξεις που αναδεικνύουν τη σύγκρουση στην αλληλεπίδραση πομπός-δέκτης-διακύβευμα
- Ο ρόλος της σύγκρουσης στην κατασκευή της «πραγματικότητας» (κοινωνικές αναπαραστάσεις)
- Σύγκρουση και κατασκευή/ανακατασκευή του παρελθόντος (κοινωνική μνήμη/λήθη)
- Παραδείγματα μνημονικών συγκρούσεων («αγκάθια του νου»)
- Ερευνητικές εφαρμογές στην κοινωνιοψυχολογική πραγματικότητα (ατομικές και διατομικές συγκρούσεις, συγκρούσεις συμφερόντων, αξιών, ιδεολογιών...)
- Ανακεφαλαίωση – Συμπεράσματα

6311- «Διαστάσεις πολιτικής ψυχολογίας σε καιρούς κρίσης» - “Issues of political psychology in times of crisis”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Ξένια Χρυσόχου, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα θα εξετάζει διάφορες πτυχές της πολιτικής ψυχολογίας και συμπεριφοράς σε περιόδους οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής κρίσης. Θα βασίζεται σε θεωρίες της κοινωνικής και πολιτικής ψυχολογίας και σε έρευνες που έχουν γίνει σε χώρες όπου υπέστησαν βίαιη αναπροσαρμογή σε οικονομικό και κοινωνικο-πολιτικό επίπεδο. Στόχος του μαθήματος είναι να πλαισιώσει τις θεωρίες σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα και να εφοδιάσει τους φοιτητές με θεωρητικά εργαλεία και εμπειρικά τεκμηριωμένες αναλύσεις για να μπορούν να αναλύσουν με τη σειρά τους την κοινωνική πραγματικότητα σε ακραίες συνθήκες

Ενδεικτικές ενότητες του μαθήματος είναι:

- Εισαγωγή: Κρίση, ορισμός και ανάλυση
- Αναπαραστάσεις της κρίσης στον κοινό νοου
- Αναπαραστάσεις της κοινωνικής τάξης
- Συγκρούσεις εντός και μεταξύ ομάδων σε περιόδους κρίσης
- Κινήματα και πολιτική συμμετοχή σε περιόδους κρίσης
- Παράγοντες που ενισχύουν ή αποδυναμώνουν απολυταρχικές ιδεολογίες και συμπεριφορές
- Εκλογική συμπεριφορά και χειραγώγηση
- Επιρροή και κοινωνική αλλαγή
- Ταυτότητες σε συνθήκες κρίσης και κοινωνική αλλαγή
- Ψυχολογία του φόβου, της οργής και του ρίσκου

6171- «Στερότυπα» - «Steteotypes»

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Χαντζή, Καθηγήτρια

Μη διδασκόμενο το 2010-21 λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας Καθηγήτριας Αλεξάνδρας Χαντζή

Προαπαιτούμενα:

Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι (6002) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ (6012)

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

1. Hogg, M., & Vaughan, G. (2010). Κοινωνική Ψυχολογία. Αθήνα: Gutenberg.
2. Βοσνιάδου, Σ. (Επιμ.) (1999). Εισαγωγή στην Ψυχολογία (Τόμος Β'). Αθήνα: Gutenberg.
3. Αλ. Χαντζή: Σημειώσεις Μαθήματος Στερότυπα στο e-class

Περιγραφή μαθήματος:

Τα στερεότυπα αποτελούν το «γνωστικό στοιχείο» της προκατάληψης, ενός φαινομένου με σημαντικές επιπτώσεις στις διομαδικές σχέσεις. Επομένως η μελέτη της διαμόρφωσης, των λειτουργιών και της τροποποίησης των στερεοτύπων κατέχει σημαντική θέση στο χώρο των διομαδικών σχέσεων. Μολονότι η μελέτη των στερεοτύπων και των διαδικασιών στερεοτυποποίησης χαρακτηρίζεται εν πολλοίς – αλλά όχι αποκλειστικά – από ερμηνευτική έμφαση στις ενδοατομικές διαδικασίες, οι πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα του περιεχομένου των στερεοτύπων στηρίζονται σε θεμελιώδεις διαστάσεις των διομαδικών σχέσεων, όπως η σχετική θέση των ομάδων (status) και το είδος της αλληλεξάρτησής τους (συνεργασία – ανταγωνισμός). Στόχος του μαθήματος είναι η κριτική παρουσίαση των θεωρητικών προσεγγίσεων για τη διαμόρφωση των στερεοτύπων και της προκατάληψης, με απώτερο σκοπό την ανάδειξη του ρόλου των δύο αυτών συναφών αλλά διακριτών εννοιών για τις διομαδικές σχέσεις. Επίσης δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε σύγχρονα θέματα τρέχοντος ερευνητικού ενδιαφέροντος που απασχολούν τη διεθνή βιβλιογραφία, όπως, ενδεικτικά, οι σύγχρονες μορφές προκατάληψης.

Θεματικές ενότητες:

1. Ορισμοί για τα στερεότυπα. Σχέσεις μεταξύ στερεοτύπων, προκατάληψης, διάκρισης
2. Θεωρητικές προσεγγίσεις για τη διαμόρφωση των στερεοτύπων: Ψυχοδυναμική προσέγγιση, Κοινωνιο-πολιτισμική προσέγγιση, Θεωρία της ρεαλιστικής σύγκρουσης, Θεωρία κοινωνικής ταυτότητας, Θεωρία αυτό-κατηγοριοποίησης, Γνωστική προσέγγιση, Πλασματική συνάφεια
3. Μέτρηση των στερεοτύπων
4. Αλλαγή Στερεοτύπων
5. Παλαιές και νέες μορφές προκατάληψης
6. Μοντέλο του περιεχομένου των στερεοτύπων
7. Κίνητρα για μη προκατάληψη και η «ρύθμιση» της προκατάληψης
8. Καταστολή στερεοτύπων: Μηχανισμοί και συνέπειες
9. Στερεοτυπική Απειλή

II.4 Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

6121 - «Πολιτισμός και ελεύθερος χρόνος» - “Culture and Free Time”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Κορωναίου, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη του ελεύθερου χρόνου και των δραστηριοτήτων του ως αυτόνομου πεδίου γνώσης των κοινωνικών επιστημών και ιδιαίτερα της κοινωνιολογίας. Στις σημερινές συνθήκες κρίσης των ευρωπαϊκών κοινωνιών είναι φανερό ότι οι αναδιαρθρώσεις της αγοράς εργασίας (ελαστικά ωράρια, αύξηση της ανεργίας, επιμήκυνση του εργάσιμου χρόνου, δεύτερη εργασία) σε συνδυασμό με τη γενίκευση του ατομικιστικού πνεύματος προσδίδουν μια νέα δυναμική στη μελέτη του ελεύθερου χρόνου. Ο ελεύθερος χρόνος ως κατάκτηση μακρόχρονων σκληρών αγώνων των εργαζομένων απειλείται όχι μόνο από τις αλλαγές στην εργασία αλλά και από την προώθηση της ανέλεγκτης εμπορευματοποίησης των δραστηριοτήτων του. Στο πλαίσιο αυτό, αντικείμενο μελέτης είναι οι ατομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές αξίες που διαμορφώνονται στη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου, το περιεχόμενο και οι σημασίες των ποικίλων δραστηριοτήτων του (από το τηλεοπτικό θέαμα μέχρι τον αθλητισμό) και οι συνολικές επιπτώσεις στην κουλτούρα και την πολιτιστική ανάπτυξη.

Θεματικές ενότητες:

- Ο ελεύθερος χρόνος: αυτόνομο πεδίο μελέτης των κοινωνικών επιστημών
- Ελεύθερος χρόνος και εργασία
- Η ισορροπία των κοινωνικών χρόνων στη σύγχρονη εποχή
- Οι πολιτιστικές δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου

6169-«Κοινωνιολογία της εργασίας» -

“Sociology of work”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Κορωναίου, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη της εργασίας στο πλαίσιο των ποικίλων αλλαγών - οικονομικών, κοινωνικών, ιδεολογικών - που παρατηρούνται στις ευρωπαϊκές κοινωνίες κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

Παίρνοντας υπόψη τα νέα επιστημολογικά ζητήματα που θέτουν οι ραγδαίες αναδιαρθρώσεις της εργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και τις επιπτώσεις τους στους εργαζόμενους, επιχειρούμε τη μελέτη των αντικειμενικών και υποκειμενικών διαστάσεων της εργασιακής δραστηριότητας με έμφαση στα παρακάτω θέματα:

α) *Αντικειμενικές διαστάσεις της εργασίας:* Η εργασία ως ανθρώπινη δραστηριότητα και ιστορική συνθήκη του ατόμου, η εργασία ως κοινωνικά θεσμοποιημένη διαδικασία, ο χρόνος και ο χώρος

εργασίας, η «απομυθοποίηση» και οι νέες σημασίες της εργασίας, η εργασία ως κοινωνική αξία, κ.ά.

β) *Υποκειμενικές διαστάσεις της εργασίας*: Η εργασία ως παράγοντας διαμόρφωσης της ατομικής και κοινωνικής ταυτότητας, η ικανοποίηση και η δυσαρέσκεια από την εργασία, οι ψυχοκοινωνικές συνέπειες της ανεργίας, οι ανθρώπινες δυποκειμενικές και ομαδικές σχέσεις στο χώρο εργασίας, οι εντάσεις και το εργασιακό στρες, το σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης, κ.ά.

Θεματικές ενότητες:

- Κοινωνία και εργασία
- Εργασία και απασχόληση
- Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις του εργασιακού στρες
- Ψυχοκοινωνικές συνέπειες της ανεργίας

6216- «Κοινωνιολογία της Υγείας » -

“Sociology of Health and Illness”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων: Γιώργος Αλεξιάς, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Η «Κοινωνιολογία της Ιατρικής» ή «Κοινωνιολογία της Ασθένειας και της Υγείας» (Sociology of Health and Illness) ασχολείται με τη φύση της ιατρικής ως επάγγελμα και ως μορφή κοινωνικής δραστηριότητας. Η οπτική της «Κοινωνιολογίας της Υγείας» ξεφεύγει από την παθητική αναπαραγωγή της ιατρικής αντίληψης για την υγεία, την ασθένεια, τη ζωή και το θάνατο, τη σχέση με τον ασθενή και την ευρύτερη κοινωνία, αντίληψη η οποία αγνοεί το ρόλο και τη σημασία των δρώντων υποκειμένων. Επίσης, κριτικά αναλύει τη διαδικασία γέννησης, επαγγελματοποίησης και εδραίωσης της επιστημονικής ιατρικής, ως τη μονοπωλιακή μορφή παροχής υπηρεσιών υγείας στις σύγχρονες κοινωνίες. Αναφορά γίνεται αρχικά στο ρόλο των κοινωνικών επιστημών και ιδιαίτερα της Κοινωνιολογίας και της Ψυχολογίας στη μελέτη των φαινομένων της Υγείας και της ασθένειας, με άμεση αναφορά στην κοινωνική, ψυχολογική και πολιτισμική διάστασή τους. Επιπλέον, η Κοινωνιολογία της Υγείας ασχολείται με την ανάδειξη του κοινωνικού χαρακτήρα της επιστημονικής γνώσης, επιχειρώντας την αποδόμηση του επιστημονικού ιατρικού λόγου, και την επανασύστασή του ως μορφή κοινωνικής δράσης. Η κριτική διάσταση της Κοινωνιολογίας της Υγείας έγκειται στην προσπάθεια ανάδειξης του κοινωνικού χαρακτήρα και περιεχομένου των περισσότερων ιατρικών όρων (θάνατος, ασθένεια), και σχέσεων (γιατρός-ασθενής). Τέλος, αναφορά γίνεται στην ιστορική πορεία ανάπτυξης τόσο της σύγχρονης επιστημονικής δυτικής ιατρικής όσο και της διαμόρφωσης της Κοινωνιολογίας της Υγείας σε εξειδικευμένο γνωστικό αντικείμενο.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Βασικές κοινωνιολογικές αρχές για τη μελέτη των φαινομένων της υγείας και της ασθένειας
- Ιστορική παρουσίαση της Κοινωνιολογίας της Υγείας
- Ιστορική παρουσίαση της Επιστημονικής Ιατρικής
- Η κοινωνική, ψυχολογική, πολιτισμική διάσταση της Υγείας και της Ασθένειας
- Δυτική φιλοσοφική παράδοση: η διάκριση σώμα-πνεύμα
- Επιστημονική ιατρική
- Το «Μάθημα της Ανατομίας»
- Η επαγγελματοποίηση της επιστημονικής ιατρικής
- Ο κοινωνικός Χαρακτήρας της επιστημονικής ιατρικής
- Ο Θάνατος ως Κοινωνικό φαινόμενο
- Η Ιατρικοποίηση του χρόνου

- Συμπερασματικές παρατηρήσεις
-

6229-«Κοινωνιολογία του Σώματος» - “Sociology of the Body”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων: Γιώργος Αλεξιάς, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Το ανθρώπινο σώμα αποτελεί ένα γνωστικό πεδίο και ένα αντικείμενο μελέτης που παραδοσιακά έχει ταυτιστεί με τις θετικές επιστήμες οι οποίες εστιάζοντας στη βιολογική βάση του αποκτούν το μονοπωλιακό λόγο για τη λειτουργία και ύπαρξή του. Η δυτική καρτεσιανή φιλοσοφική παράδοση και η διάκριση ανάμεσα σε σώμα και πνεύμα προσδιόρισε το σώμα ως αντικείμενο ενασχόλησης των θετικών επιστημών, ιδιαίτερα της ιατρικής και της βιολογίας. Οι γρήγοροι ρυθμοί ανάπτυξης των νέων τεχνολογιών οι οποίες τροποποιούν ριζικά την υπόσταση του ανθρώπινου σώματος (πλαστική, προσθετική ιατρική, μεταμοσχεύσεις οργάνων και μελών του σώματος άλλων ατόμων, εμφυτεύσεις μηχανημάτων, καθετήρων, cyborgs και ηλεκτρονικές μορφές αναπαράστασης του ανθρώπινου σώματος (avatars)), σε συνδυασμό με τις ραγδαίες αλλαγές στη δομή των σύγχρονων κοινωνιών και την αδυναμία αντιμετώπισης από την κοινωνιολογία του κλασικού ερωτήματος της σχέσης μεταξύ κοινωνικής δομής και κοινωνικού δράστη για την εξήγηση της κοινωνικής συμπεριφοράς, επιβάλλουν την ανάλυση της διάστασης του σωματοποιημένου υποκειμένου. Το ανθρώπινο σώμα αποτελεί μια βιολογικο-κοινωνική υπόσταση η οποία στο πλαίσιο μιας δυναμικής διαδικασίας δεν παραμένει στατική αλλά εξελίσσεται. Το μάθημα στοχεύει στην καταγραφή και παρουσίαση της κοινωνιολογικής οπτικής αναφορικά με την πρόσληψη και μελέτη του σώματος, εισάγοντας το φοιτητή στις βασικές έννοιες που σκιαγραφούν το γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας του Σώματος.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή
- Η ιστορική προοπτική της ανάλυσης του σώματος
- Δυτική φιλοσοφική παράδοση: η διάκριση σώμα-πνεύμα
- Σχέση δομής και δράσης
- Το «Σώμα σε Κίνδυνο»
- E. Goffman - P. Bourdieu - N.Elias
- Το σώμα στην Κοινωνική Ανθρωπολογία
- Φιλοσοφική διάσταση της κοινωνιολογικής θεώρησης
- Κοινωνική κατασκευή του σώματος - Γενεαλογία του σώματος - Φαινομενολογία - σωματοποίηση
- Το «σωματοποιημένο» κοινωνικό υποκείμενο - Η εξορθολογικοποίηση των συναισθημάτων
- Το μεταμοντέρνο σώμα – Χρόνος και Χώρος - Το παγκοσμιοποιημένο σώμα
- Δυνητικά Σώματα, Μετα-σώματα
- Συμπερασματικές Παρατηρήσεις.

6263- «Κυβερνοψυχολογία Ι: Μέθοδοι & Τεχνικές Διαδικτυακής & Δυνητικής Έρευνας» “Cyberpsychology I: Methods and Techniques for Online and Virtual Research.”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκοντες: Κωνσταντίνος Κοσκινάς, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση και κατανόηση των διαφορετικών μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται στην πραγματοποίηση διαδικτυακής και δυνητικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων εξετάζονται μεθοδολογικές στρατηγικές, μέθοδοι και τεχνικές δειγματοληψίας που υιοθετούνται στο αντικείμενο της Κυβερνοψυχολογίας. Ειδικότερα, εξετάζεται η διαδικασία εξέλιξης της διεξαγωγής έρευνας από την προ διαδικτύου εποχή στην έρευνα με την υποστήριξη της τεχνολογίας και στην έρευνα στα ψηφιακά περιβάλλοντα, μέσα από διαφορετικούς τύπους μεθόδων: ανάλυση περιεχομένου, συνεντεύξεις, focus groups, ερωτηματολόγια, διαδικτυακά πειράματα, συμμετοχική παρατήρηση και άλλες. Έμφαση δίνεται, επίσης, στη διαφοροποίηση της διαδικτυακής από τη δυνητική έρευνα ήτοι στη διεξαγωγή ερευνητικής διαδικασίας σε τρισδιάστατα περιβάλλοντα, δυνητικούς κόσμους και διαδικτυακά παιχνίδια. Με την ολοκλήρωση των θεματικών ενοτήτων του μαθήματος της Κυβερνοψυχολογίας I, οι φοιτητές θα είναι σε θέση: α) να αναγνωρίζουν τη διαφορά μεταξύ έρευνας εκτός διαδικτύου και έρευνας εντός διαδικτύου, β) να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ διαδικτυακής και δυνητικής έρευνας, γ να διαμορφώνουν τη μεθοδολογία και να επιλέγουν μεθόδους και τεχνικές για την πραγματοποίηση έρευνας σε ψηφιακό περιβάλλον, και δ) να αναγνωρίζουν τα όρια και τους περιορισμούς της οργάνωσης ερευνητικών πρωτοκόλλων σε τεχνολογικά διαμεσολαβούμενα περιβάλλοντα. Η εξέταση του μαθήματος πραγματοποιείται με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου υπάρχει η επιλογή εκπόνησης προαιρετικής εργασίας με ενισχυτική βαθμολογία στον τελικό βαθμό.

Θεματικές Ενότητες Μαθήματος:

- Εισαγωγή
- Διαδικτυακή Κοινωνική Έρευνα: Ζητήματα Μεθοδολογίας
- Ποσοτικές μέθοδοι διαδικτυακής έρευνας
- Ποιοτικές μέθοδοι διαδικτυακής έρευνας
- Μικτές (υβριδικές) μέθοδοι διαδικτυακής έρευνας
- Κατασκευή Ερευνητικού Πρωτοκόλλου I
- Δυνητική Κοινωνική Έρευνα: Ζητήματα Μεθοδολογίας
- Έρευνα στους Δυνητικούς Κόσμους
- Έρευνα στα Διαδικτυακά παιχνίδια
- Μικτές (υβριδικές) μέθοδοι δυνητικής έρευνας
- Κατασκευή Ερευνητικού Πρωτοκόλλου II
- Κοινωνική έρευνα σε ψηφιακό περιβάλλον: Δυνατότητες και περιορισμοί
 - Συμπεράσματα

6313 - «Στρατηγικές αναζήτησης πληροφορίας: η βιβλιογραφική έρευνα στο ηλεκτρονικό περιβάλλον ως χώρος προβλήματος» -

“The “problem space” of Information seeking: strategies for bibliographic search in electronic environment”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου:

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκουσες: Χριστίνα Κανάκη, Γεωργία Λειβανά- Ε.ΔΙ.Π. Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Περιγραφή μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των στρατηγικών αναζήτησης της πληροφορίας, όπως διαμορφώνονται στο ηλεκτρονικό περιβάλλον και επηρεάζουν την πληροφοριακή συμπεριφορά των ατόμων.

Η αναζήτηση της πληροφορίας προσεγγίζεται ως μια σύνθετη γνωστική διεργασία, εντός της οποίας εντάσσεται η βιβλιογραφική έρευνα και εξετάζεται ως "χώρος προβλήματος" προς επίλυση.

Σε αυτό το πλαίσιο, αναλύονται τα στάδια του αρχικού και του τελικού στόχου, οι ενδιάμεσες στρατηγικές-ευρετικές λύσεις, καθώς και οι παράγοντες που επηρεάζουν την διαμόρφωση αποτελεσματικών στρατηγικών αναζήτησης.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή στην έννοια «Πληροφορία»
 - Πηγές Πληροφόρησης: προσδιορισμός και είδη πηγών
 - Στρατηγικές αναζήτησης: είδη - χαρακτηριστικά – παράγοντες επίδρασης
 - Μοντέλα αναζήτησης πληροφορίας
 - Αναζήτηση πληροφορίας - Πληροφοριακά συστήματα – Μέθοδοι – Τεχνικές
 - Αξιολόγηση πηγών πληροφόρησης
 - Συμπεράσματα για τη διαδικασία αναζήτησης της πληροφορίας, τα στάδια εξέλιξής της και την μεταξύ τους αλληλεπίδραση
 - Ακαδημαϊκή κουλτούρα: δεοντολογία, πρόσβαση και θεμιτή χρήση της πληροφορίας
-

6326 -«ΣΕΜ Δυνητοποίηση I: Κυβερνοέγκλημα και Διαδικτυακή Εξάρτηση» - “Seminar on Virtuation I: Cybercrime and Internet Addiction .”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκοντες: Κωνσταντίνος Κοσκινάς, Καθηγητής

Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική με ανώτατο όριο δύο (2) απουσιών

Περιγραφή μαθήματος:

Το Σεμινάριο Δυνητοποίησης I εστιάζει τις εργασίες του στα θέματα του Κυβερνοεγκλήματος και της Διαδικτυακής εξάρτησης. Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου οι φοιτητές καλούνται να εκπονήσουν εργασία σε ένα από τα δύο (2) αντικείμενα του Σεμιναρίου: α) Κυβερνοέγκλημα, β) Διαδικτυακή εξάρτηση. Στη διάρκεια του Σεμιναρίου οι φοιτητές πραγματοποιούν τρεις (3) εισηγήσεις στο επιλεγμένο θέμα εργασίας τους καλύπτοντας τους εξής άξονες ανάπτυξης: 1) Θεωρητική επισκόπηση, β) Μεθοδολογία, γ) Παρουσίαση Μελέτης Περίπτωσης (Case Study). Η εξέταση του μαθήματος πραγματοποιείται με παράδοση απαλλακτικής εργασίας στο τέλος του εξαμήνου.

6363 – «Εισαγωγή στην Ποιοτική Έρευνα» - “Introduction to Qualitative Research”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων: Αλέξης Μπράϊλας, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στη θεωρία και την πρακτική της ποιοτικής έρευνας με έμφαση στην έρευνα στην ψυχολογία και τις κοινωνικές επιστήμες. Η εστίαση του μαθήματος είναι στην κριτική αξιοποίηση των ερευνητικών τεχνικών σε κάθε φάση της ερευνητικής διαδικασίας, από τη συλλογή των εμπειρικών δεδομένων μέχρι και την επικοινωνία των αποτελεσμάτων. Στόχος είναι οι φοιτητές να έχουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος μια συμμετοχική μαθησιακή εμπειρία ισόμορφη προς αυτή ενός ποιοτικού ερευνητή στην ψυχολογία. Κάθε συνάντηση περιλαμβάνει ένα διακριτό τμήμα διάλεξης και ένα διακριτό τμήμα με βιωματικές δραστηριότητες προσομοιώσεις ποιοτικών τεχνικών και ομαδική εποπτεία.

Θεματικές Ενότητες

Στις ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνονται οι παρακάτω θεματικές: Εισαγωγή στην ποιοτική έρευνα. Οντολογικό και επιστημολογικό πλαίσιο της ποιοτικής έρευνας. Ιστορική αναδρομή στις ποιοτικές προσεγγίσεις. Διαφορές ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ποιοτικής έρευνας. Σχεδιασμός της ποιοτικής έρευνας. Ποιοτικές έρευνες επισκόπησης. Μέθοδοι και στρατηγικές συλλογής ποιοτικών εμπειρικών δεδομένων. Συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης. Οργάνωση των ποιοτικών δεδομένων και λογισμικό υποστήριξης της ποιοτικής διαδικασίας. Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων. Θεματική Ανάλυση και φαινομενολογικές προσεγγίσεις. Αφηγηματικές προσεγγίσεις και ανάλυση λόγου. Θεμελιωμένη Θεωρία. Ζητήματα δεοντολογίας και καλές πρακτικές. Ερευνητική τριγωνοποίηση. Κριτήρια ποιότητας στην ποιοτική έρευνα. Ο ρόλος και η στάση του ερευνητή και αναστοχαστικότητα. Η επικοινωνία της ποιοτικής έρευνας και η συγγραφή της ερευνητικής αναφοράς. Ψηφιακά εργαλεία και νέες δυνατότητες. Συμμετοχικές, πολυτροπικές, και δημιουργικές προσεγγίσεις στην ποιοτική έρευνα. Έρευνα Δράσης, έρευνα για την κοινότητα και έρευνα με την κοινότητα: Η ποιοτική έρευνα ως ακτιβισμός. Μετα-ποιοτικές προσεγγίσεις και οντολογική στροφή. Μεικτές προσεγγίσεις, συνδυασμός και απόδοση διαφορετικών μεθόδων ποιοτικής έρευνας.

6206- «Νεολαία, οπτικοακουστική εκπαίδευση & μέσα κοινωνικής δικτύωσης»- “Youth, audiovisual education and Social Media”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Κορωναίου, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάδειξη των εκτός σχολείου πολύμορφων εκπαιδευτικών διαδικασιών που διαμορφώνονται στην εποχή των νέων τεχνολογιών της πληροφόρησης και της επικοινωνίας. Σε μια εποχή αβεβαιότητας για το μέλλον της εργασιακής δραστηριότητας, τα παραδοσιακά και σύγχρονα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, καθώς και οι νέες τεχνολογίες και το Διαδίκτυο, καλούνται να συμβάλουν δυναμικά στην ατομική και κοινωνική ανάπτυξη, στην εξισορρόπηση εργάσιμου και ελεύθερου χρόνου και στην ενεργητική συμμετοχή των πολιτών στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διερεύνηση και μελέτη των ποικίλων πρακτικών της χρήσης του Διαδικτύου στο πλαίσιο της αυτομόρφωσης και ετερομόρφωσης των υποκειμένων εκτός του επίσημου σχολικού θεσμού.

6304 - «Δεοντολογία και Βιοηθική στις επιστήμες του ανθρώπου» -

“Ethics and Bioethics in the Humanities ”

Επιλογής εαρινού εξαμήνου

Διδάσκουσα: Ισμήνη Κριάρη, Καθηγήτρια / Φερενίκη Παναγοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

The subject of this course is the developments in the fields of medicine and biology and their impact on personal and social relationships, with special reference to perceptions pertaining to the exercise of fundamental rights.

6314- «Συγγραφή επιστημονικών κειμένων: Κανόνες, δυνατότητες, περιορισμοί» -

“Writing scientific papers: standards, options, limitations”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκουσες: Χριστίνα Κανάκη, Γεωργία Λειβανά, Ε.Δι.Π. Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Περιγραφή του μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την συγγραφή επιστημονικών κειμένων. Αναλύονται οι βασικές έννοιες και τα χαρακτηριστικά της επιστημονικής γραφής, δίνοντας έμφαση στο πεδίο της Ψυχολογίας. Παράλληλα επιδιώκεται η εμπέδωση και η εφαρμογή των κανόνων και των προτύπων συγγραφής εργασιών, όπως καθιερώνονται από το μορφότυπο της American Psychological Association.

Θεματικές ενότητες:

- Η επιστημονική γραφή και τα χαρακτηριστικά της
- Βασικές αρχές για την συγγραφή στο πεδίο της Ψυχολογίας
- Είδη εργασιών στην Ψυχολογία
- Διαδικασία συγγραφής – επιμέρους στάδια με έμφαση στην επισκόπηση της βιβλιογραφίας
- Πρότυπο Α.Ρ.Α. : Δομή κειμένου – Παραπομπές και βιβλιογραφικές αναφορές
- Χρήση διαδικτυακών εργαλείων για την εφαρμογή του προτύπου Α.Ρ.Α.
- Χαρακτηριστικά του γραπτού λόγου στο ακαδημαϊκό πλαίσιο
- Προφορική παρουσίαση εργασιών
- Ηθική χρήση της πληροφορίας (προστασία πνευματικών δικαιωμάτων, κανόνες δεοντολογίας, ζητήματα λογοκλοπής)

**6338- «ΣΕΜ Δυνητοποίηση II: Μέσα & Τεχνικές Διαδικτυακής Εκπαίδευσης» -
“ Seminar on Virtuation II: Means and Techniques for e-Learning»**

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκοντες: Κωνσταντίνος Κοσκινάς, Καθηγητής

Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική με ανώτατο όριο 2(δύο) απουσιών

Περιγραφή μαθήματος:

Το Σεμινάριο Δυνητοποίησης II εστιάζει τις εργασίες του στα Μέσα και στις Τεχνικές της Διαδικτυακής Εκπαίδευσης. Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου οι φοιτητές καλούνται να εκπονήσουν εργασία τη διάρκεια του Σεμιναρίου οι φοιτητές πραγματοποιούν τρεις (3) εισηγήσεις στο επιλεγμένο θέμα εργασίας τους καλύπτοντας τους εξής άξονες ανάπτυξης 1) Θεωρητική επισκόπηση, β) Μεθοδολογία, γ) Παρουσίαση Μελέτης Περίπτωσης (Case Study). Η εξέταση του μαθήματος πραγματοποιείται με παράδοση απαλλακτικής εργασίας στο τέλος του εξαμήνου

6364 – «Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας» - “Career Counseling.”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων: Δημήτριος Θεοδοσιάκης, Ε.Δι.Π.

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα στοχεύει στην επαρκή κατάρτιση σχετικά με τις τρέχουσες εξελίξεις και τη σύγχρονη έρευνα στο χώρο της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας. Αποτελεί εισαγωγή σε ένα είδος συμβουλευτικής που στοχεύει στην υποστήριξη της δια βίου επαγγελματικής ανάπτυξης. Οι σύμβουλοι σταδιοδρομίας καλούνται να διαχειριστούν θέματα σταδιοδρομίας, λήψης εκπαιδευτικών και εργασιών αποφάσεων, διαχείρισης μεταβάσεων, επίλυσης συγκρούσεως ή προβλημάτων στον εργασιακό χώρο, εξισορρόπησης της προσωπικής και εργασιακής ζωής,

επανασχεδιασμού σταδιοδρομίας καθώς και ζητήματα εργασιακού στρες και επαγγελματικής δυσαρέσκειας που αναδύονται στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον.

Εξετάζονται: Η φύση-λειτουργίες-σκοπός-στάδια-διαδικασία Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας Ανάπτυξη δεξιοτήτων συμβουλευτικής. Δεξιότητες συναισθηματικής επάρκειας. Συμβουλευτική και Νέες τεχνολογίες. Βασικές αρχές και τεχνικές Επικοινωνίας, Διαμεσολάβησης. Hard skills, Soft skills. Αναζήτηση εργασίας (πληροφόρηση, συνέντευξη, βιογραφικό σημείωμα). Βασικές θεωρίες επαγγελματικής ανάπτυξης. Μοντέλα Λήψης αποφάσεων. Μέθοδοι και εργαλεία διερεύνησης της επαγγελματικής ταυτότητας και ανάπτυξης της αυτογνωσίας: Προσωπικότητα-Επαγγελματικά Ενδιαφέροντα-Ικανότητες. Επαγγελματικός προσανατολισμός και Εκπαιδευτικός θεσμός. Συμβουλευτική μεταβάσεων: μετακινήσεις, ανεργία, επανένταξη στην αγορά εργασίας. Δυσλειτουργικές σκέψεις για τη σταδιοδρομία. Εργασιακές αξίες και επαγγελματική ικανοποίηση. Η συμβουλευτική για την πρόληψη και αντιμετώπιση του εργασιακού στρες – εξισορρόπηση προσωπικής και εργασιακής ζωής. Επαγγελματική συμβουλευτική και φύλο. Συμβουλευτική ειδικών κατηγοριών (μαθητικός πληθυσμός, έφηβοι) και ευάλωτων κοινωνικά ομάδων (άνεργοι, μετανάστες, φυλακισμένοι, εξαρτημένοι, ΑΜΕΑ, ΝΕΕΤS). Σύγχρονες προσεγγίσεις. Διαπολιτισμική συμβουλευτική και Κοινωνικές διακρίσεις. Στοιχεία δεοντολογίας επαγγελματικής συμβουλευτικής.

II.5 Θεματική: Παιδαγωγική-Διδακτική Κατάρτιση στις Κοινωνικές Επιστήμες

Σκοπός της νέας θεματικής «Παιδαγωγική-Διδακτική Κατάρτιση στις Κοινωνικές Επιστήμες» είναι οι ενδιαφερόμενοι από όλα τα τμήματα του Παντείου Πανεπιστημίου να αποκτήσουν τις απαραίτητες διδακτικές και παιδαγωγικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για να σχεδιάζουν και να πραγματοποιούν εκπαιδευτικό έργο. Η επιτυχής παρακολούθηση των τριών μαθημάτων, τα οποία εξαιρούνται από τις παραμέτρους λήψης πτυχίου και δηλώσεων των εξαμήνων, όπως και από τον υπολογισμό του τελικού μέσου όρου βαθμολογίας, οδηγεί σε βεβαίωση, που θα απονέμεται από τη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών του Παντείου Πανεπιστημίου, με την οποία θα πιστοποιείται, εν μέρει, η απόκτηση Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας. Για την πλήρη απόκτηση Παιδαγωγικής Επάρκειας υπολείπονται μαθήματα, τα οποία θα μπορέσει να συμπληρώσει ο φοιτητής, μόλις ολοκληρωθεί το Ειδικό Πρόγραμμα Σπουδών Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας του Πανεπιστημίου. Η πιστοποιημένη Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια, είναι, πλέον, αναγκαίο τυπικό προσόν για την επαγγελματική απασχόληση στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση

6365 – «Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη»- “

"Introduction to Pedagogical Science" ”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Παιδαγωγική-Διδακτική Κατάρτιση στις Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκων: Αχιλλέας Ευθυμίου, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος :

Η Παιδαγωγική είναι μια πνευματική, ανθρωπιστική και εφαρμοσμένη κοινωνική Επιστήμη, η οποία έχει ως έργο την έρευνα όλων των προβλημάτων, που έχουν σχέση με την αγωγή του νέου ανθρώπου. Η επιστήμη αυτή, ενδιαφέρεται για την ολιστική εξέλιξη του παιδιού, σωματική, ψυχική, διανοητική και ηθική. Σημαντική είναι η σύνδεσή της, κυρίως με την Ψυχολογία, αλλά και με άλλες επιστήμες (ανθρωπιστικές, κοινωνικές κλπ.).

Η Παιδαγωγική ως επιστήμη, αναφέρεται στην Αγωγή των παιδιών και μελετά τους τρόπους και τα εκπαιδευτικά συστήματα, με τα οποία αυτή επιτυγχάνεται. Στην Παιδαγωγική υπάρχει σαφώς προσδιορισμένο αντικείμενο, η μελέτη αρχών και στρατηγικών διαχείρισης και οργάνωσης της τάξης, οι οποίες υπερβαίνουν τη γνώση συγκεκριμένων αντικειμένων, καθώς διασφαλίζεται ένα πλέγμα νοητικών αναπαραστάσεων αναγκαίων, για την ερμηνεία και την κατανόηση της Αγωγής και της Μάθησης. Η Παιδαγωγική δεν περιορίζεται στην παιδική ηλικία και μάλιστα στην αγωγή του παιδιού στο σχολείο, αλλά αφορά γενικότερα την εκπαίδευση του ανθρώπου.

Οι βασικοί Γνωστικοί Στόχοι του Μαθήματος, είναι :

- η εισαγωγή στις θεμελιώδεις έννοιες της Παιδαγωγικής επιστήμης, μέσα από τη διαχρονική της εξέλιξη
- η κατανόηση του αντικειμένου της Παιδαγωγικής και των βασικότερων θεωριών της, μαζί με την επιστημολογική του προέλευση
- η συσχέτιση της Παιδαγωγικής, με τις άλλες ανθρωπιστικές επιστήμες
- η εισαγωγή των επιμορφούμενων στις βασικές θεωρίες (νοημοσύνης, γνωστικής ανάπτυξης και κινήτρων) που σχετίζονται με τη μάθηση
- η εξοικείωσή τους με τις εφαρμογές αυτών των θεωριών, σε πρακτικό πεδίο

- η κατανόηση των τρόπων, με τους οποίους, παιδιά και έφηβοι μπορούν να μαθαίνουν, ώστε να έχουν υψηλά μαθησιακά αποτελέσματα και να εντάσσονται στο σχολικό πλαίσιο αλλά και την ευρύτερη σχολική κοινότητα με επιτυχία
- η εύρεση λύσεων, βασισμένες στις αρχές της Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, σε προβλήματα που αφορούν τη μάθηση, τη διδασκαλία και τη συμπεριφορά των μαθητών

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ή επιμέρους ενοτήτων αυτού, οι φοιτητές-τριες αναμένεται:

- να κατανοούν τη διεπιστημονική διαδικασία της μάθησης και της αγωγής, συσχετίζοντας τα πορίσματα της Παιδαγωγικής, με αυτά της Ψυχολογίας
- να περιγράφουν και να προσδιορίζουν το γνωστικό αντικείμενο της Παιδαγωγικής Επιστήμης εν γένει και των βασικών επιμέρους κλάδων της
- να γνωρίζουν όρους, φαινόμενα, θεωρίες, που αφορούν την Παιδαγωγική Επιστήμη
- να διακρίνουν τις μεθόδους και τεχνικές έρευνας, που χρησιμοποιούνται στην Παιδαγωγική Επιστήμη
- να αναγνωρίζουν την επίδραση της κληρονομικότητας και του περιβάλλοντος, στην εξέλιξη του ανθρώπου
- να προσδιορίζουν επιστημολογικά ζητήματα και προβλήματα, που ανακύπτουν από την μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας

Ενδεικτικές Ενότητες:

- Βασικές έννοιες της Παιδαγωγικής: Αγωγή, Παιδεία/Μόρφωση, Εκπαίδευση
- Εμπειρικές Μέθοδοι (Παρατήρηση, Πείραμα, κ.λ.π.)
- Φιλοσοφικές Μέθοδοι (Ερμηνευτική, Διαλεκτική, Φαινομενολογική)
- Συγκριτική Παιδαγωγική (Ελληνική εκπαίδευση και Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πραγματικότητα)
- Η Διεπιστημονικότητα της Παιδαγωγικής. Οι όμορες προς την Παιδαγωγική επιστήμες (Ψυχολογία και Κοινωνιολογία)
- Οι πηγές της Παιδαγωγικής γνώσης: Εκπαιδευτική πρακτική, φιλοσοφικός στοχασμός, βιβλιογραφική τεκμηρίωση, επιστημονική έρευνα
- Γνωστικές Θεωρίες Μάθησης (Γενετική Επιστημολογία του J.Piaget, Ανακαλυπτική μάθηση του J.Bruner)
- Κοινωνικογνωστικές θεωρίες Μάθησης (Κοινωνικός Εποικοδομισμός του L.Vygotski, Θεωρία της επεξεργασίας της Πληροφορίας των Newell και Simon)
- Νέες τάσεις και μορφές αγωγής: παιδαγωγική Α.Μ.Ε.Α., Περιβαλλοντική αγωγή, αγωγή υγείας, αγωγή καταναλωτή, αισθητική αγωγή, διαπολιτισμική εκπαίδευση κ.ά.
- Σύγχρονοι παιδαγωγικοί προσανατολισμοί: Αγωγή για τα δικαιώματα του παιδιού, τεχνολογικός αλφαριθμητισμός, «ευέλικτη ζώνη» κ.ά.

6366 – «Εκπαιδευτική Αξιολόγηση» - “Educational assessment”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Παιδαγωγική-Διδακτική Κατάρτιση στις Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκουσα: Μαρία Ντοροπούλου, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος:

Στο μάθημα παρουσιάζονται κεντρικές θεωρίες της εκπαιδευτικής αξιολόγησης που εμπλέκονται στην αναβάθμιση και συνεχή βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Ειδικότερα στο μάθημα γίνεται λόγος για θεωρίες και συστήματα αξιολόγησης, αξιολογικά μοντέλα (παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση και αξιολόγηση, σύγχρονη διδακτική προσέγγιση και αξιολόγηση), μορφές αξιολόγησης (αρχική, διαγνωστική, κ.ά.), καθώς και για τεχνικές αξιολόγησης (φάκελος εργασιών,

σχέδια εργασίας κ.ά.). Οι θεωρητικές έννοιες πλαισιώνονται με αναφορές στην ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης μέσα από τα οποία διερευνάται η αναβάθμιση και βελτιστοποίηση της μάθησης και των σχέσεων των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στόχος του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με τα θεωρητικά και εμπειρικά εργαλεία ανάπτυξης και υλοποίησης αξιολογικών σχεδίων για τα προγράμματα σπουδών και την εφαρμογή τους.

Θεματικές Ενότητες:

- Αναγκαιότητα και προβλήματα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, (διεθνείς τάσεις, αποσαφήνιση εννοιών, κατανόηση κοινωνικοοικονομικών αλληλεξαρτήσεων της εκπαιδευτικής αξιολόγησης)
- Βασικές αρχές αξιολόγησης και θεωρητικές προσεγγίσεις
- Μορφές και τεχνικές αξιολόγησης
- Βελτίωση και ποιοτική αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης, συνεχής βελτίωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας, συνεχής ανατροφοδότηση)
- Ανάπτυξη κουλτούρας αξιολόγησης (υλοποίηση αξιολογικών σχεδίων, κινητοποίηση όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αλλαγή στάσεων και συμπεριφορών)

6367 – «Γενικές Αρχές Διδακτικής Επιστήμης»- “Principles of instructional design:

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Παιδαγωγική-Διδακτική Κατάρτιση στις Κοινωνικές Επιστήμες

Διδάσκουσα: Μαρία Ντοροπούλου, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος:

Επιδίωξη του μαθήματος είναι η διαθεματική και η συμπεριληπτική προσέγγιση της διδασκαλίας αποσκοπώντας στη βαθμιαία εξοικείωση των φοιτητών με τις διδακτικές μεθόδους, ώστε μέσα από ποικίλες δραστηριότητες να καλλιεργήσουν την ικανότητα συγκρότησης προσωπικής θεωρίας για τη διδασκαλία. Οι θεωρητικές έννοιες πλαισιώνονται με αναφορές στα μοντέλα συμπερίληψης, στην πολυπλοκότητα και πολυμορφία της διδασκαλίας, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα ενδιαφέροντα και τις εκπαιδευτικές ανάγκες των φοιτητών, όσο και τις αρχές μάθησης ενηλίκων. Ειδικότερα στόχοι του μαθήματος είναι: να εξοικειωθούν οι φοιτητές με θέματα των επιστημών της αγωγής και της διδακτικής, να εμπλακούν οι ίδιοι σε σχεδιασμούς διδασκαλίας καλλιεργώντας δεξιότητες μέσα από συγκεκριμένες φάσεις ώστε να είναι σε θέση να κατανοήσουν την αλληλεπίδραση του φαινομένου της μάθησης και της διδασκαλίας, να γνωρίσουν επιστημονικές και εννοιολογικές οριοθετήσεις της διδακτικής, να είναι ικανοί να σχεδιάσουν και να πραγματοποιήσουν διδασκαλίες σε διάφορες εκπαιδευτικές βαθμίδες σύμφωνα με τις διδακτικές αρχές.

Θεματικές ενότητες:

- Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις, τάσεις και καινοτομίες.
- Διδακτικές αρχές σχεδιασμού και υλοποίησης της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης δίνοντας έμφαση στη διδακτική ατμόσφαιρα, καθώς και στις μορφές και στις τεχνικές της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.
- Συσχέτιση της ερμηνευτικής ανάλυσης της διδασκαλίας με τις αναπαραστάσεις των εμπλεκόμενων σχετικά με τη γνώση, τα αναλυτικά προγράμματα και τη διδακτική θεωρία
- Ανάπτυξη και εφαρμογή των διδακτικών μορφών διδασκαλίας. Ανάλυση, σύνθεση, διατύπωση και υλοποίηση σκοπών και στόχων της διδασκαλίας
- Ανάπτυξη διδακτικών στόχων για κάθε μοντέλο μαθήματος και ειδικότητας, εφαρμογή και αξιολόγηση διδακτικής παρέμβασης
- Εφαρμογή ευέλικτων διδακτικών σχημάτων σύμφωνα με το γνωστικό αντικείμενο και τα διαθέσιμα μέσα

IV: COURSES EXCLUSIVELY OFFERED FOR INCOMING STUDENTS

Greek speaking Erasmus students should follow the program offered to UG non Erasmus Students. Non speaking Greek Erasmus students should follow the course 6307

6307- “Key issues in Psychology I – Erasmus +”

Winter Semester

Chrysochoou Xenia, Professor / Kordoutis Panagiotis, Professor

Course Description

This is a weekly 2 hours course that is validated through presence (pass grade 5/10, only two absences are allowed) and correspond to 4 ECTS.

Please make sure that you add this course in your learning agreement since it is compulsory to be able to take other psychology courses.

During this course you will meet the professors teaching the other courses offered to you and you will be able to arrange tutorials with them.

If you do take other courses from our program the final mark of the course “Key Issues in Psychology I” will be adapted to the mean mark of the psychology courses you have chosen.

Each Professor arranges individual or in small group meetings with the students that have chosen his/her course in their learning agreements and sets the exam (usually a short essay on a topic that relates to the course).

To take any of these courses one should also take the course “Key Issues in Psychology I”

Moreover the department offers three new courses fully in English taught by members of the Laboratory and Teaching Staff.

These courses do not relate to Key Issues in Psychology and can also be followed by Greek speaking Erasmus Students.

Each course corresponds to 4 ECTS.

6341- “History of Psychology”

Winter Semester

Dr. Despina Moraitou, Laboratory-Teaching-Staff [dmoraitou\(at\)hotmail.com](mailto:dmoraitou(at)hotmail.com)

Course description

The course examines the beginning and evolution of the concept of human soul and existence in the course of time. It presents the Eastern traditions and psychological thinking in ancient Greek philosophy and follows the transformation of these ideas by Christian and Islamic writers. It shows the progression of ideas that led to the post-Renaissance development of empirical science until the articulation of the formal study of psychology in the second half of the nineteenth century. Further the course presents the psychological systems of the twentieth century and the contemporary post-systemic trends of psychology’s development. It traces the socio-cultural context in which the psychological ideas have arisen, while it indicates the most important philosophical, scientific and social effects of their emergence. At the same time, it attempts, by comparing and evaluating the psychological approaches, to highlight their epistemological and methodological continuity, their

contradictions, their dialectical relationship and perspective. The aim of the course is to provide students with a comprehensive understanding of the basis, nature, role of psychological science and its implications.

Topics:

- The historical foundations of psychology
- Why we need the past of psychology. The Contribution of Ancient Eastern Cultures. Psychological thinking in Ancient Greece.
- Rome and the Middle Ages
- The awakening of the spirit with Scholasticism. The Italian Renaissance. The Reform. The Copernican Revolution.
- The emergence of modern science
- The French, British and German traditions: sensationalism-positivism, passive and active concept of the mind.
- The Founding of Scientific Psychology in the 19th Century: Physiology, Psychophysics, Theory of Evolution.
- Modern Psychology: Natural Science or Human Science?
- Psychology systems in the twentieth century
- American Functionalism
- The Gestalt Movement
- Psychoanalysis
- Behaviorism
- The Third Force Movement in Psychology
- Contemporary trends: Neo-functionalism
- Psychology systems and ideas: a synthesis.

6342- "Systems Theory, psychology and social media"

Winter Semester

Dr. Alexis Brailas, laboratory-teaching-staff, abrailas(at)panteion.gr

Recommended Reading

Electronic resources (books):

1. Book [73265952]: Principles of Systems Science [electronic resource].
HEAL-Link Springer ebooks. <https://link.springer.com/book/10.1007%2F978-1-4939-1920-8>
2. Book [73226777]: A Legacy for Living Systems: Gregory Bateson as Precursor to Biosemiotics [electronic resource].
HEAL-Link Springer ebooks. <https://link.springer.com/book/10.1007%2F978-1-4020-6706-8>
3. Book [73268686]: From Complexity to Creativity: Explorations in Evolutionary, Autopoietic, and Cognitive Dynamics.
HEAL-Link Springer ebooks. <https://link.springer.com/book/10.1007%2Fb102389>
4. Book [73232649]: Community-Based Participatory Research for Improved Mental Healthcare [electronic resource].
HEAL-Link Springer ebooks. <https://link.springer.com/book/10.1007/978-1-4614-5517-2>
5. Book [73236605]: Encyclopedia of Complexity and Systems Science. [electronic resource].
HEAL-Link Springer ebooks. <https://link.springer.com/referencework/10.1007%2F978-0-387-30440-3>

Course Description

Today we are faced with an unprecedented set of challenges that cannot be addressed by any of us individually. Climate change, the overexploitation of environmental resources, financial crises, war, violence and poverty raise calls to action. These challenges not only defy individual action; they defy even actions attempted by linearly summing our forces. They demand complex collective action. This is where Systems theory comes into play, where individuals and groups are considered as systems of interrelated and interdependent parts in homeostasis or far-away from the equilibrium. Because of the complex synergies between the interrelated parts, the overall system demonstrates emergent properties that cannot be reduced to the sum of the parts' properties.

We are simultaneously dynamic members of many, often overlapping ,socio-cultural systems, like family, schools, local and global communities, in a phygital (physical/digital) global village that is more interconnected than ever. At the same time, each one of us is actually a complex biological formation comprising of many smaller subsystems (a classical example of a complex adaptive system is the human brain itself). The question that arises then is "How can we manage our lives more effectively by understanding Systems?" Systems thinking provides a non-reductionist way of looking at the physical and social world that allows us to act more effectively and proactively. Systems' epistemology instead of focusing on the individual agents of a system focuses on the 'pattern which connects'. The more we understand the dynamics of a system, the more we can leverage this knowledge and catalyze its process toward a more positive outcome.

We live in a modern networked reality. Nowadays, the networked teens develop and maintain complex webs of relationships and organizations through their touchscreens. Social media and popular networking sites, like Facebook and Instagram, claim to provide an effective way to bring people together in meaningful communities. In this context, as our world becomes ever more phygital interconnected, one of the key competencies for the modern psychologist, educator or health practitioner is to become more system-literate. This course offers the theoretical underpinnings and the practical tools needed to apply systemic knowledge to scientific exploration and professional development. The syllabus includes among others the study of emergence, complexity, autopoiesis, coevolving systems, observer-observed complexes, crises, bifurcation points, far-away from the equilibrium dynamics and self-organization.

How social media can be utilized to develop a systemic view of life? Through this course, students will engage in experiential (learning by doing) blended learning activities to develop a learning organization, a knowledge community with emergent properties. A learning organization is considered to be a dynamic living system capable of evolving and producing new knowledge. In this approach, learning for systems becomes a transformative experience that nurtures meaningful connections among the participating students (as meaning emerges from co-action) and develops an empowering web of relations.

6351-“Managing diversity in different life domains”

Winter Semester

Dr. Maria Doropoulou, Laboratory-Teaching-Staff, [mdoropoulou\(at\)panteion.gr](mailto:mdoropoulou(at)panteion.gr)

Course description:

The course considers issues of human diversity broadly defined to include race, ethnicity, culture, nationality, religion, sexual orientation, gender identity, and ability. The learners will be, initially, introduced to similarities and differences of the concepts of diversity, diversity management and intersectionality as well as to the mainstream or critical perspective through which these concepts are applied to organizations. Then, relying on models of multicultural competence, emphasis will be given to the importance of cultural awareness and cross-cultural skills for managing diversity. Students will be introduced to key issues related to cultural intelligence in domains such as the

workplace, education, social groups and human relationships. The aim of the course is students to recognize that cultural intelligence should be reflected in the attitudes, structures, and policies of the systems of each domain. Creating culturally competent systems equity, empowerment and growth are enhanced.

Thematic units

- Theoretical frameworks to manage diversity
- The faces of diversity in different life domains
- Managing diversity in workplace, education, social groups and human relationships

6308-“Key issues in Psychology II-Eramus +”

Spring Semester

Chrysochoou Xenia, Professor

Course Description

This is a weekly 2 hours course that is validated through presence (pass grade 5/10, only two absences are allowed) and correspond to 4 ECTS.

Please make sure that you add this course in your learning agreement since it is compulsory to be able to take other psychology courses.

During this course you will meet the professors teaching the other courses offered to you and you will be able to arrange tutorials with them.

If you do take other courses from our program the final mark of the course “Key Issues in Psychology I” will be adapted to the mean mark of the psychology courses you have chosen.

Each Professor arranges individual or in small group meetings with the students that have chosen his/her course in their learning agreements and sets the exam (usually a short essay on a topic that relates to the course).

To take any of these courses one should also take the course “Key Issues in Psychology I”

**Moreover the department offers three new courses fully in English
taught by members of the Laboratory and Teaching Staff.**

**These courses do not relate to Key Issues in Psychology
and can also be followed by Greek speaking Erasmus Students.**

Each course corresponds to 4 ECTS.

6344- “The Origins of Psychology, from Philosophy to Science”

Spring Semester

Dr. Despina Moraitou, Laboratory-Teaching-Staff, dmoraitou(at)hotmail.com,

E3 phone n. 2109201770

Recommended textbooks:

Brennan, James F., Houde, Keith A., History and systems of psychology, 7th edition, Cambridge University Press, 2017

Brennan, James F., Readings in the history and systems of psychology, Englewood Cliffs, N.J., Prentice Hall, 1995

Course description

The course examines the beginning and evolution of the concept of human soul and existence in the course of time. It presents the Eastern traditions and psychological thinking in ancient Greek philosophy and follows the transformation of these ideas by Christian and Islamic writers. It shows the progression of ideas that led to the post-Renaissance development of empirical science until the articulation of the formal study of psychology in the second half of the nineteenth century.

Further the course presents the psychological systems of the twentieth century and the contemporary post-systemic trends of psychology's development. It traces the socio-cultural context in which the psychological ideas have arisen, while it indicates the most important philosophical, scientific and social effects of their emergence. The overall aim of the course is to provide students with a comprehensive understanding of the basis, nature, role of psychology and its implications.

Topics

- The historical foundations of psychology
- Why we need the past of psychology.
- The Contribution of Ancient Eastern Cultures.
- Psychological thinking in Ancient Greece.
- Rome and the Middle Ages.
- The awakening of the spirit with Scholasticism. The Italian Renaissance.
- The emergence of modern science
- The French, British and German traditions: sensationalism-positivism, passive and active concept of the mind.
- The Founding of Scientific Psychology in the 19th Century: Physiology, Psychophysics, Theory of Evolution.
- Modern Psychology: Natural Science or Human Science?
- Psychology systems in the twentieth century
- American Functionalism
- The Gestalt Movement
- Psychoanalysis
- Behaviorism
- The Third Force Movement in Psychology
- Contemporary trends

6345- "The psychology of Social Networking"

Winter Semester

Dr. Alexis Brailas, laboratory-teaching-staff,

abrailas(at)panteion.gr

Recommended Reading

Electronic resources (books):

1. Boyd, D. (2014). *It's Complicated: The Social Lives of Networked Teens*. USA: Yale University Press. [free electronic resource]. <http://www.danah.org/books/ItsComplicated.pdf>
2. Riva, G., Wiederhold, B., & Cipresso, P. (2015). *The Psychology of Social Networking Vol.1: Personal Experience in Online Communities*. [free electronic resource]. Berlin: De Gruyter. <https://www.degruyter.com/view/product/469928>

3. Montag, C., & Reuter, M. (Eds.). (2017). *Internet Addiction: Neuroscientific Approaches and Therapeutical Implications Including Smartphone Addiction*. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-46276-9>
4. Betts, L. R. (2016). *Cyberbullying. Approaches, Consequences and Interventions*. Springer. <https://doi.org/10.1057/978-1-137-50009-0>
5. Schwan, S., & Cress, U. (Eds.). (2017). *The Psychology of Digital Learning: Constructing, Exchanging, and Acquiring Knowledge with Digital Media*. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-49077-9>
6. Lazakidou, A. A. (Ed.). (2012). *Virtual Communities, Social Networks and Collaboration*. <https://doi.org/10.1007/978-1-4614-3634-8>
7. Book series 'Why we post'. UCL Press. [free electronic resource]. <https://www.ucl.ac.uk/uclpress/why-we-post>

Course Description

Today, we live in a phygital reality with our lived experience being constantly shared and negotiated among multiple online and offline social environments. While we are frequently consumed in proliferated discussions about potential internet dangers, 'Internet Addiction Disorder,' and technological dystopias, we are probably missing out what is actually going on in this brand new techno-social reality we all live in. Our online interactions are grounded on biological mechanisms developed long before the advent of the information technology. Neurotransmitters, brain reward systems, desires, fears, and addictive behaviors, as well as cultural and social mechanisms, co-determine our individual and collective action on blended environments. Social networking brings us closer together with the perspective of building a global community, while our psychological processes are constantly adapting to this moving social media landscape. The syllabus includes among others the study of modern psychosocial phenomena like cyber-bullying, internet pornography and crime, addictive obsessive and dysfunctional online behaviors, e-psychotherapy, counseling and self-organized support groups, virtual and augmented reality environments, avatars/robots and implications on human psychology, crowdsourcing cultures and self-organization, algorithmic determinism and the quantification of the human subject, utopic/dystopic and eutopic narratives, digital flirt and dating apps and the Dunbar number, digital learning, technological singularity, and the omega point.

This course aims to study the psychological adaptations, social transformations, and unprecedented collective dynamics triggered by the emerging culture of social media and social networking. The teaching approach combines traditional lecturing with group work, reflective practice, and project-based learning by producing digital artifacts, in order to facilitate and catalyze the development of a meaningful community of inquiry. Special focus is placed on how to empower people and build resilience in face-to-face and virtual communities.

6352-“Managing diversity in dyadic human relationships”

Spring Semester

Dr. Maria Doropoulou, Laboratory-Teaching-Staff, [mdoropoulou\(at\)panteion.gr](mailto:mdoropoulou(at)panteion.gr)

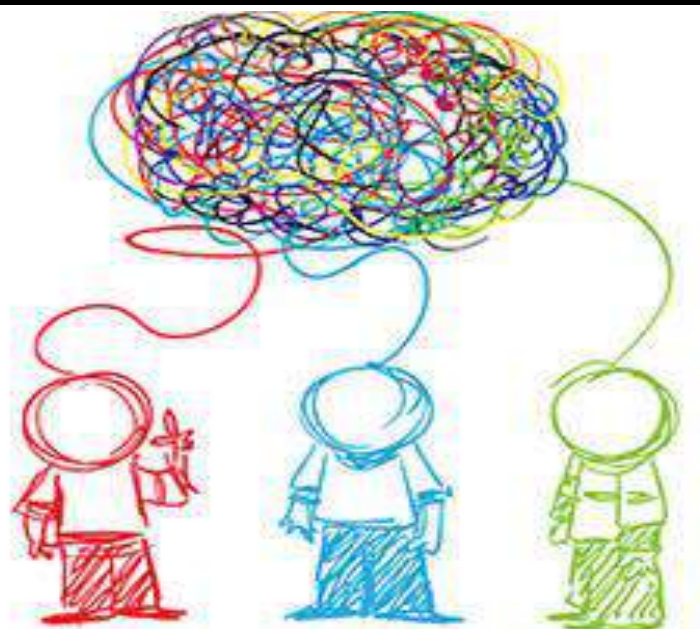
Course description:

The course will provide learners with a conceptual framework of diversity in human relationships and its implications in the relational context. Learners will gain insight into the impact of cultural diversity on friendship, parenting, professional or romantic relationships. Under this scope, we will discuss important theories and empirical evidence that indicate the factors that facilitate a positive dyadic interaction such as cross-cultural communication, cultural self-awareness and cross-cultural sensitivity. Emphasis will be given to inclusive approaches in the dyadic relationships and their

implementation through diversity training programs. Lecture-based presentations will be given when theories will be introducing, while the research findings will be interactively discussed. However, as learning to manage cultural differences is a necessary skill for personal development and wellbeing, learners will be also involved in experiential activities and reflective practice of managing diversity in dyadic human relationships. Learners' reflection on the experiential activities will be linked with theory and research findings.

Thematic units

- Theoretical frameworks on culture and development
- Cultural differences in optimal or non-optimal development
- Recognizing and defining diversity in dyadic human relationships
- Managing diversity in dyadic human relationships

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ 2020